

เพื่อความเข้าใจ

ปัญหาโพธิรักษ์

(รวมทั้งบทความพิเศษ และบทพิสูจน์)

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต)

มูลนิธิพุทธธรรม

จัดพิมพ์เผยแพร่

เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์
(รวมทั้งบทความพิเศษ และบทพิสูจน์)

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต)

ISBN 974-85681-6-4

ราคา ๒๕.- บาท

ฉบับรวมเล่ม พิมพ์ครั้งที่ ๓

(เพิ่มเติมตามเหตุการณ์)

๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๓

โดย มุลินธิพุทธธรรม

๘๑๒/๗๑ ซอยขวัญทิพย์ ๒ ถนนประชาชื่น

บางซื่อ เขตดุสิต กทม. ๑๐๘๐๐

โทร. ๕๘๕-๑๖๓๐, ๕๘๕-๖๘๖๑

สายส่งกรุงเทพฯ : ธรรมสภา โทร. ๔๓๙-๑๓๙๔

สายส่งต่างจังหวัด : รวมสาส์น โทร. ๒๕๓-๑๔๘๙

ภาพปก/ออกแบบ : ยงยุทธ์ ณะปุระ

พิมพ์ที่ มาสเตอร์เพรส

โทร. ๓๙๒-๗๖๗๘

คำปรารภ

หนังสือ "เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์" นี้ เดิมมีเฉพาะส่วนที่เป็นคำให้สัมภาษณ์และคำตอบที่แจ่ม ซึ่งได้พิมพ์เผยแพร่เมื่อปีเศษมาแล้ว ต่อมาในช่วงใกล้ปีใหม่ ๒๕๓๓ นี้ ได้มีพุทธศาสนิกชนบางท่าน เห็นว่าการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ยังอยู่ในวงแคบ จึงได้ขอพิมพ์แจกให้กว้างขวางออกไป และเนื่องจากในช่วงเวลานั้น ทางสันติอโศกได้พิมพ์หนังสือประเภทที่สร้างความเข้าใจผิด ต่อพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นมาอีกเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนจึงได้นำเอาบทความพิเศษเรื่องโพธิรักษ์ทำผิดอะไร รวมเข้าในการพิมพ์ครั้งใหม่นั้นด้วย

ในระยะเวลาเดียวกันนั้น มูลนิธิพุทธธรรม ได้แจ้งความประสงค์จะขอพิมพ์หนังสือ "เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์" ขึ้นเผยแพร่ด้วย ครั้งนั้นผู้เขียนได้คิดว่า จะขอปรับข้อความเล็กน้อยแห่งหนึ่ง ประมาณ ๔-๕ บรรทัด ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นก่อน แต่เนื่องจากงานด้านอื่นที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์

ยังค้างค้ำต้องเร่งรัดจัดทำเป็นอันมาก ผู้เขียนจึงไม่อาจให้ความเอาใจใส่แก่งานด้านแก้ปัญหานี้ได้ จนบัดนี้ เวลาได้ผ่านล่วงไปถึงประมาณ ๗ เดือนแล้ว ทางมูลนิธิพุทธธรรมก็ได้ทวงและเร่งเร้ามากขึ้น ผู้เขียนจึงได้ปลีกเวลามาปรับปรุงต้นฉบับหนังสือนี้ ให้แก่มูลนิธิพุทธธรรม

อย่างไรก็ตาม กว่ามูลนิธิพุทธธรรมจะได้ต้นฉบับหนังสือนี้ไปพิมพ์ ทางสันติอโศกก็ได้พิมพ์หนังสือที่สร้างความเข้าใจสับสนไขว้เขว ต่อหลักการของพระพุทธศาสนา อย่างที่เรียกว่าทำพระธรรมวินัยให้วิปริตขึ้นเผยแพร่เพิ่มขึ้นอีกมากมาย รวมทั้งหนังสือชื่อ "วิเคราะห์พระเทพเวที กรณีโพธิรักษ์" โดย ว. ชัยภาค ซึ่งยกเอาการโจมตีบุคคลขึ้นเป็นจุดเด่น แต่ที่จริงเรื่องบุคคลที่ยกขึ้นมาพูดมากมายนั้นเป็นเพียงฉาก ซึ่งยกขึ้นมาตั้งเป็นเครื่องกำบังการกระทำ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่แท้ของพวกเขา คือ การมุ่งหน้าดำเนินงานบิดเบือนหลักการของพระพุทธศาสนาต่อไป และพยายามกระทำอย่างนั้นให้ได้ผลในทางที่ดูน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น โดยเฉพาะที่น่ารังเกียจไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง ก็คือการยั่วยุในการสร้างหลักฐานเท็จเพิ่มขึ้น ด้วยการนำข้อความในพระไตรปิฎกไปอ้างให้ผิดเพี้ยน คลาดเคลื่อนหรือด้วยวิธีอำพราง ทำให้เกิดความเข้าใจผิดทั้งต่อหลักการของพระพุทธศาสนา และต่อคัมภีร์พระพุทธศาสนา

ท่านที่หวังดีบางท่านอ่านหนังสือนั้นแล้ว ได้มาแสดงความเป็นห่วงต่อผู้เขียน และกระตือรือร้นที่จะทำการตอบโต้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้เขียนจึงได้ชี้แจงให้มองเห็นเป้าหมายที่แท้จริงของหนังสือนั้น เพื่อไม่ให้หลงประเด็น และให้เห็นว่าสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างแท้จริง ไม่ใช่ตัวพระเทพเวที แต่คือเนื้อตัวของพระพุทธานุศาสน์ อันได้แก่ หลักการที่เรียกว่าพระธรรมวินัย สิ่งที่จะต้องช่วยกัน ไม่ใช่การปกป้องพระเทพเวที แต่จะต้องศึกษาให้รู้เท่าทันว่า ท่านโพธิรักษ์และคณะของท่านดำเนินวิธีการปลอมแปลง และปลอมปนคำสอนของพระพุทธเจ้า อย่างที่เรียกว่า ก่อปรับวาทอย่างไร และเมื่อรู้เท่าทันแล้ว ชาวพุทธจะช่วยกันปกป้องรักษาพระพุทธานุศาสน์ในด้านเนื้อหา หรือหลักการไว้ได้อย่างไร สำหรับกรณีโพธิรักษ์นี้ การสร้างความรู้ความเข้าใจยังคงเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อผู้เขียนชี้แจงสร้างความเข้าใจไป ก็กลายเป็นว่าได้มีข้อเขียนขึ้นอีกชิ้นหนึ่งชื่อว่า "วิเคราะห์พระเทพเวที" บทพิสูจน์ขบวนการโพธิรักษ์

เมื่อการพิมพ์หนังสือ "เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์" ของมูลนิธิพุทธธรรม ได้ล่าช้ามาจนถึงช่วงเวลานี้แล้ว ก็เห็นว่าควรจะทำให้หนังสือนี้มีเนื้อหาที่ทันต่อเหตุการณ์ และช่วยให้ผู้อ่านรู้เท่าทันการกระทำของท่านโพธิรักษ์พร้อมทั้งคณะของท่าน ที่ดำเนินต่อมากในก้าวใหม่ ๆ ด้วย จึงได้นำเนื้อหาสั้น ๆ มาเพิ่มไว้

ด้วย ๒ แห่ง คือ

- หน้า ๕๖-๕๗ หมายเหตุ: ข่าวกีฬหน้า - หลักฐานเท็จ "พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์" (ต่อท้าย บทความพิเศษ: โพธิรักษ์ทำผิดอะไร)
- หน้า ๙๕-๑๐๖ เรื่องล่าสุด: เนื้อแท้ของปัญหาโพธิรักษ์ หรือบทพิสูจน์ขบวนการสันติอโศก (ตัดตอนจากหนังสือเล่มใหม่ "วิเคราะห์พระเทพเวที" บทพิสูจน์ขบวนการโพธิรักษ์)

อนึ่ง ในระยะนี้ มีข่าวร้ายในวงการพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นบ่อยมาก เป็นเหมือนดังคลื่นใหญ่ที่โถมเข้ามาซัดกระแทกฝั่งตลิ่งแห่งศรัทธาของพุทธศาสนิกชน โดยเฉพาะข่าวที่ปรากฏที่โน่นที่นี่เป็นระยะ ๆ ไม่ขาดสาย เกี่ยวกับคนซึ่งครองเพศพระภิกษุ ทำการชั่วร้ายเลวทรามลงโลก อย่างที่เรียกรวม ๆ ว่า ประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย

พฤติกรรมของภิกษุชั่วทราม ที่ประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัยเหล่านี้ก็ตาม พฤติกรรมของผู้ทำพระธรรมวินัยให้วิปริตอย่างกลุ่มของท่านโพธิรักษ์นี้ก็ตาม ล้วนเป็นภัยร้ายแรงต่อพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น โดยเฉพาะ มาประดังเกิดขึ้นทั้งสองอย่างในช่วงเวลาพร้อมสมัยกันนี้ เหมือนดังว่าคนทั้งสองพวกนั้นสมคบกันมุ่งเข้ามาทำลายพระพุทธศาสนา แต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ตาม เหตุการณ์เหล่านี้ ก็เป็นเครื่องฟ้องหรือส่องแสงถึงความเสื่อมโทรมที่ได้เป็นมา และความย่อ

หย่อนอ่อนแอที่เป็นไปอยู่ ในวงการและในการดำเนิน
กิจการพระพุทธศาสนา

พวกที่ทำพระธรรมวินัยให้วิปริต ซึ่งทำร้ายต่อ
หลักการของพระพุทธศาสนาโดยตรง มักชอบทำการ
อย่างล้าลึก หลอกให้คนตายใจได้ง่าย ถ้าไม่สังเกตหรือ
ไม่รู้เท่าทัน ก็มองไม่เห็น จึงจำเป็นต้องเน้นในด้าน
การชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจกันมาก ว่าเขาทำ
อะไรอยู่ และสิ่งที่เขาทำนั้นเป็นความชั่วร้ายเสียหาย
อย่างไร ส่วนพวกประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย
พฤติกรรมชั่วร้ายปรากฏออกมาภายนอก คนทั่วไป
มองเห็นได้อยู่แล้วว่าเสียหายชั่วร้ายอย่างไร จึงไม่ต้อง
มาเสียเวลาชี้แจงอธิบายสร้างความรู้ความเข้าใจกันอีก
แต่ก็ต้องเอาใจใส่ในแง่ที่ว่า จะช่วยกันกระตุ่นเร่งรื้อให้
มีการจัดการแก้ไข

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการแก้
ปัญหา ก็คือจิตสำนึกและท่าทีแห่งความรู้สึกรักของชาว
พุทธต่อพระพุทธศาสนา ชาวพุทธทุกคนจะต้องมี
ความรู้สึกรักว่าตนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา
พระพุทธศาสนาเป็นสมบัติร่วมกัน ของพุทธบริษัททุก
คน จะต้องไม่มองเห็นตนเองเป็นคนนอก แล้วเข้าใจ
ผิดว่า พระภิกษุเป็นตัวแทนพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของ
พระพุทธศาสนา ยิ่งภิกษุที่ประพฤติวิปริตจาก
พระธรรมวินัย หรือทำพระธรรมวินัยให้วิปริตด้วยแล้ว
ยิ่งไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนาได้เลย เพราะ

ถ้าเรามองเห็นพระพุทธศาสนา เป็นสมบัติที่มีค่าของ
เขาแล้ว เขาจะต้องไม่ทำกับพระพุทธศาสนาอย่างนั้น
เขาเป็นคนร้าย ที่ลักลอบทำลายทรัพย์สินสมบัติของชาว
พุทธต่างหาก ชาวพุทธจะต้องมองว่าคนทั้งสองพวก
นั้น เป็นคนร้ายที่แอบแฝงเข้ามาทำลายสมบัติส่วนรวม
ของชาวพุทธทุกคน ชาวพุทธจะต้องไม่ยกสมบัติคือ
พระพุทธศาสนาให้แก่คนร้ายเหล่านั้นไปเสีย แต่จะ
ต้องช่วยกันป้องกันแก้ไขขับไล่คนร้ายเหล่านั้นออกไป

ขออนุโมทนากุศลเจตนา ของมูลนิธิพุทธธรรม
ในการบำเพ็ญประโยชน์ ทางด้านการสร้างความรู้
ความเข้าใจแก่ประชาชน และรักษาหลักการของพระ
พุทธศาสนาครั้งนี้ ขอกุศลกิจที่ได้บำเพ็ญแล้วนั้น จง
สัมฤทธิ์ผลในการเสริมสร้างสัมมาทิศนะ ให้แผ่ขยาย
ออกไปในหมู่ประชาชน และเป็นส่วนช่วยเกื้อหนุนให้
ธรรมวินัยที่บริสุทธิ์ ดำรงมั่น ตลอดกาลนาน

พระเทพเวที

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓

การเผยแพร่เอกสารนี้

ข้อเขียนนี้ มุ่งเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน และขอร้องให้ท่านโพธิรักษ์เห็นแก่พระพุทธศาสนา รักษาหลักการแห่งพระธรรมวินัย และแสดงความซื่อตรงต่อความจริง อันจะนำไปสู่ประโยชน์แห่งพระศาสนาและสันติสุขของสังคม จึงไม่หวังห้ามที่ผู้ใดจะนำไปพิมพ์เผยแพร่ เพียงแต่ขอให้จัดทำในรูปลักษณะที่สุภาพ และรักษาคำความให้ตรงตามฉบับเดิมโดยเคร่งครัด

ผู้เขียน

สารบัญ

คำปรารภ	(๑)
การเผยแพร่เอกสารนี้	(๗)

บทความพิเศษ:

โพธิรักษ์ทำผิดอะไร?	๑
---------------------	---

โพธิรักษ์ถูกดำเนินคดีเพราะเหตุใด?	๑
-----------------------------------	---

ปัญหาโพธิรักษ์ที่เป็นกรณีสำหรับมหาเถรสมาคม และเจ้าหน้าที่บ้านเมือง	๓
---	---

กรณีระหว่างโพธิรักษ์กับชาวพุทธ และผู้รักความจริงทุกคน	๕
--	---

ปัญหาโพธิรักษ์ที่เป็นการทำผิดต่อพระธรรมวินัย และผิดความจริง	๘
--	---

แง่ที่ ๑ เข้าใจผิดในถ้อยคำไม่ถึงขั้นตีความ

ก. ลักษณะการกระทำของท่านโพธิรักษ์	๘
-----------------------------------	---

ข. ตัวอย่างความเข้าใจผิดในถ้อยคำ	๑๒
----------------------------------	----

ค. ปฏิกริยาจากสันตือโศก	๒๐
-------------------------	----

แง่ที่ ๒ เลยชั้นตีความไป กลายเป็นเปลี่ยนแปลง หลักการของพระพุทธศาสนา	๒๓
--	----

- ก. กรณีอวดอุตริมนุสธรรม และคำว่าอนุปสัมบัน ๒๔
- ข. การอ้างพุทธพจน์โดยตัดทอนหรือบิดเบือนความ
ให้สนับสนุนมังสวิวัติ ๓๕
- ค. การตั้งทฤษฎีว่าจะจะเป็นพระโพธิสัตว์
และพระอรหันต์ในคราวเดียวกัน ๓๖

การตีความพระธรรมวินัย ๔๘

หมายเหตุ: ข่าวกีฬาหน้า ๕๖

หลักฐานเท็จ "พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์" ๕๖

ภาคผนวก:

คำให้สัมภาษณ์และตอบชี้แจง ๖๑

เรื่องล่าสุด:

เนื้อแท้ของปัญหาโพธิรักษ์ หรือ
บทพิสูจน์ขบวนการสันติอโศก ๘๕

บทความพิเศษ

เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์

โพธิรักษ์ทำผิดอะไร?

โพธิรักษ์ถูกตำหนิคดีเพราะเหตุใด?

ปัญหาโพธิรักษ์ แม้จะเกิดขึ้นนานแล้ว และพูดถึงกันบ่อย ๆ แต่ก็ยังมีคนไม่น้อยเข้าใจเรื่องราวผิดพลาดสับสนไม่ชัดเจน เช่น ในระยะหลังนี้ มีบางเสียงพูดทำนองว่า ให้จับโพธิรักษ์เพราะแปลบาลีผิดบ้าง ให้โพธิรักษ์สึกเพราะตีความธรรมวินัยแตกต่างออกไปบ้าง คำพูดเหล่านี้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงทั้งสิ้น การที่มีคนเข้าใจผิดอย่างนั้น ก็เนื่องจากเรื่องโพธิรักษ์เป็นปัญหาที่ซับซ้อน มีการทำความเข้าใจหลายด้าน และได้มีการพยายามกลบเกลื่อนเรื่องโดยเฉพาะเอกสารที่สันติอโศกพิมพ์ออกเผยแพร่ จะพยายามพูดไปในเชิงที่จะให้เกิดความเข้าใจผิดอย่างนั้น ทำให้คนจำนวนมากที่ไม่ได้ศึกษาเรื่องให้ชัดเจน และไม่รู้หลักพระศาสนา พวกเข้เข้าใจคลาดเคลื่อนสับสนหลงประเด็น จึงควรจะให้ชี้แจงให้เข้าใจความจริง

ความคิดที่โพธิรักษ์ได้กระทำไว้ แยกได้เป็น ๓
ด้าน

- ๑) การทำผิดกฎหมายของบ้านเมือง
- ๒) การประพฤติผิดวินัยของสงฆ์
- ๓) การทำคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ผิดเพี้ยน หรือ
ลบล้างคัดแปลงพระธรรมวินัย

การที่โพธิรักษ์ถูกจับดำเนินคดีต่าง ๆ นั้น เป็น
เพราะการทำความคิดในข้อ ๑) และข้อ ๒) คือ ทำผิดกฎหมาย
หมายบ้านเมือง และประพฤติผิดวินัยของสงฆ์ ส่วนการทำ
ความคิดในข้อ ๓) ขณะนี้ยังไม่มีใครยกขึ้นใช้เป็นเหตุ
สำหรับดำเนินการอะไรกับท่าน มีแต่เพียงยกขึ้นมาประกอบ
การพิจารณาในบางครั้งเพื่อจุดเจตนาในการทำความคิดข้อ ๑)
และ ๒)

สำหรับการทำความผิดในข้อที่ ๓) นั้น มีแต่การชี้
แจงให้ประชาชนรู้และเข้าใจความจริง เพราะเป็นเรื่องที่กระทบ
กระเทือนเสียหายต่อหลักการ ที่เป็นเนื้อตัวของพระพุทธ
ศาสนา ซึ่งชาวพุทธทุกคนนับถือร่วมกัน และขอร้องให้โพธิ
รักษ์เห็นแก่พระพุทธศาสนา และแสดงความจริงต่อความ
จริงว่า เมื่อคนไม่ถือตามหลักการของพระพุทธศาสนา และ
สั่งสอนสิ่งที่ขัดแย้งนอกหลักการของพระพุทธศาสนาแล้ว ก็
ควรจะสละรูปแบบของพระพุทธศาสนา ออกไปสั่งสอนแสดง
ลัทธิของตนที่ภายนอก

ปัญหาโพธิรักษ์ที่เป็นกรณีสำหรับมหาเถรสมาคม และเจ้าหน้าที่บ้านเมือง

ในความผิด ๓ อย่างของท่านโพธิรักษ์นั้น การทำความผิด ๒ อย่างแรก มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว คือ

๑. การทำผิดกฎหมายบ้านเมือง คือการละเมิดกฎหมายของรัฐ เช่น การตั้งตัวเป็นพระอุปชฌาย์บวชพระเอาเอง โดยไม่ได้รับการแต่งตั้ง การอยู่เป็นพระภิกษุโดยไม่สังกัดวัดใดวัดหนึ่ง การตั้งสำนักสงฆ์ขึ้นมาเองโดยไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย การตั้งตัวเป็นเจ้าของสำนักเองโดยไม่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบ ตลอดจนประกาศไม่ยอมขึ้นต่อกฎหมายบ้านเมือง ที่รัฐตราขึ้นสำหรับปกครองพระสงฆ์ไทยทั่วประเทศ การทำความผิดสถานนี้เป็นเรื่องของเจ้าพนักงานตามกฎหมายจะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายนั้นได้กำหนดไว้

๒. การประพฤตินิคมวินัยของสงฆ์ คือการละเมิดพระวินัยบัญญัติ หรือละเมิดพุทธบัญญัติในพระวินัย สำหรับการทำความผิดในข้อนี้ ชั้นแรกเป็นเรื่องของพระภิกษุผู้กระทำความผิดที่จะแสดงความผิดของตน และรับการลงโทษตามที่กำหนดไว้ในพระวินัย แต่ถ้าภิกษุผู้กระทำความผิดนั้นปกปิดหรือไม่ยอมรับผิด พระภิกษุรูปอื่นตลอดขึ้นไปถึงสงฆ์ส่วนรวมจะหยิบยกเรื่องขึ้นพิจารณาคำเนนการให้มีการลงโทษ หรือปฏิบัติ

บัตติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามวิธีการของพระวินัย นอก
 จากนี้ ในหลายกรณี กฎหมายบ้านเมืองที่ได้ตราขึ้นไว้เพื่อ
 ค้ำครองพระพุทธศาสนา และรักษาสันติสุขของสังคม ได้
 กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ให้เจ้าหน้าที่ปกครองสงฆ์และเจ้า
 หน้าที่บ้านเมืองสามารถดำเนินการลงโทษภิกษุ ที่กระทำ
 ความผิดหรือประพฤติน่าเสียดาย เพื่อช่วยให้การรักษาพระ
 วินัยและความสงบเรียบร้อยของสังคมได้ผลรัดกุมยิ่งขึ้น เช่น
 ภิกษุคัมภีร์เป็นอาชญา ภิกษุที่เที่ยวออกเรียไร และภิกษุที่มี
 พฤติกรรมในทางหลอกลวงประชาชน แม้จะเอาผิดทางพระ
 วินัยได้ไม่มาก ก็อาจถูกจับสึกเสียได้ ดังจะเห็นว่า ในสมัย
 ใดเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายสงฆ์และฝ่ายบ้านเมืองเข้มแข็ง เอาใจใส่
 ต่อหน้าที่ พระภิกษุที่ประพฤตินั้นนี้จะเบาบางหรือเจียบหาย
 ไป

การดำเนินคดีกับโพธิวัฑฒ์ ตลอดจนให้สึกและจับกุม
 เป็นการปฏิบัติต่อการกระทำผิด ๒ ข้อแรกนี้ โดยเฉพาะข้อ
 ๒) องค์การที่ปกครองสงฆ์คือมหาเถรสมาคม อ่างการทำความ
 ผิดในข้ออาวคฤตริมนุสธรรมเป็นอาชญา ซึ่งการที่ได้กระทำอาจ
 เป็นความผิดถึงขั้นปาราชิกแล้ว หรือไม่ก็เป็นการหมิ่นเหม่
 ต่ออาบัติปาราชิก จึงวินิจฉัยให้สึก โดยพิจารณาประกอบกับ
 พฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การละเมิดกฎหมายบ้านเมือง และ
 การปฏิบัติคลาดเคลื่อนทางพระธรรมวินัยอื่น ๆ ซึ่งมีใช้วิสัย
 ของผู้ที่เป็นอริยะหรือบรรลฤตริมนุสธรรมจริง

การดำเนินการกับโพธิรักษ์ใน ๒ ข้อนี้เป็นเรื่องของผู้ปกครองทั้งฝ่ายสงฆ์และบ้านเมือง ตั้งแต่มหาเถรสมาคมจนถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ใครจะสนใจเกี่ยวข้องก็มีสิทธิตามขอบเขตของกฎหมายและความพอใจของตน พร้อมทั้งความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งในฐานะชาวพุทธ ควรสนใจตามควรต่อเรื่องใดก็ตามที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา เพียงแต่อาจไม่แสดงออก เพราะมีผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว

การดำเนินการกับโพธิรักษ์ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นไปในขอบเขตของความผิด ๒ ข้อนี้ เรียกได้ว่าเป็นกรณีระหว่างโพธิรักษ์ กับมหาเถรสมาคมและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง แต่ถ้าจะให้ถูกต้องแท้ ๆ ต้องเรียกว่า ปัญหาโพธิรักษ์ที่เป็นกรณีสำหรับมหาเถรสมาคมและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง

กรณีระหว่างโพธิรักษ์กับชาวพุทธ และผู้รักความจริงทุกคน

ส่วนการทำความผิดด้านที่ ๓) เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของชาวพุทธทุกคน เพราะเป็นการกระทำผิดต่อหลักการหรือเนื้อตัวของพระศาสนา ดังจะเห็นได้จากลักษณะการทำความผิด คือ

๓. การทำคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ผิดเพี้ยน โดยลบล้างคัดแปลงและบิดเบือนพุทธพจน์หรือพุทธบัญญัติ หรือนำคำสอนของลัทธิศาสนาภายนอก มาสอนปนปลอมเป็นคำ

สอนของพระพุทธเจ้า ตลอดจนตั้งบัญญัติของตนขึ้นใหม่ซ้อนทับแทนบัญญัติในพระไตรปิฎก อย่างที่เรียกว่าทำพระธรรมวินัยให้วิปริต หรือพูดด้วยภาษาง่าย ๆ ว่า ทำลายหลักการของพระพุทธศาสนา ซึ่งก็เท่ากับเป็นการทำลายพระพุทธศาสนานั้นเอง

การทำความคิดในข้อนี้ แม้จะมีพระวินัยบัญญัติไว้บ้าง ก็เป็นเรื่องเฉพาะบางแง่บางลักษณะ (เช่น มีพระวินัยบัญญัติข้อหนึ่งว่า ภิกษุคัดค้านคำสอนของพระพุทธเจ้า ภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวไม่ฟัง สงฆ์สวดประกาศห้าม ๓ ครั้ง ไม่สละความเห็นนั้น ต้องอาบัติปาจิตตีย์) เพราะการทำความคิดประเภทนี้ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนมีแง่มุมมาก อาจออกมาในหลายรูปแบบ บางครั้งก็ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในหลักการของพระพุทธศาสนาพอสมควร จึงจะแยกแยะวินิจฉัยได้ แต่ก็ถือกันเป็นหลักทั่วไปว่า ชาวพุทธทุกคน โดยเฉพาะพระสงฆ์ จะต้องเอาใจใส่ป้องกันแก้ไขภัยอันตรายต่อพระธรรมวินัย และรักษาคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ที่สุด ดังที่ปรากฏว่าเมื่อมีเหตุการณ์กระทบกระเทือนต่อพระธรรมวินัย มีผู้นำลัทธินอกพระศาสนาเข้ามาสอนปลอมปน ก็ได้มีการประชุมสงฆ์ทำสังคายนา ทำนองเดียวกับเมื่อมีการประพฤติย่อหย่อน คลาดเคลื่อนจากพระธรรมวินัย ซึ่งจะต้องชำระสะสาง

ว่าที่จริง การช่วยกันรักษาพระธรรมวินัยอย่างนี้ ถึงแม้สมมติว่าจะไม่มีพุทธคำรัสสั่งหรือแนะนำไว้ ก็ย่อมเป็น

หน้าที่ของชาวพุทธทุกคนที่จะต้องเอาใจใส่ ถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าไม่เอาใจใส่รับผิดชอบกันอย่างนี้ พระศาสนาก็ยืนยงคงอยู่ไม่ได้ ผู้ที่รักพระศาสนาก็จึงต้องรักษาพระศาสนาไว้ ผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์สุขของสังคม ก็ต้องรักษาธรรมไว้ให้แก่สังคม แต่ก็มีพุทธพจน์คริสต์กำชับไว้ด้วยซ้ำ และถึงกับทรงวางเป็นเงื่อนไขที่เคียวว่า ชาวพุทธทุกฝ่ายในบริษัททั้ง ๔ ไม่ว่าจะ เป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก หรืออุบาสิกาก็ตาม จะต้องรู้ เข้าใจพระธรรมวินัยเป็นอย่างดี พร้อมที่จะชี้แจงแก้ไขการปฏิบัติภายนอกที่แปลกปลอมเข้ามา (ปรปวาท) ให้สำเร็จ โดยชอบธรรมได้ พระองค์จึงจะปรินิพพาน (ดู ที.ม.๑๐/ ๕๕/๑๒๒)

การคัดแปลงบิดเบือนพุทธพจน์ หรือนำไปอ้างให้ ผิดพลาดคลาดเคลื่อน และการใช้ความเท็จ ชักจูงประชาชน ให้เข้าใจผิดนั้น ไม่เฉพาะชาวพุทธเท่านั้นที่จะต้องเอาใจใส่ แต่เป็นเรื่องซึ่งผู้ที่รักความจริง หรือผู้รักดีจะทุกคนจะต้องสนใจช่วยกันแก้ไข ประชาชนควรรู้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ควรเข้าถึงสาระของข่าวสาร และข้อนี้ก็เป็นวัตถุประสงค์สำคัญของเอกสารนี้

ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ การทำความผิดของโพธิวัฑฒ์ต่อพระธรรมวินัย และความผิดต่อความจริงในข้อ ๓) นี้ จึงเป็นกรณีระหว่างโพธิวัฑฒ์กับชาวพุทธ และผู้รักความจริงทุกคน หรือพูดให้เข้าหลักขึ้นอีกว่า เป็นกรณีสำหรับชาวพุทธ และผู้รักความจริงทุกคน

ปัญหาโพธิรักษ์ที่เป็นการทำผิดต่อพระธรรมวินัย และผิดความจริง

บางคนพูดทำนองว่า โพธิรักษ์ถูกกล่าวหาว่าตีความธรรมวินัยผิด โพธิรักษ์ควรมีสติหิริตีความธรรมวินัยอย่างอิสระ ดังนั้น ผู้ที่กล่าวว่าโพธิรักษ์ตีความธรรมวินัยผิด จึงกระทำไม่ถูกต้อง

จะต้องเข้าใจให้ถูกต้องว่า ประการแรก การทำความคิดต่อพระธรรมวินัยและการแสดงความเท็จต่าง ๆ ในกรณีของโพธิรักษ์นี้ ว่าโดยหลักใหญ่แล้ว ไม่ใช่เป็นเรื่องการตีความพระธรรมวินัย แต่เป็นเรื่องของการเข้าใจผิดหรือกล่าวความเท็จเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำ เป็นความคิดในเรื่องภาษา ซึ่งยังไม่ถึงขั้นที่จะเป็นการตีความ อย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งก็เป็นการบิดเบือนพุทธพจน์ บัญญัติลบล้างหลักการของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นขั้นที่เลยการตีความไปแล้ว

ประการที่สอง ในบางกรณีที่เป็นการตีความพระธรรมวินัย การตีความของโพธิรักษ์จะเป็นปัญหาในเมื่อไม่ใช่เป็นการตีความโดยอิสระ คือท่านทำเกินเลยของเขตของการตีความโดยอิสระไป กลายเป็นตีความตามใจชอบ และที่ร้ายอย่างยิ่งคือ บอกว่าตีความ แต่ที่จริงไม่ใช่เป็นการตีความเลย กลายเป็นการบัญญัติหลักการใหม่ ๆ ของท่านเอง หรือบัญญัติหลักการนอกพระพุทธศาสนา เข้ามาลบล้างหลักการ

เดิมของพระพุทธศาสนา เข้าทำนองที่ว่า เอาคำว่าตีความ
บังหน้า แต่ที่จริงคือกำลังดัดแปลงทำร้ายพระพุทธศาสนา

การพูดอย่างนี้ มิใช่เป็นการกล่าวหา หรือเป็นการ
พุดจารุนแรงอะไรเลย ผู้ที่มีใจเป็นธรรม วางใจเป็นกลาง
ไม่ควรมองแง่ร้าย แล้วศึกษาเรื่องให้ชัดเจน จะมองเห็น
ความจริงอย่างนั้น และจะมองเห็นตระหนักรู้ว่า ไม่ว่า
ท่านโพธิรักษ์จะทำความผิดอย่างนั้น ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ
ด้วยความหลงผิด หรือด้วยมีเจตนาแอบแฝงอย่างหนึ่งอย่าง
ใดก็ตาม ผลเสียหายย่อมเกิดขึ้นแก่พระพุทธศาสนาอยู่นั่นเอง
และเป็นความไม่ถูกต้องอย่างแน่นอน เรื่องที่จะต้องค้นหา
ความจริงกันต่อไปก็คือ ท่านทำอย่างนั้น ด้วยความไม่รู้และ
หลงผิด หรือทำด้วยมีเจตนาร้ายซ่อนเร้น เพื่อวัตถุประสงค์
พิเศษอะไร

แง่ที่ ๑ เข้าใจผิดในถ้อยคำ ไม่ถึงขั้นตีความ

ก. ลักษณะการกระทำของท่านโพธิรักษ์

ในแง่ที่ ๑ ที่ว่าการกระทำของโพธิรักษ์ เป็นเรื่อง
ของความไม่รู้ไม่เข้าใจความหมายของถ้อยคำ แล้วก็คิด
อธิบายแสดงความหมายเอาเอง กลายเป็นความผิดความ
เท็จเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำ ซึ่งยังไม่ถึงขั้นที่จะเป็น
การตีความนั้น ในแง่นี้ ท่านโพธิรักษ์จะชอบอธิบายคำศัพท์
ธรรมที่มาจากภาษาบาลี ทั้ง ๆ ที่ท่านไม่มีความรู้ในเรื่อง

ภาษาบาลี โดยเฉพาะในระยะออกสั่งสอนใหม่ ๆ พอพูดถึง คำศัพท์อะไรที่ดูน่าจะสำคัญ ก็จะไปเอาศัพท์นั้นมาแยกแยะ วิเคราะห์ แสดงรากศัพท์ แล้วอธิบายเป็นเรื่องเป็นราว แต่ ทั้งการแยกแยะวิเคราะห์รากศัพท์ในทางไวยากรณ์ก็ผิด ความหมายที่อธิบายก็ผิด

คำศัพท์บางคำ เป็นคำเดียวกันแต่มีรูปแตกต่างกันไป เพียงเพราะการแปลงรูปตามหลักภาษา เมื่อเปลี่ยนหน้าที่ใน ประโยค (เช่น รูปที่เป็นนาม กับรูปที่เป็นคุณศัพท์ หรือ รูปกริยาที่เป็นอดีต กับรูปกริยาที่เป็นปัจจุบัน ฯลฯ) ไม่ใช่ เรื่องของการที่จะต้องค้นหารากศัพท์ ท่านก็เข้าใจว่าเป็นคน ละคำซึ่งทำหน้าที่ในประโยคอย่างเดียวกัน แล้วแสดงราก ศัพท์ไปคนละอย่าง ซึ่งเป็นความผิดที่ไม่น่าจะกระทำเลย เพราะผู้ทำย่อมรู้ตัวว่าตนไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น คือทำไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าตนไม่รู้ เรียกได้ว่าเป็นการกระทำอย่างขาด ความรับผิดชอบ เพราะจะทำให้ชาวบ้านที่ไม่รู้ในเรื่องภาษา เมื่อเชื่อถือแล้วก็หลงจำผิดเข้าใจผิดถือตามไป ต่อไปคน เหล่านั้นก็อาจจะนำความรู้ที่ผิดนั้นไปสอน ไปบอกคนรุ่นหลัง บ้าง เอาไปเทียบกับคนอื่นบ้าง ทำให้เกิดความยุ่งยากสับสน แก่ไขยาก

ถ้าท่านโพธิรักษ์ เป็นพระหลวงตาบ้านนอกองค์หนึ่ง การกระทำอย่างนี้ก็เป็นเพียงเรื่องน่าขำ ที่พบเห็นแล้วก็ผ่าน เลยไป แต่ในเมื่อท่านเป็นหัวหน้าหมู่คณะ มีคนเชื่อถือตาม กลุ่มใหญ่ และมีการเผยแพร่คำสอนของตนอย่างมากมาย

ความสับสนไขว้เขว ย่อมก่อให้เกิดผลเสียแก่พระศาสนาส่วนรวมได้มาก ความหมายของข้อธรรมต่าง ๆ จะวิปริตผิดเพี้ยน จึงต้องถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจกัน และชี้แจงให้ประชาชนรู้ความจริง

ต่อมา มีผู้รู้ภาษาบาลีบางท่านทักท้วงขึ้น ดูเหมือนว่าบางครั้งท่านก็รับฟังดี และแสดงท่าทีว่ายอมรับผิด แต่แล้วข้ออื่น ๆ กันนั้น ท่านก็อ้างว่า ความหมายของคำบาลีเหล่านั้น ท่านรู้ด้วยญาณ โดยที่ท่านเป็นอริยะ เมื่อเป็นการรู้ด้วยญาณ ก็เป็นอันผิดไม่ได้ ความหมายที่ท่านอธิบายก็กลายเป็นว่า จะต้องถูกต้องยิ่งกว่าความรู้ของผู้รู้ภาษาบาลีขึ้นไปอีก ท่าทีในเรื่องนี้ของท่านดูย้อนไปย้อนมา ชัดกันอยู่ในตัว แต่ที่นี้ คำศัพท์ที่ท่านนำมาแยกแยะแสดงรากศัพท์อธิบาย โดยบอกว่ารู้ด้วยญาณนั้น หลายคำก็เป็นคำธรรมคาสัมมัญในภาษาเดิมของเขา ซึ่งคนธรรมคาสัมมัญที่ใช้ภาษานั้นเขารู้อยู่ตามปกติธรรมดาโดยไม่ต้องใช้ญาณ แล้วก็ปรากฏว่าความหมายที่ท่านว่าท่านรู้ด้วยญาณนั้น เป็นความหมายที่ผิด ซึ่งคนธรรมคาก็รู้ว่าผิดโดยไม่ต้องใช้ญาณ ท่านก็จะต้องเกณฑ์ให้ความรู้สัมมัญของเขานั้นผิด เพื่อรักษาญาณของท่านให้ถูกให้ได้ (บางครั้งก็รับว่าผิด แต่แล้วก็ไม่ยอมรับ)

กรณีของท่านโพธิรักษ์ในเรื่องนี้ ไม่ควรให้เป็นอย่างไร เรื่องเปรียบเทียบกับว่ามีฝรั่งคนหนึ่ง เทียวพูดว่ารู้ภาษาไทยดี พบเห็นคำไทยคำไหนก็อธิบายแสดงความหมายเรื่อยไป มาเจอคำว่า ปาท่องโก๋ ก็อธิบายเสียมากมาย แต่ความหมายที่

เขาอธิบายนั้น กลายเป็นเรื่องของปลาทองโต พอมีคนไทย
 ทักท้วงขึ้น ซึ่ให้ดูปลาทองโก่งอย่างที่คนไทยเรียกกัน ฝรั่งเศสนั้นก็
 บอกว่า นี่แหละๆ มันถูกน้ำมันร้อนเข้าก็พองเหมือนปลาทองโต

ข. ตัวอย่างความเข้าใจผิดในถ้อยคำ

ท่านโพธิรักษ์แยกแยะวิเคราะห์รากศัพท์ และแสดง
 ความหมายของคำศัพท์ทางธรรมไว้มากมาย โดยเฉพาะใน
 "ทางเอก" ซึ่งเป็นคำราชขนาดใหญ่ ๓ เล่มจบ จะยกตัวอย่าง
 มาพอให้เห็นลักษณะการกระทำของท่าน

- ท่านโพธิรักษ์ว่า "พหูสูต นั้นมันรู้มาก แบบฟัง
 มามากเท่านั้น จำได้มาก ท่องได้มาก" ส่วน "พหูสังจาจะ
 หรือพาสูสังจาจะ" นี้ จึงมีความหมายว่า ผู้รู้ในสังจาจะมากขึ้น
 แล่งทะลุในสังจาธรรม ทั้งหลายมากยิ่งขึ้นไป ให้ได้เรื่อย ๆ"
 (ทางเอก ภาค ๒ หน้า ๓)

การวิเคราะห์และให้ความหมายอย่างนี้ บ่งอยู่ในตัว
 ว่าท่านโพธิรักษ์ได้รู้เห็นอยู่อย่างที่ทราบกันทั่วไปว่า พหู หรือ
 พหู แปลว่า มาก เช่น ในคำว่า พหูพจน์ หรือ พหูพจน์
 เมื่อท่านมาเห็น **พหูสูต** กับ **พหูสังจาจะ** หรือ **พาสูสังจาจะ**
 (ความจริงพหูสังจาจะไม่มี เป็นคำคลาดเคลื่อนเขียนไม่ถูกต้อง
 รูปที่ถูกเป็นพาสูสังจาจะ ท่านโพธิรักษ์พูดไว้ปนกันทั้งสองคำ
 ทำนองว่าใช้คำไหนก็ได้) ท่านเข้าใจว่าเป็นคำคนละคำต่าง
 กัน คือเข้าใจว่า **พหูสูต** เป็น พหู(มาก) กับ สูต(ได้ยิน,
 ได้ฟัง) จึงให้ความหมายว่า ได้ยินได้ฟังมาก และ **พหูสังจาจะ**

เป็น พหุ(มาก) กับ สัจจะ(สัจจะ, ความจริง, สัจธรรม) จึงให้ความหมายว่า รู้ในสัจจะมากขึ้น

ความเข้าใจผิดของท่านโพธิรักษ์ในกรณีนี้ มีประเด็นสำคัญ ๒ ประการ คือ

- ๑) ท่านเข้าใจว่า คำว่า "สัจจะ" ในที่นี้ ก็คือคำว่า สัจจะ ที่แปลว่า ความจริง หรือ สัจธรรม เหมือนอย่างที่ท่านเคยเห็นบ่อย ๆ
- ๒) เมื่อเข้าใจผิดอย่างนั้นแล้ว ท่านก็เลยเข้าใจผิดต่อไปอีกว่า พหุสฺต กับ พหุสัจจะ หรือ พหุ-สัจจะ เป็นคำแสดงคุณสมบัติต่างกัน เหมือนกับว่าพูดถึงคุณสมบัติของคนสองคน เอามาเปรียบเทียบกัน (ว่าคนที่ เป็นพหุสฺต แค่ฟังมา มาก แต่คนที่ เป็นพหุสัจจะนั้น รู้ในสัจจะมากขึ้น)

แต่ตามที่ถูกที่จริงนั้น "สัจจะ" ในที่นี้ เป็นคนละคำต่างกับ *สัจจะ* ที่แปลว่า ความจริง เป็นแต่เพียงมีรูปร่างพ้องกันเท่านั้น "สัจจะ" ในที่นี้ เกิดจากการแปลงรูปของ "สฺต" เมื่อเปลี่ยนหน้าที่ในประโยค คือ พหุสัจจะ เป็นการแปลงรูปของพหุสฺตนั่นเอง เมื่อเปลี่ยนจากคำคุณศัพท์มาเป็นคำนามหมายความว่า พหุสฺต (ไทยเขียนพหุสฺต) เป็นคุณศัพท์ แปลว่า ผู้ได้ยินได้ฟังมาก พหุสัจจะ (พหุสัจจะ) เป็นคำนาม แปลว่า ความเป็นผู้ได้ยินได้ฟังมาก พุค่ง่าย ๆ ว่า พหุสัจจะ ก็คือ ความเป็นพหุสฺตนั่นเอง

พหูสุต กับ พหูสัจจะ (พาทุสัจจะ) ไม่ใช่คำแสดง
คุณสมบัติที่แตกต่างกันของคนสองคน ที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ
กัน แต่เป็นคำสองคำที่กล่าวถึงคุณสมบัติของบุคคลเดียวกัน
เมื่อพูดว่าเขาเก่ง เขาได้เล่าเรียนได้ยินได้ฟังมาก ก็ใช้คำว่า
พหูสุต เมื่อพูดถึงความเก่งของเขา พูดถึงภาวะที่เขาเป็นคน
ที่ได้เล่าเรียนได้ยินได้ฟังมาก ก็ใช้คำว่า พาทุสัจจะ คน
เป็นพหูสุตได้ แต่คนเป็นพาทุสัจจะไม่ได้ มีแต่คนที่เป็นพหุ
สุต (พหูสุต) แต่คนที่เป็นพาทุสัจจะไม่มี เพราะพาทุสัจจะ
ก็คือความเป็นพหูสุตนั่นเอง

พหูสุต กับ พาทุสัจจะ เป็นคำศัพท์เดียวกันแต่ต่าง
รูป เพราะแปลงรูปไปตามการเปลี่ยนหน้าที่ในประโยค ไม่
ใช้เรื่องที่จะต้องไปแยกแยะวิเคราะห์คั้นหารากศัพท์ ว่าต่างกัน
อย่างไร เพราะรากศัพท์เป็นคำเดียวกันอยู่แล้ว

เหมือนกับคนไทยที่พอจะรู้จักคำภาษาอังกฤษ "city"
ว่าแปลว่า เมือง พอไปเห็น city อยู่ที่ไหนก็จะแปลว่า
เมืองไปทั้งหมด เห็น city ไปต่ออยู่ท้ายคำอะไร ก็แยก
ศัพท์ออกมาอธิบายให้เป็นเมืองอย่างนั้น เมืองอย่างนี้ เช่น
ไปเห็น veracious กับ veracity แทนที่จะรู้ว่าทั้งสองคำมา
จากรากศัพท์เดียวกัน คำหนึ่งเป็นคุณศัพท์ อีกคำหนึ่งเป็นคำ
นาม และ city ในที่นี้ไม่มี แต่เป็น ity ไปต่อคำที่ลงท้าย
c ทำให้เห็นเป็น city เมื่อไม่รู้แบบนี้ ก็เลยไปแยกวิเคราะห์
ว่าสองคำนั้นมาจากรากศัพท์ต่างกัน เป็น vera+cious กับ

vera+city แล้วหาทางแปลให้มีคำว่าเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องจนเกิดความสับสน พวกคนที่ไม่รู้พลอยเข้าใจผิดไปตาม ถ้าเป็นความผิดพลาดสับสนเกี่ยวกับถ้อยคำสามัญก็จะไม่มีความสำคัญมากนัก แต่ในกรณีนี้เป็นถ้อยคำทางธรรมที่โยงไปถึงหลักการของพระศาสนา ความเข้าใจผิดพลาดสับสน จึงก่อให้เกิดความเสียหายได้มาก

เมื่อเห็นคำศัพท์ธรรมที่มาจากภาษาบาลีคำหนึ่ง ชู ๆ ก็ตัดแยกออกเป็นตัว ๆ ตามที่คิดเอาเอง แล้วไปเปิดดูความหมายในพจนานุกรมบาลีทีละตัว ๆ เอามารวมกันเข้าเป็นความหมายของคำนั้น การทำอย่างนี้เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง จะทำให้เกิดความผิดพลาดสับสนได้มาก เรื่องของภาษามีใช้มีเพียงเท่านั้น จะต้องรู้เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายอย่าง เช่น การแปลงรูปคำตามหน้าที่ในประโยคดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นต้น ผู้ที่เห็นแก่ความถูกต้อง เห็นแก่พระศาสนา และเห็นแก่ประโยชน์ของประชาชน จึงควรกระทำด้วยความรับผิดชอบและระมัดระวัง

- "ดังนั้น คำว่า นิรุทุธา อันมาจากคำว่า นิร+อุทท ซึ่ง นิร ก็แปลว่า ไม่ อุทท ก็แปลว่า อยู่เหนือ หรือเบื้องบน . . . นิรุทุท จึงได้ความชัดเจนว่า ไม่มีอะไรจะอยู่เหนือ คือไม่ถูกครอบงำ . . ." (ทางเอก ภาค ๒ หน้า ๕๖๔)

ความจริง **นิรุทุธา** ไม่ใช่คำที่จะไปแยกหารากศัพท์อย่างนั้น นิรุทุธา เป็นคำศัพท์คำเดียวกับ นิโรธ และ

นิรุชฺฌติ เป็นต้น เป็นแต่เพียงแปลงรูปต่างกันไปตามหน้าที่ในประโยค คือ นิโรธ เป็นคำนาม นิรุชฺฌติ เป็นรูปกริยาในปัจจุบันกาล และนิรุทฺธา เป็นรูปกริยาในอดีตกาล หรือกริยาช่องสาม **นิโรธ** แปลว่า ความดับ **นิรุชฺฌติ** แปลว่า ย่อมดับ **นิรุทฺธา** แปลว่า ดับแล้ว คือเป็นเรื่องของการแปลงรูป เมื่อเปลี่ยนการทำหน้าที่ในประโยคเท่านั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องมาวิเคราะห์หารากศัพท์แต่อย่างใด (กรณีของ นิโรธ นิรุชฺฌติ และ นิรุทฺธา นี้ เทียบกับในภาษาอังกฤษ ก็เหมือนกับความแตกต่างระหว่าง choice, choose และ chosen; flight; fly, และ flown; หรือ loss, lose และ lost)

ในกรณีที่จะค้นหารากศัพท์สำหรับคำอย่างนี้ ก็ต้องมีหลักอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่เพียงว่า พอเห็น นิรุทฺธา ก็แยกเอาเลยตามที่คิดเอาง่าย ๆ ว่า นิร+อุทฺธ ซึ่งจะไปขัดกับหลักภาษาในแง่อื่น ๆ อีกมากมายจนเป็นไปได้ เช่นว่า นิร+อุทฺธ ก็เป็น นิรุทฺธ แล้ว สระอา มาจากไหน จึงเป็น นิรุทฺธา; และ นิโรธ กับ นิรุชฺฌติ ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกับ นิรุทฺธา จะมาจาก นิร+อุทฺธ ได้อย่างไร; นิร เป็นศัพท์ประเภทอุปสรรค ส่วนอุทฺธที่แปลว่าเบื่องบนนั้นจะมาเป็น อุทฺธา ไม่ได้ เป็นได้แต่ อุทฺธ และเป็นศัพท์ประเภทนิบาต อุปสรรคกับนิบาตในกรณีนี้จะมารวมกันอย่างนี้ก็ได้ไม่ได้; ฯลฯ)

- "และมุทิตา นั้น รากศัพท์มาจาก มุท อันแปลว่า ความยินดี หรือมาจากคำว่า มท อีกที อันแปลว่า ความมัวเมา หรือความหลง ที่เหลืออยู่ หรือความคิด . . ." (ทางเอก ภาค ๒ หน้า ๑๔๔)

มุทิตา มาจาก มุท ก็พอแล้ว การที่ว่ามาจาก มท อีกทีนั้น เป็นการคิดเอาเอง ซึ่งขัดทั้งหลักภาษา และขัดหลักธรรม ในแง่หลักภาษา มุท กับ มท ต่างก็เป็นรากศัพท์ที่เรียกว่าธาตุด้วยกัน มีฐานะเท่ากัน มุท+ต เป็น มุทิต อิตถิลิงค์เป็นมุทิตา ส่วน มท+ต เป็น มตต อิตถิลิงค์เป็นมตตตา ไปกันไม่ได้ ส่วนแง่หลักธรรม พระพุทธเจ้าก็ทรงมีมุทิตาธรรม แต่ไม่ได้ทรงมัวเมา หรือหลงอย่างแน่นอน

- "มันเป็นเรื่องราว อย่างแท้จริง ๆ แท้ ๆ ของคนผู้ที่ยังไม่ตายเนาเข้าโลงไป จึงเรียกว่า เป็นผู้มีชีวิต บ้าง . . . วิมุติ บ้าง (มุติ=รู้, วิ=ยิ่ง) . . ." (ทางเอก ภาค ๑ หน้า ๖)

วิมุติ นี้ท่านโพธิรักษ์ แปลว่ารู้ยิ่ง โดยแยกศัพท์ออกไปตามที่ท่านมองเห็นว่าเป็น วิ กับ มุติ และคงแน่ใจได้ว่าท่านไปเปิดดูความหมายของ วิ กับ มุติ ในพจนานุกรมบาลี ทีละตัว (ไม่ควรจะอ้างเลยว่ารู้ด้วยญาณ) ซึ่งก็ให้ความหมายตรงกับที่ท่านยกมาเขียนแสดงไว้ แต่แล้วก็ไม่ต้อง จดผิดพลาด ก็คือ วิมุติ นี้เป็นคำที่นำมาใช้เขียนในภาษาไทยแล้ว ในภาษาบาลีเป็น วิมุตติ มี ต สองตัว ในเมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย บางท่านก็ใช้วิธีลด ต เสียตัวหนึ่ง เป็นวิมุติ เช่นเดียวกับ วิชชา ที่เรามาใช้ในภาษา

ไทยเป็น วิชา, ปฏิบัติ เราใช้เป็น ปฏิบัติ, หรือแม้แต่ จิตต ที่ไทยปัจจุบันเขียนเป็นจิต เมื่อท่านเห็น มุตติ โดยไม่ทราบว่าคุณศัพท์ในบาลีเป็น มุตติ ท่านก็เลยจับผิด และได้ ความหมายที่ผิดมา (ที่ถูกล่ะ วิมุตติ แปลว่า ความหลุดพ้น หรือพ้นวิเศษ)

(เนื่องจากภาษาบาลีเป็นภาษาที่มีไวยากรณ์ ซึ่งคล้ายกับภาษาอังกฤษในหลาย ๆ อย่าง และคนไทยปัจจุบันจำนวนมาก ก็รู้ภาษาอังกฤษพอเข้าใจความได้ จึงได้ยกเรื่องนี้ไปเขียนขยายเป็นบทความต่างหากอีกเรื่องหนึ่ง ชื่อว่า "โพธิรักษ์กับการตีความพระธรรมวินัย")

นอกจากวิเคราะห์แยกแยะ แสดงรากศัพท์ภาษาบาลีอย่างมากมาย ทั้งอรรถศาสตร์ อรรถศาสตร์ อุเบกขา สันโดษ สันติ อริยะ ฯลฯ ตามวิธีอย่างที่ยกมาให้ดูแล้ว แม้คำในภาษาอังกฤษบางคำท่านก็สืบรากศัพท์เช่นเดียวกัน บางทีก็โยงจากภาษาอังกฤษมาถึงภาษาบาลีด้วย แม้ว่าท่านจะไม่ได้บ่งชี้ลงไปทุกแห่งว่าท่านรู้อย่างนั้นด้วยญาณ แต่อาการวิธีที่ท่านทำก็อย่างเดียวกับที่ยกตัวอย่างมาให้ดูนั้นแล้ว เช่น

. . . ด้ถิ trance จึงเห็นคิเห็นชอบที่จะเป็น sense ยิ่งกว่าจะได้ชื่อว่า trance อยู่เท่านั้น ดังนั้น แม้จะ ะกคจิต หลับตาทำมาอย่างไร ถ้าไม่มีจณาภิภูริ หลงคิดกับ จิตเสีย ก็จะมามุ่งสู่ความเป็น sense กันทั้งสิ้นหมด หนัก เข้าก็เลยเอาแต่ความฉลาด เอาแต่'ความรู้สึกนึกคิดจัด' ด้ถินี่

จึงจะมาจบอยู่ที่ sense แล้วก็เพี้ยนเขียนกันเป็น Zen ใน
ทุกวันนี้ . . ." (ทางเอก ภาค ๓ หน้า ๖๘)

"อาการอย่างนี้ หรือสิ่งที่ทำให้แสดงอาการอย่างนี้
บาลีว่า นิโคตะ ที่ไปเป็นภาษาฝรั่งที่ว่า นิโคติน หรือ
นิโคติก นั้นแหละ แปลว่า ไม่ไปกับโลกแล้ว หรือไม่เข้ากับ
โลกแล้ว . . ." (ทางเอก ภาค ๒ หน้า ๓๓๕) (คำบาลี
ว่า นิโคตะ ก็ไม่มี และก็ไม่ได้สัมพันธ์อะไรกับคำอังกฤษว่า
นิโคติน หรือ nicotine; คำฝรั่งว่า นิโคติน ก็ไม่ได้แปล
อย่างที่ท่านว่าไว้ เข้าใจว่าที่แท้จริงท่านคงต้องการพูดถึงคำว่า
นาร์โคติน หรือ narcotine และ นาร์โคติก หรือ narcotic
มากกว่า แต่ท่านจำคำผิดไป ซึ่งความผิดพลาดอย่างนี้ก็ไม่
ใช่เรื่องสำคัญอะไร สิ่งสำคัญอยู่ที่เจตนาโดยรวม เฉพาะอย่าง
ยิ่งความซื่อตรงและความรับผิดชอบต่อความจริง ซึ่งเมื่อเห็น
ลักษณะการกระทำทั่ว ๆ ไปแล้วก็คงสังเกตได้)

ค. ปฏิกริยาจากสันตติโสภ

เมื่อมีการหักท้วงและชี้แจงอย่างนี้ขึ้น ก็ปรากฏว่า ทางสันตติโสภพยายามพูดสร้างภาพให้เป็นที่ ผู้ชี้แจงความจริงนั้นกล่าวหาว่าโพธิรักษ์แปลบาลีผิด ตลอดไปจนถึงว่า ผู้ชี้แจงความจริงนั้นเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่จับโพธิรักษ์ เพราะแปลบาลีผิด การพูดจาสร้างภาพเช่นนั้นไม่เป็นการแสดงถึงการมีความซื่อตรงต่อความจริงเลย การแปลบาลีผิดไม่ใช่ประเด็นของเรื่อง ประเด็นอยู่ที่ว่า การกระทำของท่านโพธิรักษ์นั้น ไม่ว่าจะเกิดจากความไม่รู้ ความเข้าใจผิด หรือเกิดจากเจตนาอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม เมื่อคนเชื่อตามก็จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดต่อความหมายของหลักธรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำให้เกิดความเข้าใจผิดนั้น จะเกิดจากการแปลบาลีผิดหรือการสร้าง ความหมายเอาเองก็ตาม ก็เป็นเรื่องเสียหายทั้งสิ้น ซึ่งชาวสันตติโสภไม่ควรจะเห็นเป็นเรื่องไม่สำคัญ นอกจากนั้น ยังมีประเด็นย่อยอื่นอีก โดยเฉพาะคนเราไม่จำเป็นต้องรู้อะไรไปเสียทั้งหมด เมื่อเราไม่รู้อะไร ก็ไม่จำเป็นต้องอวดรู้ไปเสียทุกอย่าง การพูดเรื่อยเปื่อยไปในสิ่งที่เราไม่รู้จริง หรือพูดไปทั้งที่รู้ว่าคุณคนไม่รู้ ย่อมเรียกได้ว่าเป็นการกระทำอย่างขาดความรับผิดชอบ และเป็น การไม่ซื่อตรงต่อความจริง ซึ่งไม่ใช่เป็นความดีอย่างแน่นอน และคนทั่วไปย่อมมีสิทธิสงสัย ถ้าไม่ถึงกับวินิจฉัยว่า ท่านที่พูดแสดงว่าคุณรู้ ในสิ่งที่รู้ตัวอยู่ว่าคุณไม่รู้ นั้น จะเป็นพระอรหิยะจริงหรือไม่

อนึ่ง การกระทำของท่านโพธิธิรุษในกรณีนี้ จะเห็นได้ว่า ไม่ใช่เป็นเพียงความพลาดพลั้งเผอเรอ แต่เป็นการกระทำเป็นอาชิตถ ถ้าเป็นเพียงการพลาดพลั้งเผอเรอ ย่อมเป็นเรื่องที่ควรจะต้องให้อภัย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ท่านจะทำผิดด้วยเจตนาจริง ๆ ก็เป็นเรื่องที่อภัยกันได้อยู่ดี ข้อสำคัญคือจะต้องยอมรับความจริง และการให้อภัยนั้นก็เป็นการให้อภัยแก่บุคคล แต่พร้อมกันนั้น ก็จะต้องรักษาประโยชน์ของประชาชนด้วยการให้เขารู้เข้าใจความจริง

บางครั้ง ชาวสันติอโศกบางคนจะพูดทำนองว่า ผู้เขียนชี้แจงความจริงอย่างนี้ เป็นคนคับแคบยึดติดในเรื่องภาษา การพูดอย่างนี้ก็มองได้ว่าเป็นวิธีเบี่ยงเบนประเด็นอีกวิธีหนึ่ง ผู้ที่ชี้แจงความจริงในเรื่องภาษานั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่ยึดติดในภาษา แต่ประเด็นของเขาคือการรักษาความจริง ความจริงไม่ว่าในเรื่องเล็กน้อย หรือเรื่องใหญ่โต ก็เป็นสิ่งสำคัญทั้งนั้น เมื่อเจตนาใช้ภาษาพูดเท็จ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ ก็เป็นมุสาวาท สิ่งทั้งหลายมีความสำคัญในตัวของมัน เราควรให้ความสำคัญแก่สิ่งนั้นเรื่องนั้นตามความสำคัญของมัน เฉพาะอย่างยิ่งก่อนจะก้าวขึ้นไปสู่ความเข้าใจระดับที่เหนือการสื่อของภาษาได้นั้น ความเข้าใจในความหมายของหลักธรรม ที่แสดงออกมาทางภาษาด้วยถ้อยคำ เป็นจุดเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การศึกษาและปฏิบัติ และสู่ความหยั่งรู้ที่สูงขึ้นไป เราจึงเรียกมันว่าเป็นสื่อ และความเข้าใจความหมายเบื้องต้นนี้แหละ ก็เป็นเครื่องตัดสินว่า

สิ่งที่เขาพูดหรือสอนนั้น เป็นความจริง ตรงตามสังขธรรมหรือ
ไม่ หรือจำกัดแคบเข้ามาว่าเป็นคำสอนในพระพุทธศาสนา
หรือไม่ จะเห็นได้ว่า การกระทำของท่านโพธิวัฑฒน์ที่ได้ยกขึ้น
มาพูดกันนี้ เป็นเรื่องสำหรับการพิจารณาในระดับเบื้องต้นนี้
เท่านั้น หาใช่เป็นเรื่องในระดับเหนือการสื่อของภาษาแต่
อย่างใดไม่

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่ายินดีอย่างหนึ่งว่า เวลานี้
ศิษย์ชาวอโศกบางท่านได้พูดทำนองว่า ท่านโพธิวัฑฒน์หยุด
เล็ก ไม่แยกแยะวิเคราะห์แสดงรากศัพท์คำบาลีต่อไปแล้ว
หนังสือทางเอกก็ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่อีก การหยุดเล็กนี้คงจะ
หมายรวมไปถึงการไม่แสดงความหมายของคำศัพท์ธรรมไป
ตามที่คิดเองจากรูปศัพท์ที่เข้าใจผิดต่อไปด้วย และที่สำคัญ
คือ ควรจะให้ผู้ศึกษาทั้งหลายเข้าใจและมีทำที่ถูกต้องต่อผล
งาน เช่นทางเอกนั้น ที่เผยแพร่ไปแล้วด้วย ว่ามีการผิดพลาด
ไปอย่างไร เพราะคำราชาศัพท์ใหญ่ นั้น ท่านโพธิวัฑฒน์ได้เขียน
ขึ้น ภายหลังจากที่ท่านได้อ้างตนว่าท่านเป็นอริยะแล้ว ท่านรู้
มาด้วยญาณ คนทั่วไปย่อมถือเอาว่า เมื่อเป็นพระอริยะแล้ว
สิ่งที่สอนก็ต้องถูกต้อง หรือต้องไม่พูดว่ารู้เองในสิ่งที่รู้ว่าคุณ
ไม่รู้ จึงควรจะต้องทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องนี้

ขอย้อนกลับเข้าสู่วัตถุประสงค์เดิม ในการเขียนชี้แจง
หัวข้อนี้ว่า ที่จริงนั้น มุ่งเพียงเพื่อให้เข้าใจกันให้ถูกต้องว่า
การกระทำของท่านโพธิวัฑฒน์ ที่ว่าเป็นความผิดต่อพระธรรม
วินัยนั้น ว่าโดยทั่วไปหรือส่วนสำคัญ ไม่ใช่เป็นเรื่องในขั้นดี

ความพระธรรมวินัยอย่างที่บางท่านพยายามกล่าวอ้าง ด้วยความไม่รู้ หรือเพื่อบิดเบือนประเด็น และในหัวข้อนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า เป็นเพียงการไม่รู้ความหมายของถ้อยคำ หรือ การเข้าใจผิดและสร้างความเข้าใจผิด ต่อความหมายของถ้อยคำที่แสดงหลักธรรมเท่านั้น การกระทำผิดที่ร้ายแรงกว่านี้ คือ การทำลายหลักการของพระพุทธศาสนาที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

แง่ที่ ๒ *เลยขั้นตีความไป กลายเป็นเปลี่ยนแปลงหลักการของพระพุทธศาสนา*

สิ่งที่ท่านโพธิรักษ์ทำไว้ ที่นับว่าเป็นความผิดต่อพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรง ก็คือ การที่ท่าน (รวมทั้งศิษย์ของท่าน ซึ่งทำในนามของท่าน หรือโดยการยอมรับของท่าน เช่น ในเอกสารต่าง ๆ ที่สันติอโศกพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกรวม ๆ ไปในคำว่า ท่านโพธิรักษ์) บัญญัติหลักการใหม่ของท่านเองขึ้น ใช้แทนหลักการเดิมของพระพุทธศาสนาบ้าง ตั้งทฤษฎีใหม่ ๆ ที่ขัดต่อหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาบ้าง ยกพุทธพจน์มาอ้าง แต่ทำให้ผิดเพี้ยนไปโดยตัดข้อความบางอย่างออกไปบ้าง การกระทำอย่างนี้ ไม่ใช่เป็นการตีความพระธรรมวินัย แต่เลยขั้นการตีความไปแล้ว กลายเป็นการดัดแปลง บิดเบือน ลบล้างพุทธพจน์และพุทธบัญญัติ ตลอดจนปลอมปนคำสอนในพระพุทธศาสนา ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ก. กรณีอวดอุตริมนุสสรธรรมและคำว่าอนุสัมบัน

อุตริมนุสสรธรรม แปลว่า ธรรมที่ยิ่งกว่ามนุษย์สามัญ หรือแปลกันง่าย ๆ ว่าคุณวิเศษ ได้แก่ ธรรมที่เป็นจุดหมาย เป็นอุคมคติในพระพุทธศาสนา เช่น มรรค ผล นิพพาน ฌาน อภิญญา ความเป็นพระอริยบุคคล เป็นพระโสดาบัน จนถึง เป็นพระอรหันต์ ซึ่งผู้ได้บรรลุแล้วจะรู้เฉพาะตน หรือ ผู้ที่บรรลุแล้วด้วยกันจึงจะเข้าใจกันได้ เรียกได้ว่าเป็นของสูง และสูงสุด แต่ก็เสี่ยงต่อการหลอกลวงกัน เพราะมีคุณค่าสูง เลิศ แต่ชาวบ้านไม่อาจพิสูจน์ได้ ท่านจึงให้ปฏิบัติต่อเรื่องนี้ ด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง

มีพุทธบัญญัติ ในพระวินัย อยู่ ๒ ข้อ ซึ่งห้ามภิกษุ อวด/บอกอุตริมนุสสรธรรม คือ

ข้อแรก ห้ามอวดอุตริมนุสสรธรรมที่ไม่มีจริงในตน ข้อนี้ ถ้าละเมิดเป็นความผิด(อาบัติ) ร้ายแรงที่สุด ถึงขาดจาก ความเป็นพระภิกษุ เรียกว่าเป็นปาราชิก ดังพุทธบัญญัติซึ่ง แปลเอาความได้ว่า

ภิกษุใด ไม่รู้ไม่เห็นจริง อวดอุตริมนุสสรธรรมว่ามีใน ตน... ภิกษุนี้เป็นปาราชิก หมดสิทธิอยู่ร่วมกับภิกษุทั้งหลาย (วินย.๑/๒๓๒/๑๗๒)

ข้อหลัง ห้ามบอกอุตริมนุสสรธรรมที่ตนมีจริง แก่อนุ-สัมบัน ข้อนี้ถ้าละเมิดเป็นความผิด (อาบัติ) ที่เบาลงมา เรียกว่า ปาจิตตีย์ ดังพุทธพจน์ ซึ่งแปลได้ความว่า

ภิกษุโคบบอกอุตริมนุสสรธรรมแก่อนุปสัมบัน ถ้ามีจริง
เป็นปาจิตตีย์ (วินย.๒/๓๐๖/๒๑๑)

คำว่า อนุปสัมบันตรงข้ามกับ อุปสัมบัน ซึ่งแปลว่า
ผู้อุปสมบทแล้ว ได้แก่ ภิกษุและภิกษุณี ภิกษุบอกอุตริ-
มนุสสรธรรมแก่อุปสัมบันคือภิกษุและภิกษุณีได้ แต่บอกแก่
อนุปสัมบัน เช่น ชาวบ้านทั่วไปไม่ได้ ย่อมเป็นความผิด

เป็นที่รู้กันว่า ท่านโพธิรักษ์อวดอุตริมนุสสรธรรมอย่าง
โจ่งแจ้ง และได้อวดแก่ศฤหัตถ์ คือชาวบ้าน ซึ่งมีใช้ภิกษุ
หรือที่เรียกตามพระวินัยนี้ว่า ได้อวดแก่อนุปสัมบันด้วย ดัง
นั้น ถ้าท่านไม่มีอุตริมนุสสรธรรมจริง ถ้าเจตนากล่าวเท็จ โดย
มิใช่สำคัญตนผิด ท่านก็ต้องอาบัติปาราชิก ขาดจากความ
เป็นภิกษุ หรือถ้าท่านมีจริงเป็นจริง ท่านได้บอกแก่อนุป-
สัมบัน ท่านก็ต้องอาบัติปาจิตตีย์

ท่านโพธิรักษ์จะเป็นปาราชิกหรือไม่ ตัวท่านเองคง
จะทราบดี แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีประกาศของคณะสงฆ์วินิจฉัย
ออกมา แต่ในแง่ที่ท่านอวดอุตริมนุสสรธรรมแก่อนุปสัมบันนั้น
ทางองค์กรปกครองสงฆ์คือมหาเถรสมาคม เห็นว่าท่านกระทำ
เป็นอาชญา และได้พิจารณาประกอบกับพฤติกรรมการอย่างอื่น
จึงดำเนินการประกาศวินิจฉัยลงโทษไปแล้ว อย่างไรก็ตาม
เรื่องในชั้นนี้ทั้งหมดเป็นกรณีของการทำผิดวินัยสงฆ์ ที่โยงไป
ถึงกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งเป็นกรณีสำหรับองค์กรที่ปกครอง
สงฆ์และเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจะดำเนินการ ดังกล่าวแล้วในข้อ

- ๒) ข้างต้น ยังไม่เข้ามาในข่ายของการทำความผิดในข้อ
๓) คือการทำพระธรรมวินัยให้ผิดเพี้ยน

เรื่องมาเข้าเขตเป็นการทำความผิดในข้อ ๓ นี้ ซึ่งเป็นกรณีสำหรับผู้ต้องการดำรงรักษาพระธรรมวินัย และผู้ที่รักความจริงทั่วไปจะต้องใส่ใจรับผิดชอบ ก็ต่อเมื่อท่านโพธิรักษ์กล่าวอ้างและตั้งข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่ขัดแย้งหรือลบล้างหรือผิดพลาดจากพุทธพจน์และพุทธบัญญัติ

จากการที่ได้ถูกปรับโทษ เพราะอวดอุตริมนุสธรรมนั้น ปรากฏว่าท่านโพธิรักษ์ได้พยายามเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล อ้างหลักฐานและอธิบายต่าง ๆ เป็นอันมาก เพื่อให้เห็นว่าการกระทำของท่านเป็นการชอบธรรม และให้ท่านหลีกเลี่ยงความผิดได้ แต่ทำไปทำมาการกระทำของท่านได้มีลักษณะที่กลายเป็นการหักล้างพุทธบัญญัติ และตั้งวางบัญญัติใหม่ของท่านเองขึ้นแทน ดังตัวอย่างการปฏิบัติของท่านดังนี้

๑) ทั้งที่มีบทบัญญัติในพระวินัยกำหนดความหมายของ "อนุปสัมบัน" ไว้ โดยกำกับอยู่ด้วยกันกับพระบัญญัติที่ห้ามอวดอุตริมนุสธรรมที่มีจริงแก่อนุปสัมบันนั้นแล้วว่า "อนุปสัมบัน ได้แก่บุคคลอื่นนอกจากภิกษุ และภิกษุณี" (ตรงข้ามกับอุปสัมบัน ซึ่งได้แก่ภิกษุและภิกษุณี) (วินย.๒/๓๐๖/๒๑๑) แต่ท่านโพธิรักษ์และชาวสันตือโลกจะพยายามหลีกเลี่ยง จึงยังไม่พบว่าท่านได้ยกบทบัญญัตินี้ขึ้นมาอ้างอิงอย่างตรง ๆ หรือชัดเจนเลย แต่กลับอ้างความหมายตามที่ท่านโพธิรักษ์แสดงไว้ คือ อนุปสัมบัน ได้แก่ คนที่ยังมีภุมิธรรม

ไม่ถึงขั้น (จะเป็นภิกษุหรือคฤหัสถ์ก็ตาม) และอุปสัมบัน คือ คนที่มีภูมิธรรมถึงขั้น (จะเป็นภิกษุหรือคฤหัสถ์ก็ตาม) ดังเช่น ที่อ้างว่า "แม้จะเป็นฆราวาส ถ้าเขาได้ศึกษาปฏิบัติธรรมกัน มา อย่างมีมรรคผลเป็นส่วนใหญ่ ย่อมจะน่าได้ชื่อว่า อุปสัมบันนั้นมากกว่า" (แฉสันตือโศกผิตรธรรมวินัยจริงหรือ? หน้า ๕) การอ้างเช่นนี้มุ่งให้เห็นว่า ถึงแม้ท่านโพธิรักษ์จะ อวดอุคริมนุสธรรมแก่ฆราวาส คือคฤหัสถ์หรือชาวบ้าน ก็ได้ ไม่ผิด ถ้าคฤหัสถ์นั้นได้มรรคได้ผลมีภูมิธรรมถึงขั้น แต่ใคร จะบอกได้เล่าว่าคฤหัสถ์คนนั้นมีภูมิธรรมถึงขั้นหรือไม่ คำตอบก็คงว่าต้องเป็นท่านโพธิรักษ์นั่นแหละ บอกหรือตัดสิน อย่างไรก็ตาม ความหมายอย่างที่ท่านโพธิรักษ์แสดง ซึ่งชาว สันตือโศกนำมาอ้างนี้ ไม่มีในพุทธพจน์หรือบทบัญญัติใด ๆ เลย การกระทำของท่านจึงมีลักษณะที่เป็นการกลบเกลื่อน บัญญัติทับซ้อน ตลอดจนอาจกลายเป็นการหักล้างพุทธบัญญัติ ซึ่งเป็นเรื่องเสียหายร้ายแรงที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง ถ้าภิกษุหรือ ชาวพุทธกลุ่มอื่น ๆ ต่างก็บัญญัติความหมายกันขึ้นมาเองบ้าง ต่าง ๆ กันไป วงการพระพุทธศาสนาก็คงสับสนวุ่นวายไปหมด และผลก็คือเป็นการช่วยกันล้มล้างคำสั่งสอนของพระ พุทธเจ้าเสียนั่นเอง

อนึ่ง การบัญญัติความหมายของอุปสัมบัน และอนุ- ปสัมบัน อย่างที่ท่านโพธิรักษ์ทำนั้นเป็นสิ่งที่ใช้ไม่ได้เลยใน ทางพระวินัย เพราะบทบัญญัติในทางพระวินัยนั้น (ก็ทำนอง

เดียวกับกฎหมาย หรือกฎหมายได้แบบอย่างมาด้วยซ้ำ) จะมีลักษณะสำคัญที่ควรกล่าวถึงในที่นี้ ๒ ประการ คือ

๑. ต้องมีลักษณะเป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้ชัดเจน หรือตรงตามตัวอักษร (ขอให้ลองเทียบบัญญัติความหมายอนุสัมบันของพระพุทธเจ้าว่า บุคคลอื่นนอกจากภิกษุและภิกษุณี กับของท่านโพธิรักษ์ว่า คนที่มีภูมิธรรมไม่ถึงขั้น จะเห็นว่า ถ้าเกิดคติความขึ้นมา แล้วถือตามความหมายแบบของท่านโพธิรักษ์ คงจะต้องเถียงกัน บางทีสิบปีก็คัดค้านความไม่ได้ เพราะไม่รู้จะให้ยอมรับกันได้อย่างไร แต่ถ้าถือตามบัญญัติความหมายของพระพุทธเจ้าก็ดำเนินการได้ทันที)

๒. โดยทั่วไป จะมีบัญญัติความหมาย หรือจำกัดความถ้อยคำต่าง ๆ สำคัญ ๆ ที่ใช้ในตัวบทนั้น ๆ ไว้เสร็จไม่ให้เห็นได้ (เช่น ในกรณีนี้ ก็มีคำจำกัดความอนุสัมบันกำกับไว้เรียบร้อยแล้ว ท่านโพธิรักษ์จะอ้างความหมายอะไรขึ้นมาอย่างไร ๆ ก็ไม่สำเร็จ นอกจากจะสามารรถล้มล้างพระวินัยลงเสียก่อน)

ถ้าพระวินัยไม่มีหลัก ๒ ข้ออย่างที่ว่ามานี้ และถ้าทำอย่างที่ท่านโพธิรักษ์อ้างได้ ภิกษุรูปหนึ่งไปฆ่าคน ก็อ้างบ้างว่า พระพุทธเจ้าสอนว่า คนที่จะเป็นมนุษย์ต้องมีมนุษยธรรม นายคนนั้นไม่มีมนุษยธรรม มันไม่ใช่มนุษย์ เพราะฉะนั้น ฉันไม่ได้ฆ่ามนุษย์ ฉันไม่เป็นปาราชิกตามพุทธบัญญัติที่ว่า "ภิกษุฆ่ามนุษย์ เป็นปาราชิก" ภิกษุอีกรูปหนึ่งไปลักทรัพย์มา ก็อ้างบ้างว่า พระพุทธเจ้าไม่ทรงถือว่าทรัพย์

สินเงินทองของนอกกายสำคัญ พระองค์ให้ความสำคัญแก่
อริยทรัพย์เท่านั้น ฉันทไม่ได้ลักอริยทรัพย์หรือกนะ จะมาปรับ
โทษฉันเป็นปาราชิกไม่ได้ ถ้าเป็นอย่างนี้ก็คงวุ่นวายระส่ำ
ระสายไปหมด (ความจริงพระบัญญัติใช้คำว่า ถือเอาสิ่ง
ของที่เขาไม่ได้ให้ และก็มีคำจำกัดความศัพท์ต่างๆ ไว้ด้วย)

๒) ในกรณีของธรรมกัณวินัย ถ้าเป็นเรื่องวินัย ก็ต้อง
อ้างวินัย โดยเฉพาะตัวบทบัญญัติ เมื่อยกวินัยเป็นหลักใน
การพิจารณาแล้ว หลักคำสอนและข้อธรรมอื่นที่ยกเอามาประ
กอบการพิจารณา ก็จะมีขอบเขตความหมายชัดเจนขึ้นมาเอง มิ
ฉะนั้น จะเกิดความสับสนและถกเถียงกันไม่รู้จักสิ้นสุด

ท่านโพธิรักษ์มักจะยกเอาพุทธพจน์แห่งอื่น ๆ มา
อ้างให้คนเข้าใจเป็นว่า พระพุทธเจ้าทรงสนับสนุนให้อวด
อวดคริมนุสธรรม แต่ท่านกลับหลีกเลี่ยง ข้ามเสีย ไม่ยกเอา
พุทธบัญญัติในพระวินัยข้อที่ห้ามอวดมาแสดง ความจริง
พุทธพจน์อื่น ๆ ที่ยกมาอ้างนั้น แม้แต่ที่ถูกใจท่านโพธิรักษ์ที่
สุดที่จะหาได้ ก็จะต้องไว้เพียงเป็นกลาง ๆ ไม่ได้ระบุว่า
บอกแก่ใคร อาจจะเป็นการบอกแก่พระภิกษุและพระภิกษุณี
ด้วยกันก็ได้ อาจจะเป็นการบอกแก่พระพุทธเจ้าก็ได้ แต่
แน่นอนว่าไม่ได้ระบุว่าให้บอกหรืออวดแก่กฤหัสถ์ได้ ดัง
นั้นก็ต้องถือเอาพระวินัยบัญญัติที่ห้ามอวดนั้นเป็นหลัก และ
เมื่อเทียบเคียงแล้ว ก็จะวินิจฉัยได้ว่า พุทธพจน์ที่อ้างนั้น มี
ขอบเขตการกระทำแค่นี้เพียงใด ตัวอย่างเช่น พุทธพจน์ที่
ท่านโพธิรักษ์ยกมาอ้าง (หนังสือ "โพธิรักษ์วิปริต" ของสันติ

อโศกเอง หน้า ๒๗) ซึ่งในที่นี่จะแปลให้เคร่งครัดตามพระ
บาลีที่เป็นความเดิมมากขึ้น ดังนี้

"คฺกุรอุบาลี การสำแดงอหัตตผล (อัญญาพยากรณ์)
มี ๕ อย่าง

๑. ภิกษุสำแดงอหัตตผล เพราะความเขลา เพราะ
งมงาย
๒. ภิกษุมีความปรารถนาลามก ถูกความปรารถนา
ลามกครอบงำ จึงสำแดงอหัตตผล
๓. ภิกษุสำแดงอหัตตผล เพราะวิกลจริต เพราะ
จิตฟุ้งซ่าน
๔. ภิกษุสำแดงอหัตตผล เพราะสำคัญตนว่าได้
บรรลู่
๕. ภิกษุสำแดงอหัตตผลที่เป็นจริง"

(วินย.๘/๑๑๗๕/๔๖๔)

จะเห็นได้ชัดว่า พุทธพจน์นี้ไม่ได้บ่งบอกว่า สำแดง
หรือบอกแจ้งหรืออวดแก่ใคร ท่านโพธิรักษ์ก็ยกมาอ้างให้
คลุม ๆ เครือ ๆ เหมือนจะบอกว่า บอกแก่ใครก็ได้ หรือ
บอกแก่ภคฤหัสถ์ก็ได้ด้วยนะ แต่วินัยที่เป็นตัวบทตีกรอบไว้แล้ว
จะอ้างความให้เกินวินัยไม่ได้ คือเราสามารถพูดต่อจาก
พุทธพจน์นี้ โยงไปเชื่อมกับตัวบทบัญญัติที่เป็นพุทธบัญญัติว่า
ภิกษุสำแดงบอกแจ้งอหัตตผลอย่างนี้ แก่ใครก็ได้ แต่ถ้าบอก
แจ้งแก่อนุปสัมบัน ถึงเป็นจริง ก็ต้องอาบัติปาจิตตีย์

เอกสารเก่าของสันตือโศก แต่ครั้ง"แถลงการณ์จากคณะ
สงฆ์ชาวโศก ถึงฝ่ายปกครองสงฆ์" เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม
๒๕๑๘ ถึงกับลงข้อความต่อท้ายไว้เท่าที่พบว่า

"ลัทธิโคสง์เสริม และเปิดโอกาสให้ประกาศคุณวิเศษ
ที่เป็นเครื่องวิชาเป็นไสยศาสตร์กันโครม ๆ แต่ช่วยกัน
ห้ามประกาศอุคริมนุสธรรมที่มีในตน ลัทธินั้นไม่ใช่พุทธ
ศาสนาแท้

"ลัทธิโคสง์เสริม และเปิดโอกาสให้ประกาศคุณวิเศษที่
เป็นอุคริมนุสธรรมที่มีในตน แต่ช่วยกันห้ามประกาศเครื่องวิชา
วิชา ห้ามไสยศาสตร์ ลัทธินั้นคือพุทธศาสนาแท้" (ประมวล
เอกสารกรณีสันตือโศก, หน้า ๕๘)

ข้อความนี้ดูเผิน ๆ ก็เหมือนจะน่าเชื่อถือ เพราะเอา
เรื่องอุคริมนุสธรรมไปเข้าคู่เทียบกับเครื่องวิชา และไสย
ศาสตร์ คนอ่านเห็นว่าประณามเครื่องวิชาและไสยศาสตร์
ก็พอใจ แต่ความจริง ควรจะพูดใหม่ว่า ทั้งลัทธิที่ส่งเสริม
เครื่องวิชาและไสยศาสตร์ และลัทธิที่ส่งเสริมให้อวด
อุคริมนุสธรรมแก่คนทั่วไปหมดไม่มีขบเขตนั้น ต่างก็ไม่ใช่
พุทธศาสนาแท้ทั้งสิ้น การพยายามพูดให้การอวดอุคริมนุส-
ธรรมแก่คนทุกฝ่าย กลายเป็นสิ่งที่ตั้งามถูกต้องไปนั้น (ในหนังสือ
"โพธิวัชรวิปริต" ก็ดูจะพยายามทำให้เข้าใจอย่างนี้)
เท่ากับเป็นการคัดค้านพุทธบัญญัติ ในพระวินัยอย่างโจ่งแจ้ง
และในขณะที่พระพุทธรเจ้าบัญญัติห้าม กลับบอกว่าตั้งาม
อย่างนั้นอย่างนี้ เหมือนกับจะบอกว่าตนรู้ดีกว่าพระพุทธรเจ้า

๓) บางครั้ง ท่านโพธิรักษ์ยกพุทธพจน์มาอ้าง แต่ให้ความหมายคำบางคำเสียใหม่ตามที่ท่านต้องการ โดยไม่ตรวจดูให้แน่นอนชัดเจนว่า คำเดิมหมายความว่าไหน หรือเจตนาจะบิดความให้ตรงกับที่ท่านประสงค์ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจว่า ภิกษุจะบอกอุตติมนุสสรธรรมแก่คฤหัสถ์ได้ด้วย โดยเฉพาะที่ท่านอ้างบ่อยคือพุทธพจน์ใน บัพพชิตถกฉบับปัจจุบัน ๑๐ ประการ ข้อที่ ๑๐ ว่า "บรรพชิตพึงพิจารณาเนือง ๆ ว่า เรามีอุตติมนุสสรธรรมแล้วหรือไม่ ที่จะทำให้เป็นผู้ไม่ก่อเขิน เมื่อถูก สพรหมจारी ถามในภายหลัง" (อง.ทสก.๒๔/๔๘/๕๒)

คำว่า "สพรหมจारी" ในที่นี้ ท่านโพธิรักษ์แปลออกเป็นว่า "ผู้ร่วมปฏิบัติธรรม" และอธิบายความหมายว่า "สพรหมจรรย (ที่ถูกเป็นสพรหมจारी - ผู้เขียบ) คือ ศาสนิกผู้สนใจธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าแล้วก็มาปฏิบัติ ประกอบการอยู่ร่วมกัน จึงหมายถึง พุทธบริษัทและผู้สนใจอื่น" (โพธิรักษ์วิปริต, หน้า ๒๕) การแสดงความหมายอย่างนี้ เป็นการทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ภิกษุจะบอกอุตติมนุสสรธรรมแก่คฤหัสถ์ที่มาปฏิบัติธรรมด้วยกันก็ได้ แต่การที่ท่านโพธิรักษ์แสดงความหมายของคำว่า สพรหมจारी อย่างนี้เป็น การไม่ถูกต้อง สพรหมจारी หรือผู้ร่วมพรหมจรรย ตามหลักธรรมวินัยนี้ ไม่ใช่มีชีวิตอยู่ร่วมปะปนระหว่างบรรพชิตกับคฤหัสถ์ ควรศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของพระภิกษุ ตามแบบของพระพุทธเจ้า ดังที่จะหาตัวอย่างได้มากมายในพระไตรปิฎก ซึ่ง

เราจะเห็นได้ชัดเจนว่า สพรหมจารีของภิกษุตามปกติ ก็คือ พระภิกษุด้วยกัน (ขอให้ดูหลักฐานเช่น ม.มฺว.๑๒/๗๐/๕๒; อญ.สตุตทก-อญฺจก-นวก.๒๓/๑๐๓/๑๕๓; ๒๐๘/๓๗๕; ๒๑๕/๓๘๗; สัม.๑๕/๑๑๕๕/๓๔๖; สัม.ข.๑๗/๒๐๗/๑๔๐; ฯลฯ) มีแต่กรณีพิเศษเพียงครั้งสองครั้งเท่านั้น ที่มีการเรียกบุคคลอื่น เป็นสพรหมจารีของภิกษุ โดยเหตุผลพิเศษ (เช่น เมื่อ พาทิยะทวารุจิริยะมาเฝ้าพระพุทธเจ้า ได้ฟังพระโอวาทสั้น ๆ ก็บรรลอรหัตตผล แต่เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จหนีไปไม่นาน พาทิยะได้ถูกโคขวิดถึงแก่ความตาย อรรถกถาเล่าว่าพาทิยะ ถูกโคขวิด ขณะกำลังไปหาบาตรและจีวรเพื่อเตรียมจะบวช พระพุทธเจ้าเสด็จมาได้ตรัสสั่งให้ภิกษุทั้งหลาย จัดการเผา ศพของพาทิยะทวารุจิริยะและก่อสถูปไว้ด้วย โดยตรัสว่า พาทิยะเป็นสพรหมจารีของภิกษุทั้งหลาย -ขุ.อุ.๒๕/๕๐/๘๔) ในวินัยปิฎกเล่ม ๑ ก็แยกสพรหมจารีไว้ต่างหากจาก คำว่าคฤหัสถ์ (วินย.๑/๓๑/๕๐) เฉพาะอย่างยิ่งในพระไตรปิฎกเล่ม ๒๕ และ ๓๑ ให้คำจำกัดความคำว่า สพรหม-จารีไว้ชัดเจนว่า หมายถึง ผู้ทำสังฆกรรมร่วมกัน สวดปาติ-โมกข์ร่วมกัน มีสิกขาเสมอกัน (ขุ.ม.๒๕/๕๗๖/๖๒๑; ขุ.ปฎิ. ๓๑/๔๕๐/๓๓๑) ซึ่งก็ได้แก่เพื่อนพระภิกษุโดยเฉพาะ จะเห็นได้ว่าคำอธิบายและการให้ความหมายต่าง ๆ ของท่าน สอดคล้องกันหมด ความในพระสูตรก็ไม่ขัดกับในพระวินัย แต่ถ้าถือตามความหมายของท่านโพธิรัทษ์ ข้อความที่อ้าง

คราวนี้ก็จะขัดกับพระวินัยทันที แสดงว่าต้องมีความผิดพลาดเกิดขึ้นแล้ว

รวมความว่า เมื่อพูดตามหลักการก็ตาม ตามหลักเหตุผลก็ตาม พุทธพจน์ต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ไม่ได้ขัดกับวินัยอยู่แล้ว ผู้หวังดีต่อพระศาสนาแท้จริง และมุ่งปฏิบัติให้ตรงตามหลักการของพระพุทธรศาสนา จึงไม่ควรยกขึ้นมาอ้างในเชิงที่จะลบล้างพระวินัยเป็นอันขาด

แม้แต่สมมติว่า มีพุทธพจน์บางแห่งในพระสูตรเกิดขึ้นขัดแย้งกับบทบัญญัติในวินัยนี้ (ซึ่งที่จริงก็ไม่ปรากฏว่ามีเลย) ก็ต้องถือวินัยเป็นเกณฑ์ เพราะสามารถสันนิษฐานได้ว่าพระสูตรนั้นตรัสไว้ก่อนมีการบัญญัติวินัยข้อนี้ เพราะวินัยนั้นเป็นเรื่องกฎเกณฑ์ที่ใช้อยู่ตลอดเวลา ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงท่านก็จะบันทึกไว้ เช่น ถ้าจะมีการแก้กฎข้อบังคับ ก็มีการวางเป็นอนุบัญญัติเป็นต้น การพิจารณาตัดสินคดีในทางพระวินัยก็ต้องถือกฎเกณฑ์ในพระวินัยเป็นเกณฑ์ ไม่ใช่เที่ยวยกเอาคำที่โน่นที่นี้ซึ่งไม่บ่งชัดมาอ้าง ทำให้คนทั่วไปที่ไม่รู้หลักทางพระศาสนาเกิดความสับสน

ข. การอ้างพุทธพจน์โดยตัดทอนหรือบิดเบือนความ ให้สนับสนุนมังสวิรัต

ในเรื่องนี้จะขอยกตัวอย่างเพียงเรื่องเดียวก่อน เพราะหัวข้อก่อนกินเนื้อที่ยาวมากแล้ว โดยจะกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญอย่างหนึ่งของท่านโพธิรักษ์ คือ การถือมังสวิรัต

ท่านโพธิรักษ์ พยายามอธิบายและอ้างหลักฐานต่าง ๆ มาแสดงเพื่อให้เห็นว่า พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติหรือตรัสสอนให้ภิกษุถือมังสวิรัต ในการอธิบายอย่างนี้ เหตุผลอย่างหนึ่งที่ท่านโพธิรักษ์อ้าง ก็คือคำอธิบายเกี่ยวกับคำว่า อุททิสตมังสะ โดยท่านโพธิรักษ์อธิบายคำว่า อุททิสต ในเชิงที่มีความหมายเท่ากับคำว่า สมถิจจ (ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดขั้นหนึ่งแล้ว) ต่อจากนั้น ก็แปลคำ อุททิสต และ สมถิจจ นั้น ว่าเป็นการจงใจหรือเจาะจงกระทำร้ายต่อชีวิต (สัตว์), กระทำต่อชีวิตสัตว์ จงใจทำร้าย, หรือ ทำร้ายสัตว์ (หรือฆ่าสัตว์) อย่างจงใจ (เป็นการเข้าใจสับสน ขั้นที่สอง) ซึ่งเป็นการอธิบายและแปลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปว่า อุททิสตมังสะ หมายถึงเนื้อสัตว์ที่จงใจฆ่า ไม่จำเป็นต้องฆ่าเพื่อใคร เมื่อเป็นเนื้อที่เจาะจงฆ่าเพื่อทำเป็นอาหารแล้ว ก็เป็นอุททิสตมังสะทั้งหมด ภิกษุฉันไม่ได้ทั้งนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องฆ่าเพื่อเจาะจงถวายตนแล้วจึงจะฉันไม่ได้ ต่อจากนั้น เพื่อให้คำอธิบายของท่านหนักแน่น ท่านโพธิรักษ์ก็ยกพุทธพจน์ใน

ชีวิตสูตรมาอ้างว่า พระพุทธเจ้าก็ตรัสไว้ทำนองเดียวกับที่ ท่านอธิบาย คือ เนื้อสัตว์ที่เอามาถวายพระพุทธเจ้าหรือพระสงฆ์นั้น เพียงเป็นเนื้อสัตว์ที่ตั้งใจฆ่า ก็เอามาถวายไม่ได้แล้ว เป็นบาป ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเนื้อสัตว์ที่ฆ่าเจาะจงเพื่อถวายโดยตรง ข้อความที่อ้างตอนนี้ว่า

"อุกรชีวิต ผู้ใดกระทำต่อสัตว์โดยมุ่งหมายร้าย (อุท-ทิสสะ ปาณัง อารภติ ไม่ว่าเชิงหนักหรือเบาปานใด ก็ตาม) แล้วนำมาถวายตถาคต หรือสาวกตถาคต ผู้นั้นย่อมได้รับบาปอย่างหนัก มิใช่บุญเลย ด้วยเหตุ ๕ ประการ คือ . . ." (ไขข้อข้องใจมิ่งสวัสดิกับเทวทัต, หน้า ๑๘)

หน้าข้างอ้างว่า "เพราะพระบาลีที่มีมาในพระไตรปิฎกแท้ ๆ นั้น เนื้อความก็มีอยู่เพียงสั้น ๆ แค่ว่า "อุท-ทิสสะ ปาณัง อารภติ และหรือบางแห่งท่านก็ว่าสัตตวจิจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตุง เถา์นี้เอง ซึ่งไม่มีคำความอะไรที่ขยายหรือไม่มีคำความอะไรให้จำกัด จำเขียนความหมายไว้ว่า สัตว์นั้นจะต้อง เป็นการฆ่าโดยผู้ฆ่าต้องระบุให้แก่คนนั้น คนนี้เฉพาะ แล้วคนนั้นหรือผู้ที่ถูกระบุนั้น จึงจะกินเนื้อสัตว์ที่ฆ่านั้นไม่ได้" (อ้างแล้ว, หน้า ๑๑)

สำหรับคำว่า อุททิสสะ นั้นที่จริงมีคำขยายที่เป็นการจำกัดคือระบุตัว (มีตัวกรรม) อย่างชัดเจน หาใช่เป็นอย่างที่ท่านโพธิรักษ์อธิบายไม่ (ส่วน สัตตวจิจะ ไม่ต้องมีตัวกรรมต่างหาก เพราะเป็นคำแสดงเจตนาต่อตัวสัตว์เอง) ดังหลัก

ฐานในบาติ แห่งชีวภคสูตรที่ท่านโพธิรักษ์ยกมาอ้างข้างบนนั้น
เอง ซึ่งมีข้อความว่า

"โย โข ชิวภค ตถาคคํ วา ตถาคคตสาวกํ วา อุทฺทิสฺส
ปาณํ อารภติ โส ปญฺจหิ จาเนหิ พหุํ อปฺมุณฺณํ ปสวติ"
(ม.ม.๑๓/๖๐/๕๒)

คำขยายที่เป็นกรรมรับคำกริยา *อุทฺทิสฺส* ก็คือ *ตถาคคํ*
วา ตถาคคตสาวกํ วา (เป็นธรรมดาของคำว่า *อุทฺทิสฺส* จะ
ต้องมีคำขยายเป็นกรรมรับ ยกเว้นแต่ในกรณีทีกล่าวมาจนรู้
กันแล้ว ละไว้ในฐานเข้าใจได้)

คำแปลที่ถูกต้อง ไม่เสริมแต่งคัดแปลงตัดเติมตามใจ
ตัว จะเป็นดังนี้ (ขอให้เทียบกับคำแปลของท่านโพธิรักษ์
ข้างต้น)

"ดูกรชิวภค ผู้ใดดำเนินการฆ่าสัตว์ เจะจงต่อตถาคค
หรือสาวกของตถาคค ผู้นั้นย่อมประสบบาปเป็นอันมาก ด้วย
เหตุ ๕ ประการ" (คำว่า *ตถาคคหรือสาวกของตถาคค* เป็น
กรรมของคำว่า *อุทฺทิสฺส* คือ ฆ่าโดยอุทิส เจะจง มุ่งให้
หรือระบุดัวต่อตถาคคหรือสาวกของตถาคค ไม่ใช่เป็นกรรม
ของคำว่า *นำมาถวาย* และคำว่า *นำมาถวาย* ก็ไม่มีในข้อ
ความที่อ้างนี้ด้วยซ้ำ)

เรื่องมังสวิวัตินี้ เมื่อมีเวลาก็จะได้เขียนชี้แจงไว้ต่าง
หากอีกส่วนหนึ่ง เพราะเป็นเรื่องที่ถูกทำให้เข้าใจสับสนมาก
เรื่องหนึ่ง ในที่นี้ยกมาแสดงพอให้เห็นถึงวิธีของท่านโพธิรักษ์
ในการยกพุทธพจน์มาอ้าง ซึ่งจะโดยไม่รู้ไม่เข้าใจ หรือโดย

เจตนาอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม ได้ทำให้ข้อความสำคัญถูกตัดหรือตกหล่นหายไป ทำให้ความหมาย และเนื้อหาสาระของพุทธพจน์นั้นผิดเพี้ยน หรือกลายความหมายไปเป็นอย่างอื่น อันเป็นการกระทำที่ไม่สมควร และเป็นผลเสียหายทั้งต่อพระศาสนา ต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชน และต่อความเป็นจริง

การถือมั่งสวิคติ นั้น จะว่าอย่างไร ก็แสดงเหตุผลไป และชักชวนกันไป โดยที่เหตุผลด้านอื่น ๆ ที่จะยกมากล่าวก็มีมากทีเดียว ให้คนเห็นดีเห็นงามตามเหตุผลที่เป็นจริง นั้น จะเป็นการประเสริฐ ไม่มีใครขัดขวาง แต่ไม่น่าจะต้องมาใช้วิธีตัดแปลงแก้ไขพุทธพจน์ หรือหลักฐานในพระไตรปิฎกให้สนองความประสงค์ของตนหรือแปลความหมายของถ้อยคำให้คลาดเคลื่อน โดยไม่ศึกษาให้ชัดเจน ควรจะปล่อยพุทธพจน์ไว้ตามปกติที่เป็นอยู่ และช่วยกันรักษาไว้ให้ดีที่สุดเท่าที่มาถึงเรา ซึ่งเราก็มีสิทธิที่จะเชื่อหรือไม่ก็ได้ พระพุทธเจ้าย่อมทรงมีเหตุผลของพระองค์ เมื่อเราไม่เห็นด้วย ก็ปล่อยของท่านไว้ คนรุ่นหลังจะได้มีโอกาสศึกษาของเดิมอย่างเดียวกับที่เรามาพบ นอกจากนั้น แม้จะไม่ตัดแปลงแก้ไข แต่ในการแปลก็ควรพยายามระมัดระวังทำโดยรอบคอบ และให้แน่ใจที่สุด อย่าด่วนแปลเอาตามที่คิดโดยไม่ได้ศึกษาให้ชัดเจน ทั้งคำ ความ และหลักภาษาต้นเดิม

ก. การตั้งทฤษฎีว่าจะเป็นพระโพธิสัตว์ และพระอรหันต์ในคราวเดียวกัน

ท่านโพธิรักษ์พูดว่า "คนที่เป็นอรหันต์แล้ว อาตมาขอบอกไว้ คนที่เป็นอรหันต์แล้วนี่นะ อยากเกิดได้อีกนะคุณ ฟังใหม่นะ อาตมาเป็นทั้งพระโพธิสัตว์และเป็นทั้งพระอย่าง ที่เรียกว่า ทางเถรวาทถือว่า อรหันต์ อาตมาเอาทั้งสองทิส อรหันต์ก็เอา โพธิสัตว์ก็เอา เพราะฉะนั้น อาตมานี้รู้แจ้งทั้งสองทิส" (จากแถบบันทึกเสียงของพระโพธิรักษ์ บรรยายเรื่อง "คน ๆ นั้นที่นรกไม่ต้องการ" ที่สันติอโศก ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ในรายงานเรื่องพระสงฆ์นอกพระธรรมวินัย ตามมติของที่ประชุมสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๕ หน้า ๒๗-๒๘)

ตามข้อความที่ยกมานี้ จะเห็นว่า ท่านโพธิรักษ์ได้ตั้งหลักการหรือทฤษฎีใหม่ ที่ขัดกับหลักการเดิมของพระพุทธศาสนาตามที่พระพุทธเจ้าได้ทรงประกาศไว้ ทฤษฎีหรือหลักการใหม่นี้มีสาระสำคัญ คือ

ก. พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์ก็ได้

ข. พระอรหันต์เกิดใหม่อีกก็ได้

เพราะฉะนั้น บุคคลจึงเป็นทั้งพระโพธิสัตว์และพระอรหันต์ได้ในเวลาเดียวกัน

หลักการในเรื่องเหล่านี้ เป็นธรรมขั้นสูงสุดหรือเป็นอุดมคติของพระพุทธศาสนาทีเดียว ดังนั้น การที่โพธิรักษ์จะ

ทำเช่นนี้จึงเป็นการล้มล้างตัดแปดงตลอดจนทำลายหลักการของพระพุทธศาสนาอย่างถึงที่สุด

พระโพธิสัตว์นั้น พระพุทธเจ้าตรัสไว้เองว่า เป็นผู้ที่ยังไม่ได้ตรัสรู้ คือ ยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ ซึ่งรวมไปถึงยังไม่ได้เป็นพระอริยบุคคลขั้นใด ๆ ด้วย ดังพุทธพจน์ที่ตรัสถึงพระองค์เองบ่อย ๆ ว่า "อนภิสมฺพทุโธ โพธิสฺสโตว สฺมาโน" (เช่น ม.ญ.๑๔/๔๕๒/๓๐๒) แปลว่า "(เรา) ผู้ยังมีได้ตรัสรู้เป็นโพธิสัตว์อยู่" เป็นที่รู้กันดีว่า พระโพธิสัตว์เป็นผู้ที่แสวงหาโพธิ กำลังบำเพ็ญบารมีเพื่อจะเป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า

ส่วนพระอรหันต์นั้น เป็นผู้ได้บรรลุธรรมสูงสุดแล้ว ไม่มีการเกิดใหม่อีก จึงมีพุทธพจน์ตรัสย้ำบ่อย ๆ ว่า "ชาติ (การเกิด) สิ้นแล้ว . . ." (เช่น วินย.๑/๓/๕) "ความหลุดพ้นของเราไม่กลับกลาย นี่เป็นชาติสุดท้าย บัดนี้ไม่มีภพใหม่อีก" (เช่น ส.ม.๑๕/๕๐๘/๒๗๓)

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่อาจจะมีใครเป็นทั้งพระโพธิสัตว์และเป็นพระอรหันต์ได้ในเวลาเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังพุทธกาล ได้มีภิกษุกลุ่มหนึ่งเรียกว่าพวกอัมมชกะเกิดความเห็นผิดขึ้นว่า พระโพธิสัตว์เป็นอริยบุคคลได้ก็มี ต่อมาในการสังคายนาครั้งที่ ๓ ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ได้มีการชำระสะสางการพระศาสนา สอบสวนพบบุคคลจากลัทธิภายนอกพุทธศาสนา ที่เข้ามาบวชปะปนอยู่ในสงฆ์แล้วได้ให้สึกไปเป็นจำนวนมาก ครั้ง

นั้น พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระ ประธานการสังคายนา ได้เรียบเรียงคัมภีร์กถาวัตถุขึ้น โดยประมวลลัทธิความเห็นผิดต่าง ๆ ที่นอกหลักการของพระพุทธศาสนา นำมาชี้แจงชำระสะสาง เพื่อให้ความเห็นผิดนั้นหมดไปจากพระพุทธศาสนา คราวนั้น ความเห็นของพวกอัครกะ ก็ได้ถูกยกขึ้นมาชี้แจงชำระสะสางในคัมภีร์กถาวัตถุด้วย พวกอัครกะมีความเห็นผิดดังนี้

"พระโพธิสัตว์ ได้หยั่งลงสู่ทางอันแน่นอน (อริยมรรค) มีพรหมจรรย์อันประพาศแล้ว" (อภิ.ก.๓๗/๘๖๘/๓๑๒)

ตามคำวินิจฉัยในคัมภีร์กถาวัตถุนี้บ่งชี้ว่า พระโพธิสัตว์ต้องเป็นผู้ที่ยังไม่ได้บรรลุมรรคผลขั้นใดทั้งสิ้น

ชาวสันตโคกได้พยายามเขียนอธิบาย เพื่อสนับสนุนหรือเสริมฐานให้แก่ทฤษฎีของโพธิวัฑฒน์ ดังเช่น คุณ ว. ชัยภัก ซึ่งดูเหมือนว่าจะมีข้อเขียนที่เป็นวิชาการมากที่สุด ในเอกสารที่สันตโคกพิมพ์เผยแพร่ในช่วงนี้ และล่าสุดได้มีข้อเขียนลงในนิตยสาร "สมาธิ" (ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔๓ หน้า ๑๔-๑๕) ตอนหนึ่ง คุณ ว. ชัยภัก ได้กล่าวอ้างข้อความในคัมภีร์กถาวัตถุมายืนยันว่า พระโพธิสัตว์เป็นพระอริยบุคคลได้ โดยยกหลักฐานว่า

"ในพระอภิธรรมปิฎก กถาวัตถุปกรณ์ ระบุไว้ว่า "พระโพธิสัตว์ได้หยั่งลงสู่ทางอันแน่นอน (อริยมรรค) มีพรหมจรรย์อันประพาศแล้ว"

ข้อความในคัมภีร์กถาวัตถุที่ยกมาอ้างนี้ ความจริงเป็น

ความเห็นผิดนอกพุทธศาสนา ที่ท่านยกขึ้นมากล่าวไว้เป็นบทตั้ง เพื่อชี้แจงชำระสะสางให้หมดไป แต่คุณ ว. ชัยภัก กลับยกมาอ้าง ในลักษณะที่ให้เข้าใจว่า คำกล่าวนั้นเป็นความเห็นในพระพุทธศาสนาตามคัมภีร์ภควัตถุ เป็นการอ้างหลักฐานที่ผิดพลาด ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง อย่างที่เรียกว่า เป็นการกล่าวคู่คำสอนในพระพุทธศาสนา และเป็น การอ้างความเห็นผิดนอกหลักพระพุทธศาสนา มายืนยันความเห็นผิดของตน แม้แต่คำศัพท์ต่าง ๆ ในทางภาษา เช่น แปลโดยพยัญชนะ แปลโดยอรรถ และคำศัพท์ในทางธรรม เช่น สมมติ และปรมาตม์ ก็ถูกนำมาใช้ในความหมายที่คลาดเคลื่อน การกระทำเช่นนี้อาจจะมีใช่เป็นด้วยเจตนาที่จะบิดเบือน หรือแกล้งกล่าวให้คลาดเคลื่อน แต่อาจจะเกิดจากการขาดความรู้พื้นฐาน การที่อ่านแล้วไม่เข้าใจ จับความไม่ถูกก็ได้ แต่รวมแล้วก็เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงต่อพระศาสนา และความรู้ความเข้าใจของประชาชน ถ้ายังไม่ศึกษาให้ดี ให้มีความเข้าใจในหลักพระศาสนาเป็นพื้นฐานพอสมควร การเผยแพร่ความรู้ความคิดเห็น อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิด และความสับสนไขว้เขวมากยิ่งขึ้น

คุณ ว. ชัยภัก แยกพระโพธิสัตว์เป็น ๒ ประเภท คือ พระโพธิสัตว์ที่เป็นพระอรหันต์ (ซึ่งยังไม่เคยมี นอกจากท่านโพธิรักษ์ที่จะเป็นองค์แรก) และพระโพธิสัตว์ที่เป็นปฤชณ (อย่างที่พระพุทธเจ้าของเราเคยเป็นก่อนตรัสรู้) แล้วเขียนอธิบายไว้ว่า "อย่างแรก พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์ที่

บำเพ็ญบารมีสร้างโพธิญาณสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จนสูงสุด จึง
 ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นพระพุทธเจ้า" แต่ตาม
 หลักการของพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสไว้เองว่า แม้
 แต่พระอรหันต์ระดับสามัญที่สุด ที่เรียกว่าพระปัญญาวิมุต ก็
 หลุดพ้นบริบูรณ์แล้ว เช่นเดียวกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ความแตกต่างหรือความพิเศษกว่ากันมีเพียงว่า พระสัมมา
 สัมพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ค้นพบและเป็นผู้บอกมรรคา ส่วนพระ
 ปัญญาวิมุตเป็นผู้เข้ามาสมทบทีหลัง (ส.ข.๑๗/๑๒๕-๖/๘๑)
 จึงไม่มีเรื่องที่ว่า พระอรหันต์จะต้องไปบำเพ็ญบารมีสร้างโพธิ
 ญาณอะไรกันอีก เพราะพระอรหันต์ก็บรรลุโพธิอยู่แล้ว และ
 ว่าที่จริงพระพุทธเจ้าก็เป็นพระอรหันต์องค์หนึ่ง แต่เป็นพระ
 อรหันต์ที่เป็นสัมมาสัมพุทธะ (เป็นผู้ตรัสรู้เอง และเป็นผู้ประ
 กาศธรรม) ส่วนพระอรหันต์อื่น ๆ ที่เป็นพระสาวกก็เป็น
 พุทธะ แต่เป็นสาวกพุทธะ หรืออนุพุทธะ (เป็นผู้ตรัสรู้ตาม)
 แล้วพระอรหันต์ซึ่งก็เป็นพุทธะอยู่แล้ว จะต้องไปเป็นพระ
 โพธิสัตว์เพื่อสร้างบารมีให้เป็นพุทธะอีกทำไม

ตามหลักการของท่านโพธิรักษ์ว่า พระโพธิสัตว์ประ
 เภทหนึ่งเป็นพระอรหันต์อยู่แล้ว และท่านโพธิรักษ์เอง ก็จ
 เป็น (หรือว่าเป็นแล้ว - พึงตรวจสอบหลักฐาน) ทั้งพระ
 โพธิสัตว์และพระอรหันต์ในเวลาเดียวกัน ในเมื่อพระอรหันต์
 ก็เป็นพุทธะอยู่แล้ว พระโพธิสัตว์ที่บำเพ็ญบารมีนั้น ผลสำเร็จ
 สุดท้ายที่จะให้บรรลุจุดหมายเป็นพระพุทธเจ้า ก็รออยู่อย่าง
 เดียว คือความเป็นพระอรหันต์ เมื่อเป็นทั้งพระโพธิสัตว์และ

เป็นทั้งพระอรหันต์พร้อมอยู่ด้วยกันได้แล้ว โดยเฉพาะในเมื่อพระโพธิสัตว์ท่านนี้ก็เป็นพระอรหันต์อยู่แล้ว ต่อไปคุณ ว. ชัยภัก ก็อาจจะพูดว่า เป็นทั้งพระโพธิสัตว์และพระพุทธรเจ้าได้ในเวลาเดียวกัน และถ้าก้าวเลขนั้นจะพูดต่อไปอีกหรือไม่ว่าท่านโพธิรักษ์ก็เป็นพระพุทธรเจ้าอยู่แล้ว

คุณ ว. ชัยภัก เขียนไว้อีกว่า พระอรหันต์ที่เป็นพระโพธิสัตว์สามารถตั้งจิตเกิดได้ เพราะการไม่เกิดอีกนั้นยากแสนยาก แต่การเกิดนั้นง่าย แต่ตามหลักการเดิมของพระพุทธศาสนา การที่พระอรหันต์ไม่เกิดอีกนั้น เป็นเพราะไม่มีเหตุปัจจัยที่จะทำให้เกิดอีก จึงไม่เกิด ไม่ใช่เรื่องที่จะยากจะง่าย หรือจะตั้งจิตไม่ตั้งจิต แต่เป็นธรรมชาติของความเป็นไปตามเหตุปัจจัยหรือความหมดเหตุปัจจัยเท่านั้นเอง

คุณ ว. ชัยภักว่า พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์ได้ แต่เป็นพระอรหันต์บุคคลอื่นไม่ได้ คือ เป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี และพระอนาคามีไม่ได้ เพราะจะเกิดอีกเพียง ๗ ชาติ อีกชาติเดียว และไม่เกิดอีกเลย ตามลำดับ ขอเสนอคุณ ว. ชัยภักว่า ถ้าจะพูดไม่ให้ขัดกันเอง น่าจะบอกว่าพระโพธิสัตว์จะเป็นพระโสดาบันก็ได้ พระสกทาคามีก็ได้ พระอนาคามีก็ได้ เพราะการไม่เกิดอีกนั้นยากแสนยาก แต่การเกิดนั้นง่าย พระอรหันต์สามารถที่จะไม่เกิดแล้ว ก็จึงตั้งจิตจะเกิดใหม่ก็ได้ พระโสดาบัน พระสกทาคามี และพระอนาคามีสามารถคุมลดการเกิดเหลือเพียง ๗ ชาติ ๑ ชาติ และไม่ต้องเกิดอีกได้ ถ้าจะตั้งจิตมาเกิดอีกเท่าใดก็ได้

เพราะไม่เกิดยากกว่าเกิด

อนึ่ง คุณ ว. ชัยภัก ยืนยันว่าท่านโพธิรักษ์ไม่เคยประกาศว่าท่านเป็นพระอรหันต์ (เท็จจริงอย่างไร พึงพิสูจน์หลักฐานเอง) แต่คุณ ว. ชัยภักยอมรับว่าท่านโพธิรักษ์เป็นพระอริยะ แต่จะเป็นโสดาบัน เป็นสกทาคามี หรือเป็นอนาคามีก็แล้วแต่ และในที่นี้คุณ ว. ชัยภัก แสดงหลักการว่าพระโพธิสัตว์เป็นโสดาบัน เป็นสกทาคามี หรือเป็นอนาคามีไม่ได้ เป็นได้แต่พระอรหันต์กับปุถุชน ถ้าว่าตามหลักการของคุณ ว. ชัยภัก (คือของท่านโพธิรักษ์เอง?) ท่านโพธิรักษ์ก็เป็นพระโพธิสัตว์ไม่ได้ เพราะเป็นอริยะแต่ไม่เป็นพระอรหันต์ คุณ ว. ชัยภัก นับถือท่านโพธิรักษ์เป็นพระโพธิสัตว์ แต่กำลังวินิจฉัยว่าท่านโพธิรักษ์ไม่เป็นพระโพธิสัตว์ ไปๆ มาๆ ในที่สุดตามทฤษฎีของคุณ ว. ชัยภัก พุทธศาสนาคงจะเป็นอะไรก็ได้ และอะไรก็ได้เป็นพุทธศาสนา คุณล้ายกับว่า คุณ ว. ชัยภัก กำลังเล่นสนุกอะไรสักอย่างกับหลักการของพระพุทธศาสนา

ตามบัญญัติใหม่ของท่านโพธิรักษ์ ที่คุณ ว. ชัยภัก นำมาแสดงนี้ เมื่อท่านโพธิรักษ์ประกาศตัวเป็นพระโพธิสัตว์แล้ว บัญญัติของท่านนั่นเอง ก็บังคับให้ท่านต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ถ้าท่านเป็นพระอรหันต์ด้วย ท่านก็ควรประกาศตัวให้ชัดเจนว่า ท่านเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว หรือถ้าท่านไม่เป็นพระอรหันต์ แต่เป็นพระอริยะชั้นต่ำลงมา ท่านก็เป็นพระโพธิสัตว์ไม่ได้ ท่านก็ควรประกาศออกมาให้ชัดเจนว่า ท่านเฉลยบอกผิดไป

ในตอนท้าย คุณ ว. ชัยภักก็ตัดสินใจเอาว่า การขอร้องให้ผู้แสดงหลักการนอกพระพุทธศาสนา แสดงความเชื่อตรงด้วยการสละรูปแบบของพุทธศาสนาออกไปนั้น เป็นการกระทำต่อคนที่มีความเห็นไม่ตรงกับตน เข้าใจว่า คุณ ว. ชัยภักยังสับสน ไม่สามารถแยกกระหว่างความเห็นส่วนตัวกับหลักการ ว่าเกณฑ์ตัดสินคือหลักการ ไม่ใช่เพียงความเห็นของบุคคล และความเห็นของบุคคลนั้น ก็ควรต้องแยกกระหว่างความเห็นที่อิงหลักความจริง อิงหลักฐาน อิงหลักการ อิงธรรม อิงวินัย กับความเห็นที่เกิดจากการคิดปรุงแต่งสร้างภาพเอาเอง ในที่นี้ ได้ตั้งข้อพิจารณาว่า คนที่คิดแปลงบิดเบือนพุทธพจน์ และนำไปอ้างให้คลาดเคลื่อนนั้น เป็นผู้ปลงล้างหลักการของพระพุทธศาสนา แล้วได้เสนอข้อพิจารณาว่า คนที่ปลงล้างหลักการของพระพุทธศาสนาเช่นนั้น เมื่อไม่ถือตามหลักการที่พระพุทธเจ้าวางไว้แล้ว ก็ควรจะแสดงความเชื่อตรง ด้วยการสละรูปแบบของพระพุทธศาสนาออกไปเสีย และได้วิงวอนขอร้องต่อท่านโพธิรักษ์ ให้แสดงความเชื่อตรงต่อความจริง การที่ชาวสันติอโศกอ่านข้อพิจารณาและคำขอร้องอย่างนี้ ในความหมายว่า เป็นการขับคนที่มีความเห็นไม่ตรงกับตนออกจากศาสนานั้น จะทำให้หลงประเด็นและละเลยมองข้ามเรื่องราวที่แท้จริงไปเสีย จึงต้องขอร้องต่อชาวสันติอโศก เช่นเดียวกับที่เคยขอร้องต่อท่านโพธิรักษ์มาแล้วว่า ขอให้เห็นแก่หลักการของพระศาสนา และความเชื่อตรงต่อความจริง

อย่างไรก็ตาม เรื่องราวเหล่านี้จะได้เขียนแยกออกไว้
เป็นแต่ละเรื่อง ๆ ต่างหากตามแต่จะมีเวลา แต่ในที่นี้ ต้อง
การเพียงให้เห็นว่า การทำความผิดในข้อ ๓) ของท่าน
โพธิรักษ์ เป็นการกระทำที่เลวขั้นดีความไปแล้ว และเป็น
การทำลายหลักการของพระพุทธศาสนาอย่างไร

ดิฉันขอเขียนไว้... เรื่องราวเหล่านี้จะได้เขียนแยกออกไว้
เป็นแต่ละเรื่อง ๆ ต่างหากตามแต่จะมีเวลา แต่ในที่นี้ ต้อง
การเพียงให้เห็นว่า การทำความผิดในข้อ ๓) ของท่าน
โพธิรักษ์ เป็นการกระทำที่เลวขั้นดีความไปแล้ว และเป็น
การทำลายหลักการของพระพุทธศาสนาอย่างไร

การตีความพระธรรมวินัย

บางครั้งการตีความของโพธิวัชรอาจเป็นปัญหาขึ้นมาบ้าง ในเมื่อเป็นการกระทำที่เลยขอบเขตของการตีความอย่างอิสระ ซึ่งมีข้อพิจารณาดังนี้

แม้พระพุทธานุศาสนนา จะให้อิสระภาพในการตีความมาก ก็ต้องเข้าใจว่า การตีความอย่างอิสระนั้น ไม่ใช่เป็นการตีความตามใจชอบ การตีความแม้ที่เป็นอิสระก็มีหลัก คืออยู่ในขอบเขตของหลักสำคัญ ๒ ประการ

๑) ผู้ตีความเข้าใจถ้อยคำถูกต้อง รู้ว่าตนกำลังพูดถึงคำพูดคำไหน พูดถึงเรื่องอะไร ตรงกับความหมายของถ้อยคำที่ผู้พูดเดิมกล่าวไว้ คนตีความต่างกัน ๒ คนขึ้นไปมีความเข้าใจในความหมายเบื้องต้นของถ้อยคำนั้นตรงกันก่อน หรือรู้ว่ากำลังพูดกันถึงคำพูดคำไหน

ชายคนหนึ่ง ยืนอยู่ริมถนนในชนบทซึ่งไม่มีรถประจำทาง เห็นรถบรรทุกคันหนึ่งผ่านมาก็โบกมือเรียกให้หยุดรับเสียงคนบนรถตะโกนลงมาว่า "คันหลัง" ชายคนนี้ได้ตอบสวนขึ้นไปว่า "คันหลัง ก็เกาติ" กรณีอย่างนี้เป็นเรื่องของความเข้าใจผิดในความหมายของถ้อยคำ ไม่ใช่เป็นการตีความ เพราะผู้พูดกับผู้ฟังเข้าใจต่างกันไปคนละเรื่องละราว แต่ถ้าชายที่ยืนรอนั้นฟังคำว่า "คันหลัง" แล้ว คิดถึงรถที่จะตามมา โดยเข้าใจว่าคนบนรถต้องการบอกให้รู้ว่า มีรถอีกคันหนึ่งกำลังตามมาซึ่งสะดวกที่จะหยุดรับมากกว่า หรือว่ามีรถตาม

มาซึ่งไม่ใช่รถบรรทุกมีที่นั่งสบายกว่า หรือว่าคนบนรถนั้นบอกปิดให้รอรถที่อาจจะตามมาต่อไป โดยไม่มีความหวังที่แน่นอน หรืออาจจะคิดเลยไปถึงว่า คนรถนั้นรังเกียจตนไม่อยากจะให้ขึ้นรถของเขา หรืออาจจะกลัวว่าคนที่เรียกนั้นเป็นโจรผู้ร้ายจึงไม่กล้าหยุดครับ หรือเขากำลังรีบไปหยุดครับไม่ได้ ฯลฯ อย่างนี้จึงจะเป็นเรื่องของการตีความ

อีกตัวอย่างหนึ่ง ชายสูงอายุจากต่างจังหวัด นั่งมาในรถโดยสาร ใกล้จะถึงที่หมายจึงร้องบอกคนรถว่า "เบาหน่อย" มีเสียงสวนกลับมาว่า "เบาเข้าไปได้ยังไงละลุง บนรถ" อย่างนี้ก็เป็นเรื่องของการเข้าใจผิด ในความหมายของถ้อยคำ ซึ่งใช้ในการตีความไม่ได้ เพราะผู้พูดกับผู้ฟังไม่ได้พูดถึงถ้อยคำเดียวกัน ไม่มีจุดร่วมที่จะเริ่ม แต่ถ้าคนรถฟังคำว่า "เบาหน่อย" นั้นแล้ว คิดต่อไปว่า ลุงนั้นต้องการให้เบาเครื่องรถเพื่อเตรียมหยุดให้ลง หรือคิดว่ารถวิ่งเร็วแรงกระเทือนมากลุงนั้นนั่งไม่สบายจึงขอร้องให้วิ่งเบา ๆ หรืออาจจะคิดว่าลุงนั้นบอกให้รถวิ่งชะลอเพราะทางตอนนั้นขรุขระหรืออาจจะมียะไรก็คขวาง หรือให้วิ่งชะลอเพราะใกล้อะไรบางอย่างที่ลุงนั้นอยากมองให้ชัดสักหน่อย หรือผ่านร้านตลาดที่ควรเบารถเพื่อไม่ให้ฝุ่นฟุ้งมาก ตลอดจนอาจจะคิดว่าลุงนั้นบอกว่าตนว่าขับรถไม่ดี อย่างนี้ ล้วนเป็นการตีความ ซึ่งในความหมายบางอย่างอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ต่างกัน

ตัวอย่างที่ได้ยกมาให้ดูในกรณีท่านโพธิรักษ์ เช่น ที่ท่านอธิบาย พหุสัจจะ (ที่จริงคือพหุสัจจะ) โดยเข้าใจว่า

เป็นพหู+สังจะ แล้วแปลว่า รู้ในสังจะมาก ดังนี้เป็นต้น เป็นเรื่องของ การเข้าใจผิดในความหมายของถ้อยคำ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการตีความ เพราะในขั้นนี้ปัญหายังติดอยู่แค่ว่า เป็นคำไหน คำอะไร ยังไม่สามารถก้าวไปถึงว่าจะตีความว่าอย่างไร ดังนั้น ถ้าเป็นปัญหาเกี่ยวกับรูปศัพท์ และความหมายของศัพท์ ก็ต้องสืบค้นหลักฐานทางภาษา อย่างนั้นไม่เรียกว่าเป็นปัญหาในการตีความ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับหลักภาษาและที่มาของคำเป็นต้น เป็นคนละเรื่องกัน

๒) การตีความจะต้องไม่ขัดกับหลักการพื้นฐานของ พระธรรมวินัย เช่น ถ้าตีความหลักปฎิจจสมุปบาทจนกลายเป็นว่า พระเจ้าตั้งกฎปฎิจจสมุปบาทขึ้นมา แล้วมอบหมายให้พระพุทธเจ้ามาสอน (อย่างที่เคยมีนักสอนศาสนาบางกลุ่ม ทำมาแล้ว) หรือว่า พระเจ้าส่งพระพุทธเจ้ามาสอนคำสอน เบื้องต้น เป็นการกรุยทางไว้รอพระบุตรของพระเจ้ามาสอน คำสอนที่แท้ อย่างนี้เป็นการตีความที่นอกหลักการของพระพุทธศาสนา ขัดกับหลักธรรมวินัย เป็นการเกินขอบเขตนี้แล้ว คือออกไปนอกพระพุทธศาสนา ซึ่งแท้ที่จริงแล้วไม่ใช่เป็นการตีความเลย แต่เป็นการใช้คำว่าตีความมาบังหน้าแล้วบัญญัติ คำสอนอย่างอื่นแทนเข้ามา หรือเป็นการดัดแปลงธรรมวินัย นั้นเอง ในกรณีเช่นนี้ ผู้นั้นควรปฏิบัติตรงไปตรงมา โดยชื่อตรงที่จะไม่ใช้รูปแบบของพระพุทธศาสนา หรือใช้สิทธิเสรีภาพให้ถูกต้องโดยออกไปสอนคำสอนของตนข้างนอก หรือแม้แต่จะประกาศไม่เห็นด้วยกับพระพุทธศาสนาก็ได้ เป็นสิทธิ

ของเขา แต่ต้องตรงไปตรงมา การที่โพธิรักษ์สอนว่าพระโพธิ
สัตว์เป็นอรหันต์ด้วยในเวลาเดียวกัน หรือว่าพระอรหันต์เกิด
ใหม่ได้ เป็นต้น ก็เข้าลักษณะนี้

ประเพณี หรือความเป็นมาในประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ
เรื่องศาสนา นี้ ต่างกันมากระหว่างตะวันตกกับตะวันออก และ
ความแตกต่างในเรื่องนี้ ไม่ใช่เฉพาะในเรื่องการตีความคำ
สอนเท่านั้น แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อทั้งหมดทีเดียว
ตะวันตกเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ แห่งการบีบบังคับซึ่งบังคับ
ในเรื่องความเชื่อทางศาสนา ตลอดจนการรบราฆ่าฟันกัน
เป็นสงครามน้อยใหญ่ ทำให้ฝรั่งตื่นรนเพื่ออิสรภาพในการตี
ความคำสอน และในการนับถือหลักความเชื่อทางศาสนา
เป็นเวลายาวนาน และด้วยความยากลำบาก จนออกผล
สำเร็จในรูปของการวางกฎเกณฑ์ เช่น สิทธิเสรีภาพในกฎ
หมาย โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญ และกฎบัตรสิทธิมนุษยชนเป็น
ต้น เพื่อเป็นหลักประกัน ไม่ให้มีการบังคับบีบบังคับกันอย่าง
ในอดีต แต่ก็ยังเป็นความสำเร็จในแง่ลบ คือไม่ให้เบียด
เบียนกัน ยังไม่เป็นหลักประกันในทางบวกว่า คนต่างลัทธิ
ศาสนาจะปรองดองสามัคคีสัมพันธ์กันด้วยเมตตา แต่ในวัน
ออก เรามีประเพณีที่คนมีอิสรภาพในการนับถือศาสนา มี
ความเชื่อต่างกัน ตีความต่างกันก็อยู่ร่วมกันด้วยดี ไม่เพียงแต่
ไม่เบียดเบียนบีบบังคับกันเท่านั้น แต่อยู่ร่วมกันได้โดย
สามัคคี รั้งพึ่งกันและกัน ถกเถียงเอาชนะกันทางปัญญา
เป็นประเพณีสืบมา จนไม่ต้องตราเป็นกฎเกณฑ์กฎหมายข้อ

บังคับ อย่างไรก็ตาม บางศาสนาในตะวันออกก็ยังมีปัญหาเรื่องนี้บ้างในบางยุคสมัย เช่นที่ผู้ปกครองฮินดูเคยกระทำต่อชาวพุทธเมื่อลัทธิราชวงศ์โมริยะแล้ว เป็นต้น มีแต่พระพุทธศาสนาเท่านั้นที่มีประวัติบริสุทธิ์อย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม ประเพณีแห่งการศรัทธาและเชื่อถือทางศาสนาอย่างเป็นอิสระนี้ มีหลักการสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ คุ้ม เป็นหลักประกันกำกับอยู่ด้วย คือความซื่อตรงต่อความจริง เมื่อนับถือลัทธิศาสนาใด ก็ว่านับถือ และถือตามศาสนานั้น เมื่อไม่นับถือ ก็ว่าไม่นับถือ และไม่ถือตามศาสนานั้น เมื่อก่อนเคยนับถือพระพุทธศาสนา ถึงกับเข้ามาบวช ต่อมาไม่นับถือ ก็ว่าไม่นับถือ และแสดงความซื่อตรงด้วยการสึกออกไป เมื่อชอบศาสนาใด ก็นับถือศาสนานั้นได้ ถ้าอยากเป็นนักบวช เข้าไปบวชแล้ว ก็ยอมรับถือตามหลักการของศาสนานั้น เมื่อเลิกนับถือ จะไม่ถือตามหลักการอย่างนั้น ก็สละรูปแบบของศาสนานั้นออกมา เป็นทั้งการมีเสรีภาพและการปฏิบัติโดยซื่อตรงต่อความจริง แต่เมื่อใดมีความไม่ซื่อตรงเกิดขึ้น เมื่อนั้นก็กลายเป็นปัญหา เช่น เมื่อแสดงตัวว่านับถือศาสนาหนึ่ง และเข้าไปบวชในศาสนานั้น แต่ไม่ถือตามหลักการของศาสนานั้น แล้วก็ไปปฏิบัติการตรงไปตรงมาด้วยการสลัดออกมาเสีย หรือยิ่งกว่านั้น กลับเอาความเชื่อถือของตนหรือลัทธิอื่นเข้าไปสอนว่าเป็นศาสนานั้น หรือปะปนกับศาสนานั้น อย่างนี้เรียกว่า เป็นความไม่ซื่อตรงต่อความ

จริง และการอยู่ในศาสนานั้นของผู้นั้น ก็กลายเป็นการแอบแฝง

ในกรณีอย่างนี้ กลุ่มชนผู้นับถือศาสนาที่เขาเข้าไปแอบแฝง ก็มีสิทธิโดยชอบธรรม ที่จะปฏิบัติการตรงไปตรงมาให้เกิดความซื่อตรง คือ ให้นำบุคคลผู้แอบแฝงนั้นออกไปเสียจากรูปแบบหรือระบบหรือกลุ่มชนแห่งศาสนาของตน ดังที่ในพระวินัยของพระพุทธศาสนาบัญญัติ ให้ดำเนินการกับภิกษุผู้เข้ารีตเคียดริย์ โดยตัดสิทธิบุคคลที่ไปเข้ารีตเคียดริย์ทั้งเป็นภิกษุ ไม่ให้มีโอกาสเข้ามาอุปสมบทในพระพุทธศาสนาได้อีก แม้จะบวชเข้ามาแล้วก็ไม่เป็นภิกษุ สงฆ์รู้เข้าเมื่อไร ให้ดำเนินการให้หมดสภาพจากความเป็นภิกษุ คือให้สึกเสียเมื่อนั้น (ให้นำสนะเสีย) การปฏิบัติเช่นนี้ ไม่ใช่เป็นการลดรอนสิทธิเสรีภาพทางศาสนา แต่เป็นการปฏิบัติให้เกิดความถูกต้องซื่อตรง ตามความจริงที่เขาเป็น และเป็นการปฏิบัติเพื่อให้มีการใช้สิทธิเสรีภาพทางศาสนาอย่างถูกต้อง และตรงไปตรงมา

ตัวอย่างเหตุการณ์ทำนองนี้ครั้งใหญ่คือ ในสมัยสังคายนาครั้งที่ ๓ มีคนนอกพุทธศาสนานับถือลัทธิความเชื่ออย่างอื่นเข้ามาบวชจำนวนมาก และนำหลักความเชื่อนอกพุทธศาสนาเข้ามาสอนปะปนกับหลักการของพระพุทธศาสนา พระเจ้าอโศกมหาราชถึงกับต้องร่วมมือกับคณะสงฆ์ ดำเนินการสอบสวนลัทธิความเชื่อถือของภิกษุทั้งหลาย พบผู้ที่นับถือลัทธิภายนอกแอบแฝงเข้ามาอยู่ในสงฆ์มากมาย แล้วให้สึก

ออกไปเสีย การปฏิบัติเช่นนี้ไม่เป็นการบีบคั้นบังคับ และไม่เป็นการลิดรอนเสรีภาพ เพราะไม่ได้ฆ่าพินศุกคามทำร้ายอะไรเขา หรือทำให้เขาสูญเสียอิสรภาพใด ๆ เลย แต่เป็นเพียงการทำให้เขาไปอยู่ในสภาพ ที่ตรงกับที่เขาเป็นจริงเท่านั้นเอง

เราหวังให้เขาอยู่และทำการต่าง ๆ อย่างซื่อตรง และไม่แอบแฝงเข้ามาทำลาย หรือคัดแปลงพระพุทธศาสนาให้กลายเป็นลัทธิศาสนาอย่างอื่น ในขณะที่สถาบันพุทธศาสนาเสื่อมโทรมมาก ชาวพุทธจะต้องช่วยกันแก้ไขปรับปรุงให้คืนคงความเป็นพระพุทธศาสนาที่แท้ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องระวังไม่ให้คนที่มีความเชื่อถือนอกพุทธศาสนาฉวยโอกาสแอบแฝงเข้ามาปลอมปนคำสอน หรือคัดแปลงพระพุทธศาสนาไปเป็นอย่างอื่น ไม่ว่าจะโดยหลงผิด หรือโดยมุ่งเอาพระพุทธศาสนาไปสนองรับใช้อุดมการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม

เท่าที่เขียนมานี้ ก็ด้วยเห็นว่าข่าวสารข้อมูลทั่วไปยังสับสนพรวัววอยู่มาก และยังมีความเข้าใจเคลื่อนไหวคลาดอยู่ทั่วไป จึงมุ่งหมายจะชี้แจงให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และขอร้องท่านโพธิรักษ์ให้เห็นแก่พระศาสนา แล้วแสดงความจริงซื่อตรงต่อความจริง เมื่อจะช่วยพระศาสนา ก็ควรมุ่งมาแก้ไขปรับปรุงกิจการ กับความประพฤติและความรู้ความเข้าใจของคน แต่หลักการหรือเนื้อตัวของพระศาสนาคือพระธรรมวินัย ควรช่วยกันรักษาไว้ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ หากคำพูดใดคล้ายจะล่วงเกินหรือกระทบกระเทือนต่อท่านโพธิรักษ์และชาว

สันตือโสทกบ้าง ก็ขอภัยด้วย เพราะเรื่องต้องเกี่ยวของถึงเอง ตามวิถีของงานที่ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มิได้ถือเป็นเรื่องระหว่างบุคคล หรือเป็นคู่กรณี แต่มีเจตนาที่มุ่งจะสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ปกป้องพระธรรมวินัย และรักษาไว้ซึ่งความจริง

ผู้เขียนยังเชื่อว่า หลายคนในสันตือโสทกมีความตั้งใจที่จะทำความดี แต่ยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ ตามที่ชาวสันตือโสทกได้เขียนลงในเอกสาร ที่เผยแพร่ตอบโต้ออกมา นั้น ในส่วนที่เป็นการแสดงอารมณ์บ้างก็เข้าใจและน่าเห็นใจ เพราะท่านเหล่านั้นย่อมมีความรู้สึกกระทบกระเทือนใจ และโทมนัสบ้าง แต่ในด้านความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะที่เป็นพื้นฐานทางพระศาสนา ถ้าตั้งใจศึกษาโดยไม่ประมาท และวางใจเป็นกลาง พินิจพิจารณาโดยมุ่งอรรถมุ่งธรรม พุ่งตรงต่อความจริง ไม่หมายปกป้องท่านโพธิรักษ์ ให้มากไปกว่าที่จะปกป้องพระพุทธศาสนา รักษาพระธรรมวินัยและความสัจจริง ก็จะช่วยกันสร้างสรรค์ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้เกิดขึ้นได้ ทั้งแก่พระศาสนา แก่สังคมทั้งหมด และแก่ชีวิตของทุกคน

หมายเหตุ: ข่าวกีฬหน้า

หลักฐานเท็จ "พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์"

หลังจากบทความข้างต้นนี้ได้เผยแพร่ออกไปแล้ว ต่อมา มีข่าวกีฬหน้าว่า บริษัท ฟ้ายักษ์ จำกัด ซึ่งได้ทราบว่าเป็นกิจการของสันติอโศก ได้พิมพ์หนังสือของชาวสันติอโศก ออกเผยแพร่ใหม่เล่มหนึ่ง ชื่อ **"วิเคราะห์พระเทพเวที กรณีโพธิรัจฉาย"** เขียนโดย **ว. ชัยภัก**

หนังสือเล่มนี้ ว่าโดยทั่วไปไม่มีเนื้อหาที่ควรจะยกมาพิจารณา เพราะมีลักษณะที่เป็นกรพยายามเบนเรื่องราวให้เป็นกรณีส่วนตัว หรือทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่าเป็นเรื่องของคุณกรณี แทนที่จะเป็นเรื่องของการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นแก่พระศาสนา และมีผลกระทบ ต่อสังคม

แต่สิ่งสำคัญที่จะต้องยกมากล่าวในที่นี้ ก็คือ หนังสือนี้ได้สร้างปัญหา ที่เป็นการทำลายหลักการของพระพุทธศาสนา เพิ่มขึ้นอีก ด้วยการนำหลักฐานจากพระไตรปิฎกมาอ้างอย่างบิดเบือนความ ซึ่งอาจทำให้คนที่ไม่มีโอกาสตรวจสอบ เกิดความหลงเข้าใจผิดว่าหลักฐานนั้นเป็นความจริง และเกิดความสับสนไขว้เขวต่อหลักการของพระพุทธศาสนา

ประเด็นที่หนังสือนั้นสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นอีก คือการอ้างว่า **พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์ได้**

ฟังสังเกตว่า ก่อนจะจัดพิมพ์หนังสือเล่มใหม่นี้ คุณ ว. ชัยภัก ได้เคยอ้างหลักฐานจากพระไตรปิฎก เล่ม ๓๗ (พระอภิธรรมปิฎก กถาวัตถุปกรณ์ อ้างใน บทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร "สมาธิ" ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔๓ หน้า ๑๗ และอ้างอิงใน "วิเคราะห์พระเทพเวที หน้า ๖๗) มายืนยันว่าพระโพธิสัตว์บรรลุมรรคผลเป็นอริยบุคคลแล้ว แต่หลักฐานที่นำมาอ้างนั้นไม่เป็นความจริง และกลับมีผลในทางตรงกันข้าม คือ เป็นการบ่งชี้พิสูจน์ หรือยืนยันว่าท่านโพธิรักษ์ หรือชาวสันติอโศกมีความเห็นผิดอย่างเดียวกันกับความเห็นผิดของคนบางกลุ่มในสมัยโบราณที่พระอภิธรรมปิฎกได้ยกขึ้นมาระบุไว้ และได้พยายามชี้แจงแก้ไขมาแล้ว

ในการกล่าวอ้างว่า พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์ได้นั้น หลักฐานจากพระไตรปิฎกที่คุณ ว. ชัยภัก ยกมายืนยันเพิ่มเติมให้หนักแน่นในหนังสือเล่มใหม่นี้ คือเรื่อง **สุเมธคาบส** ใจความว่า พระพุทธเจ้าพระองค์ปัจจุบันนี้ ในชาติแรกที่ได้รับพยากรณ์จากพระที่ปึงกรพุทธเจ้าว่าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้านั้น เป็นพระโพธิสัตว์ชื่อว่า สุเมธคาบส และสุเมธคาบสนั้นก็เป็นพระอรหันต์แล้ว ดังนั้น พระโพธิสัตว์จึงเป็นพระอรหันต์ได้

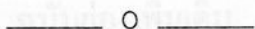
ข้อความจากพระไตรปิฎกที่คุณ ว. ชัยภัก อ้างว่า สุเมธคาบสเป็นพระอรหันต์นั้น คือคำที่สุเมธคาบสกล่าวถึงตนเองว่าเป็นผู้ "ถึงที่สุดแห่งภิกขุญา" (แปลจากคำบาลีว่า

อภิญาปารมิงคโต ซึ่งแปลตามศัพท์ว่า เป็นผู้ถึงความยอด
ยิ่งในอภิญา) ข้อความนี้ไม่ได้ระบุว่าอภิญาที่อย่าง หรือ
อภิญาข้อไหน เป็นอภิญาแบบไหน โลกียะหรือโลกุตตระ
เป็นอภิญาในพระพุทธศาสนา หรืออภิญาของฤาษีคาส
นอกพุทธศาสนา แต่คุณ ว. ชัยภัก ลงมติตัดสินว่าเป็นอภิญา
ชั้นสุดท้ายในพระพุทธศาสนา (คืออภิญาข้อที่ ๖) จึงหมาย
ถึงเป็นพระอรหันต์

คุณ ว. ชัยภัก ได้ยกข้อความหรือถ้อยคำที่ไม่บ่งชัด
มาอ้าง และกล่าวเองว่าข้อความนั้นหมายถึงเป็นพระอรหันต์
(จบอภิญาถึงข้อที่ ๖) ทั้งที่ในเรื่องนั้นเองยังมีข้อความต่อ
ไปอีก และคำพูดตอนต่อไปของสุเมธคาสเองที่กล่าวสรุปไว้
ก็ได้บ่งชัดว่า สุเมธคาสจบอภิญา ๕ เท่านั้น (ข้อความ
บาลีว่า **ปลงจาภิญญาสุ ปารคฺ** แปลเป็นไทยว่า **เราเป็นผู้ถึง
ฝั่ง (คือจบ) ในอภิญา ๕** - จ.พุทธ. พระไตรปิฎกเล่ม ๓๓ ข้อ
๒ หน้า ๔๓๖) ซึ่งแสดงชัดว่าสุเมธคาสไม่ได้เป็นพระอรหันต์
เพียงแต่เป็นผู้ยอดเยี่ยมเจรบในเรื่องฤทธิ์เดชปาฏิหาริย์ ที่
เป็นอภิญาอย่างของพวกฤาษีคาสนอกพระพุทธศาสนาเท่า
นั้น

ทั้งที่มีหลักฐานระบุชัดเจนอย่างนี้ แต่คุณ ว. ชัยภัก
ไม่อ้าง กลับไปยกเอาข้อความที่ไม่บ่งชัดมาอ้าง แล้วถือ
โอกาสตัดสินความหมายตามที่ตนต้องการ เพื่อเอามายืนยัน
ความเห็นของท่านโพธิรักษ์ ที่ว่าพระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์

ได้ เป็นการพยายามนำเอาความเห็นผิดที่พระพุทธศาสนา
ปฏิเสธ มายกใส่ให้เป็นหลักการของพระพุทธศาสนา ด้วย
วิธีอ้างหลักฐานที่อำพรางความจริง เป็นการชักจูงให้คนอ่าน
หลงเข้าใจผิด

เวลาที่ กงฉีระหว่างท่านโพธิวัฑ์ กับมหาเถรสมาคม
กำลังได้รับทราบสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก

เรื่องที่ไม่ใช่เป็นที่ยอมรับของกงฉีระหว่างท่านโพธิวัฑ์ กับ
มหาเถรสมาคม ก็ขานเรื่องให้ตลอดก่อนแล้วจะเห็นว่า เรื่อง
นี้เป็นกงฉีระหว่างท่านโพธิวัฑ์ กับผู้วิเศษพระพุทธศาสนา
คือผู้วิเศษธรรมวินัย และกิจหน้าที่ควรจริงจังโดยทั่วไป

บางทีอาจมาพูดและเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ใช่เพราะ
ว่าท่านโพธิวัฑ์มีปัญหาเกี่ยวกับมหาเถรสมาคม และเพราะเห็นว่า
ท่านโพธิวัฑ์ได้ทำไปก็เกิดปัญหาซึ่งแก่พระพุทธศาสนา เพราะว่า
ได้เกิดชวามกตาคณเฑาะว์วิปริตขึ้นแก่หลักพระธรรมวินัย และ
โดยพฤติการณ์แก่คนถึงการระบอบความหรือของต่อความใจ

อันนี้ เรื่องที่กงฉีนั้น บางทีก็เรียกกันว่า กงฉีขึ้นดี
โลก มนต์ทั้งวัง สวรรค์ กงฉีขึ้นดีโลก นั้น เป็นการเรียก
อย่างคลุมๆ หมายถึงบุคคลหรือหม่อมกึ่งเกิดเหตุการณ์ ถ้าว่า

ภาคผนวก: เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์

คำให้สัมภาษณ์และตอบชี้แจง

ฉบับย่อ-เพิ่มเติม

- เวลาที่ กรณีระหว่างท่านโพธิรักษ์ กับมหาเถรสมาคม กำลังได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก

เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเพียงกรณีระหว่างท่านโพธิรักษ์ กับมหาเถรสมาคม ศึกษาเรื่องให้ตลอดก่อนแล้วจะเห็นว่า เรื่องนี้เป็นกรณีระหว่างท่านโพธิรักษ์ กับผู้รักษาพระพุทธศาสนา กับผู้รักษาพระธรรมวินัย และกับคนที่รักความจริงโดยทั่วไป

การที่อาตมาพูดและเขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไม่ใช่เพราะว่าท่านโพธิรักษ์มีปัญหา กับมหาเถรสมาคม แต่เพราะเห็นว่าท่านโพธิรักษ์ได้ทำให้เกิดปัญหาขึ้นแก่พระพุทธศาสนา ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนวิปริตขึ้นแก่หลักพระธรรมวินัย และมีพฤติการณ์ที่แสดงถึงการขาดความซื่อตรงต่อความจริง

อนึ่ง เรื่องที่เกิดขึ้นนี้ บางทีก็เรียกกันว่า กรณีสันติอโศก แต่ที่จริง คำว่า กรณีสันติอโศก นั้น เป็นการเรียกอย่างคลุมๆ หมายถึงจุดหรือหย่อมที่เกิดเหตุการณ์ ถ้าว่า

ให้ชัด เรื่องนี้เป็นปัญหาที่ตัวท่านโพธิรักษ์ผู้เดียว ส่วนที่จะเป็นปัญหาแก่ผู้อื่นในสันติอโศก ก็เป็นเพียงเรื่องที่โยงออกไปจากท่านโพธิรักษ์เท่านั้น ถ้าจะพูดให้ตรงจุดตรงเป่าจริง ๆ จึงต้องเรียกว่า ปัญหาโพธิรักษ์ หรือกรณีโพธิรักษ์

- ท่านโพธิรักษ์พยายามชี้ให้ประชาชนเห็นว่า พระฝ่ายสันติอโศก ต่างจากพระของมหาเถรสมาคมอย่างไร

ที่เรียกกันว่าพระฝ่ายสันติอโศก และพระของมหาเถรสมาคมนั้น เป็นการใช้คำพูดที่ไม่ถูกต้อง

ยกตัวอย่าง ตัวอาตมาผู้ให้สัมภาษณ์นี้เอง บวชเข้ามาเป็นพระสงฆ์ไทย อยู่ในประเทศไทย ทางการบ้านเมือง ได้ออกกฎหมายปกครองคณะสงฆ์มา แล้วก็ตั้งมหาเถรสมาคมขึ้นมาเป็นองค์กรปกครองคณะสงฆ์ อาตมาก็เลยกลายเป็นว่าต้องอยู่ภายใต้การปกครองนั้นไปด้วย แต่ก็ไม่ได้มีความหมายว่าอาตมาเป็นพระของมหาเถรสมาคม ทั้งท่านโพธิรักษ์ และอาตมาต่างก็ไม่ได้เป็นพระของมหาเถรสมาคม แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม ตามกฎหมายด้วยกันทั้งนั้น จึงไม่ควรพูดว่า นั้นพระฝ่ายสันติอโศก นั้นพระของมหาเถรสมาคม เพราะเป็นการทำให้เกิดความเข้าใจผิดพลาด แต่ถ้ายังจะชินให้เป็นผู้ให้ได้ ก็ต้องพูดว่ามี ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายสันติอโศก ฝ่ายมหาเถรสมาคม และฝ่ายอิสระอย่างเช่นอาตมานี้เป็นต้น ไม่ใช่มีแค่ ๒ ฝ่าย

เรื่องนี้ถ้าจับประเด็นให้ถูก ก็จะเข้าใจว่า กรณีโพธิรักษ์นี่ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับปัญหาอื่นๆ เล็กบ้างใหญ่บ้าง ที่ผุดผ่องขึ้นมาในวงการพระศาสนา ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ถ้ามีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน ก็จะต้องเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหา แม้พระสงฆ์อื่น ๆ และชาวพุทธทั่วไปก็มีความรับผิดชอบ ที่จะต้องป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับพระธรรมวินัยนั้นด้วย ไม่ใช่เรื่องที่จะมาเรียกว่าเป็นฝ่ายโน้นฝ่ายนี้ ไม่มีฝ่ายสันติอโศก หรือฝ่ายมหาเถรสมาคม มีแต่ปัญหา กับการที่ว่าจะช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างไร อาตมาเป็นพระสงฆ์องค์หนึ่ง เป็นพระทั่วไปนี่แหละ เมื่อเห็นว่าเรื่องนี้เป็นปัญหา ที่กระทบกระเทือนต่อพระธรรมวินัย ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องรักษาพระธรรมวินัยไว้ จึงได้พูดจาขีดเขียนต่าง ๆ ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างเป็นทางการเพื่อความเข้าใจกันให้ถูกต้อง

- เรื่องท่านโพธิรักษ์เป็นปัญหาอย่างไร?

ก่อนจะเข้าใจว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาอย่างไร จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดว่าปัญหาในพระพุทธศาสนาคืออะไร ปัญหาในพระพุทธศาสนานั้น แยกได้เป็น ๒ ระดับคือ

๑. ปัญหาเกี่ยวกับตัวศาสนาเอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับหลักการและรูปแบบของพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า พระธรรมวินัย แยกเป็น *ธรรม* คือหลักการของพระพุทธศาสนา

หรือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า และวินัย คือระบบ และรูปแบบที่จัดตั้งขึ้นตามหลักการนั้น ซึ่งเป็นเครื่องรักษา หลักการนั้นไว้ โดยเฉพาะรูปแบบของพระภิกษุสงฆ์

เมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว พระธรรมวินัยนี้ถูก ประมวลรักษาไว้ในคัมภีร์ที่เรียกว่าพระไตรปิฎก พระไตรปิฎก จึงเป็นมาตรฐานตัดสินว่า คำสอน ความเชื่อ และความประเพณีปฏิบัติใดเป็นธรรมวินัยคือเป็นพระพุทธศาสนาหรือไม่

ปัญหาเกี่ยวกับตัวศาสนาจะเกิดขึ้นใน ๒ ลักษณะ คือ ก. ปัญหาการทำพระธรรมวินัยให้วิปริต เช่น มีผู้สอน สิ่งที่ไม่มีในพระไตรปิฎก ว่าเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ดบ ถ้างหรือดัดแปลงแต่งเติมแก้ไขพุทธพจน์ และพุทธบัญญัติใน พระไตรปิฎกให้ผิดเพี้ยนไปต่าง ๆ เรียกก่าย ๆ ว่า ปลอมแปลง พระธรรมวินัย (คำสอนที่ผิดเพี้ยน หรือปลอมแปลงขึ้นมา นี้ เรียกว่า *สังฆธรรมปฏิรูป*) การกระทำในข้อนี้ เป็นความชั่วร้าย แรงแรงที่สุด เป็นการทำลายพระพุทธศาสนาโดยตรงถึงรากถึงแก่น

ข. ปัญหาเกี่ยวกับการตีความพระธรรมวินัย ปัญหา นี้ในพระพุทธศาสนาไม่ค่อยสำคัญมากนัก เพราะพระพุทธ ศาสนาให้เสรีภาพทางปัญญามาก แต่ก็ต้องระวังว่าให้เป็น การตีความด้วยสุจริตใจ ไม่มีเจตนาบิดเบือน

๒. ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในศาสนา คือ ความประพฤติของพระภิกษุสามเณรเป็นต้น ที่ย่อหย่อน ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากพระธรรมวินัย เช่น การล่วงละเมิด

พุทธบัญญัติต่าง ๆ ในพระวินัย ที่เรียกกันว่า ทำผิดศีล เรียกว่า
ง่าย ๆ ว่าประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย

ปัญหาเกี่ยวกับตัวพระศาสนา ในข้อ ก. คือการตัด
แปลงแก้ไขปลอมปน หรือคัดค้านล้มล้างพระธรรมวินัย เช่น
ไม่ยอมรับพุทธพจน์และพุทธบัญญัติต่าง ๆ หรือบัญญัติคำ
สอนของตนเองขึ้นใหม่ไม่ตรงตามพระธรรมวินัย เป็นความ
ผิดที่ร้ายแรงที่สุด เพราะเป็นการทำลายเนื้อตัวของพระพุทธ
ศาสนา เท่ากับไม่ยอมรับพระศาสดา เป็นความผิดต่อพระ
รัตนตรัยโดยตรง ทำให้หลักแห่งพระธรรมวินัยลบล้างคลาด
เคลื่อนและสับสน ไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับวินิจฉัยความ
เชื่อถือ และการประพฤติปฏิบัติสืบต่อไป

ในด้านปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในศาสนา
ถ้ามีพระภิกษุประพฤติผิดวินัย ล่วงละเมิดพุทธบัญญัติกันมาก
ก็เป็นเรื่องสำคัญเพราะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่พระพุทธ
ศาสนา และทำให้พระพุทธศาสนาอันวอประกายประโยชน์สุขแก่
สังคมไม่ได้เท่าที่ควร แต่ตราบใดที่พระภิกษุเหล่านั้น แม้จะ
ชั่วช้าเลวทรามอย่างไร แต่ยังยอมรับพระวินัย ไม่คัดค้าน
ไม่ลบล้างคัดแปลงแก้ไขพระพุทธบัญญัติ ก็เท่ากับยังยอมรับ
พระศาสดาอยู่ ยังมีโอกาสแก้ไขได้ ยังไม่เป็นการทำลายเนื้อ
ตัวของพระพุทธศาสนา เมื่อใดการปกครองสงฆ์เข้มแข็งขึ้นมา
ก็จะแก้ไขปัญหาปรับให้เข้ารูปเข้ารอยได้อีก

อนึ่ง พระภิกษุนอกจากเป็นสมาชิกในคณะสงฆ์แล้ว ก็เป็นพลเมืองของประเทศใดประเทศหนึ่งด้วย เมื่อเป็นพลเมืองของประเทศใด หรืออยู่ในประเทศใด ก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศนั้น ถ้าละเมิดกฎหมาย ก็ถูกพิจารณา สอบสวนลงโทษตามความผิด

กรณีของท่านโพธิรักษ์นี่ เป็นการทำความผิดทุกอย่าง ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด คือ ทั้งละเมิดกฎหมาย ทั้งละเมิด พุทธบัญญัติประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย และทั้งคัดค้าน แก้ไขคัดแปลงพระพุทธรูปบัญญัติ ทำพระธรรมวินัยให้วิปริต โดยเฉพาะเมื่อประพฤติผิดพระวินัย ล่วงละเมิดพุทธบัญญัติ แล้ว ก็ไม่ยอมให้ปรับโทษอย่างภิกษุอื่นที่ทำความผิด กลับอ้างว่าสิ่งที่ตนกระทำถูกต้องแล้ว คัดค้านไม่ยอมรับพุทธบัญญัติ แก้ไขคัดแปลงพุทธบัญญัติและบัญญัติหลักเกณฑ์เอาใหม่ เพื่อให้ตนพ้นความผิด นอกจากนั้น ในการละเมิดกฎหมาย ก็มีใช้ละเมิดเฉพาะข้อนั้นข้อนี้เหมือนใครอื่น แต่ฝ่าฝืนกฎหมาย ทั้งฉบับ ไม่ยอมรับอำนาจปกครองของกฎหมายนั้นเลย เป็นเหมือนการประกาศตัวตั้งเป็นรัฐอิสระซ้อนขึ้นมาในแผ่นดิน

- ที่ว่าท่านโพธิรักษ์ละเมิดกฎหมาย ละเมิดพระวินัย และล้มล้างคัดแปลงพระพุทธรูปบัญญัตินั้น ท่านทำอย่างไร และที่ว่า ตัวท่านผู้ให้สัมภาษณ์ทำงานเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ อิศระ ท่านเข้ามาเกี่ยวข้องกับปัญหานี้อย่างไร?

ก. ในแง่การละเมิดกฎหมาย ท่านโพธิรักษ์ประกาศ ไม่ยอมรับกฎหมายบ้านเมือง ที่รัฐตราขึ้นสำหรับปกครองพระสงฆ์ไทยทั้งหมดทั่วประเทศ (กฎหมายฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน เรียกว่า พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕) ไม่ยอมรับอำนาจปกครองของมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรปกครองคณะสงฆ์ที่ ตั้งขึ้นตามกฎหมายนั้น เพราะฉะนั้น ท่านจึงละเมิดกฎหมาย นั้นทั่วไปหมดแล้วแต่ท่านจะพอใจ เช่น ตั้งตัวเป็นพระอุปัชฌาย์ บวชพระเอาเองโดยไม่ได้รับตราตั้ง อยู่เป็นพระโดยไม่สังกัดวัดใดวัดหนึ่ง ตั้งสำนักขึ้นมาเองโดยไม่ได้รับการอนุญาตสร้างวัดตามกฎหมาย ตั้งตัวเป็นเจ้าของสำนักเองโดยไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาส

ข. ในแง่การละเมิดพุทธบัญญัติ ประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย ท่านโพธิรักษ์บวชเข้ามาแล้วก็ได้ศึกษาพระธรรมวินัย และไม่ยอมรับการฝึกอบรมตามกำหนดแห่งพระวินัย ก่อปัญหาแก่พระอุปัชฌาย์อาจารย์ถึงขั้นตัดขาดจากกัน เป็นอยู่โดยไม่ถือนิสัยตามพระวินัย ตั้งตนเป็นอุปัชฌาย์ทั้งที่ยังมีพรรษาไม่ครบตามพุทธบัญญัติ โดยเฉพาะกรณีที่เคยเฒ่ามาก เพราะทำอยู่เสมอเป็นอาจิด และโยงไปถึงการทำกรรม ผิดในข้อสุดท้ายด้วย ก็คือ การอวดคุณวิเศษ หรืออวดคุณพิเศษต่าง ๆ เช่น อวดอ้างว่าตนเป็นพระอรหันต์ เป็นพระโสคาบัน เป็นพระสกทาคามี เป็นพระอรหันต์ เป็นต้น ในพระวินัยปิฎก พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติ

ไว้ชัดเจนว่า ถ้าภิกษุออกอุทรिमनुสธรรมที่ไม่มีจริงโดยเจตนา พุศเทจ ก็มีคามผิด้ขันเป็นอาบัติปาราชิก ชาติจากคาม เป็นพระภิกษุทันที เป็นคามผิด้ขันร้ายแรงที่สุด ๑ ใน ๔ ข้อ เท่ากับภิกษุร่วมประเวณี ลักทรัพย์ หรือฆ่าคน และทรงบัญญัติไว้อีกข้อหนึ่งว่า ถึงแม้ภิกษุจะมีอุทรिमनुสธรรม คือคุณวิเศษนั้นในตนจริง แต่ถ้าบอกแก่อนุปัสมัน คือคนที่มีใภภิกษุหรือภิกษุณี ก็เป็นคามผิด้ขันอาบัติปาจิตตีย์ ซึ่งเป็นคามผิด้ที่เบาลงมา

ท่านโพธิรักษ์ต่างจากภิกษุอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไปที่เมื่อทำผิด้แล้ว คนอื่นค้นพบ มาดำเนินการ ก็ยอมรับผิด้ แต่โพธิรักษ์ไม่ยอมรับคามผิด้เลย และยังหาญกล้าถึงกับปฏิเสธไม่ยอมรับพุทธบัญญัติ ทำให้กลายเป็นการทำผิด้ในข้อต่อไปอีก

สำหรับการทำคามผิด้ของท่านโพธิรักษ์ ในแง่การละเมิดกฎหมาย และในการทำผิด้พระวินัยละเมิดพุทธบัญญัติ นี้ อาตมาไม่ยุ่งเกี่ยวข้อง เพราะถือว่าเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องพิจารณาดำเนินการกันไป แต่จะพูดแสดงคามเห็นบ้าง ในเมื่อเห็นว่า ท่านโพธิรักษ์และคนของท่านพูดไม่เป็นเหตุเป็นผล ดูเค้าว่าจะไม่ซื่อตรงต่อคามจริง จึงขอติงบ้าง แต่ที่ต้องสละเวลาเข้ามาพูดมาเขียนนี้ ก็เพราะท่านโพธิรักษ์ก้าวไปถึงขั้นทำคามผิด้ ต่อเนื้อตัวของพระศาสนา ทำพระธรรมวินัยให้วิปริต ซึ่งเป็นหน้าที่ของพระภิกษุและชาวพุทธทุกรูปทุกคนที่จะต้องช่วยกันปกป้องรักษา

ค. ในแง่การคัดค้านลบล้างคัดแปลงพุทธพจน์และพุทธบัญญัติ ตลอดจนบัญญัติสิ่งที่มีใช้พุทธบัญญัติขึ้นมา ทำพระธรรมวินัยให้วิปริต ข้อนี้เป็นเรื่องร้ายแรงที่สุดดังกล่าวแล้วข้างต้น และท่านโพธิรักษ์ก็ได้ทำเป็นอันมาก ดังที่ท่านโพธิรักษ์ได้กล่าวไว้เองว่า ท่านบวชเข้ามาด้วยความมุ่งหมายเพียงเพื่อใช้เทศพระภิกษุ เป็นเครื่องสร้างความเชื่อถือที่จะทำให้ประชาชนเลื่อมใสในลัทธิคำสอนของคนได้ง่าย เมื่อบวชเข้ามาแล้วจึงไม่ได้ศึกษาพระธรรมวินัย แต่ได้ดำเนินการเผยแพร่ลัทธิคำสอนของตนเองที่เชื่อถือมาตั้งแต่เป็นคฤหัสถ์ และที่อ้างว่ารู้เองด้วยญาณ พุทธพจน์ใดเข้ากับตนได้ก็อ้างมาสนับสนุน หลักธรรมใดไม่เข้ากับตนก็ลบล้างคัดแปลง อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยการทำความผิดในข้อนี้เป็นเรื่องของหลักธรรมวินัย ที่มีถ้อยคำเป็นศัพท์เฉพาะมาก ยากที่จะพูดให้คนทั่วไปเข้าใจได้ในเวลาสั้น ๆ จึงจะยกกรณีเด่นๆ ที่โยงกับการทำความผิดในข้อก่อนมาเป็นตัวอย่าง

จะต้องทำความเข้าใจและย้ำเน้นกันไว้ก่อนว่า ปัญหาของท่านโพธิรักษ์ในข้อนี้ ไม่ใช่เป็นปัญหาในระดับการตีความ แต่เป็นปัญหาการทำความผิดต่อตัวพุทธบัญญัติโดยตรง คือคัดค้านคัดแปลงพุทธบัญญัติ ตลอดจนตั้งบัญญัติขึ้นเองใหม่เช่น

ในพุทธบัญญัติที่ว่า ภิกษุบอกอุตริมนุสสรธรรมที่มีจริงในตนแก่อนุปสัมบัน เป็นความผิดขั้นอาบัติปาจิตตีย์นั้น พระวินัยปิฎกบัญญัติความหมายของ "อนุปสัมบัน" ไว้ว่า "อนุปสัมบัน ได้แก่ คนอื่นนอกจากภิกษุและภิกษุณี" (วินย.๒/๓๐๖/๒๑๑) ภิกษุ

จึงบอกอุตริมนุสธรรมแก่ภุคฺฉิคือชาวบ้านไม่ได้ แต่พระโพธิ
 รัคษบัญญัติความหมายของอนุปสัมบันขึ้นมาใหม่ว่า *อนุปสัม*
บัน คือ คนที่ยังมีภุมิธรรมไม่ถึงขั้น เพราะฉะนั้น ท่านจึงอวด
 อุตริมนุสธรรมแก่ชาวบ้านก็ได้ เมื่อท่านทำอย่างนี้ ก็กลายเป็นว่าท่านได้ตั้งบัญญัติขึ้นใหม่ โดยคัดค้านไม่ยอมรับวินัย
 บัญญัติของพระพุทธเจ้า ต่อจากนี้ เมื่อท่านหลบความผิด
 ทางพระวินัยไม่พ้นแล้ว ท่านก็อ้างต่อไปว่า พระอรหันต์ก็ทำ
 ความผิดต้องอาบัติได้เหมือนกัน ดังนี้เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องยืด
 ยาวไม่จำเป็นต้องนำมาเล่าทั้งหมด ใจความก็คือ ท่านหา
 ทางหลบหลีกความผิดเรื่อยไป โดยไม่คำนึงว่าในการทำ
 เช่นนั้น ท่านจะลบถ่วงและลบหลู่คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
 ทำพระธรรมวินัยของพระองค์ให้วิปริตไปเพียงใด

ในแง่หลักธรรม ท่านโพธิรัคษก็คัดแปลงให้วิปลาส
 คลาดเคลื่อน หรือบัญญัติเอาใหม่ตามต้องการเช่นเดียวกัน ยก
 ตัวอย่างง่าย ๆ เช่น ท่านโพธิรัคษประกาศว่าท่านเป็นทั้งพระ
 อรหันต์ และเป็นพระโพธิสัตว์ในเวลาเดียวกัน ซึ่งตามหลัก
 การของพระพุทธศาสนาย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะพระ
 อรหันต์เป็นผู้บรรลุโพธิแล้ว ส่วนพระโพธิสัตว์เป็นผู้ที่ยังไม่
 บรรลุโพธิ แต่กำลังแสวงหาโพธิอยู่ และเป็นคำที่ใช้เฉพาะสำหรับ
 เรียกผู้แสวงโพธิ ที่กำลังบำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระพุทธ
 เจ้า ดังนั้น จึงไม่มีใครเป็นทั้งพระอรหันต์ และเป็นทั้งพระ
 โพธิสัตว์ได้ในเวลาเดียวกัน แสดงว่าท่านปฏิเสธหลักการของ
 พระพุทธศาสนาเสีย แล้วบัญญัติคำสอนขึ้นมาใหม่เอง นอก

จากนั้น การประกาศตนเป็นพระอรหันต์ยังเป็นการผิดพระวินัยฐานอวดคุณวิเศษธรรม ดังได้กล่าวแล้วในข้อก่อนด้วย

อนึ่ง หลักการของพระพุทธศาสนาวางไว้นั่นอนันต์เจเนว่า ผู้ที่บรรลุนิพพานเป็นอริยบุคคลแล้ว คือเป็นพระโสดาบัน จนถึงเป็นพระอรหันต์ จะไม่ถอยกลับลงมาเป็นคนมีกิเลสธรรมคาที่เรียกว่าปุถุชนอีก ผู้ที่เป็นพระอริยบุคคลขั้นสูงแล้วก็ไม่ถอยกลับลงมาเป็นพระอริยบุคคลขั้นต่ำลงมา เช่น เป็นพระอรหันต์แล้วก็ไม่ถอยกลับลงมาเป็นพระอนาคามีจนถึงพระโสดาบันเป็นต้น แต่ปรากฏว่า นักบวชในสำนักสันคือโคกบางคนของท่านโพธิรักษ์ประกาศว่าเป็นอริยบุคคลแล้ว (ถึงขั้นอนาคามีก็มี) ต่อมาทำความผิดวินัยขั้นร้ายแรงที่สุดคือเป็นปาราชิก ชาติจากความเป็นพระภิกษุ แสดงว่าอริยบุคคลของท่านโพธิรักษ์ถอยกลับลงมาเป็นคนธรรมดาที่ทำความชั่วอย่างร้ายแรงได้ จึงเห็นได้ชัดว่า ท่านโพธิรักษ์สอนธรรมไม่เป็นไปตามคำสอนของพระพุทธเจ้า จะมองว่าท่านเอาธรรมของพระพุทธเจ้ามาดัดแปลงเอาตามชอบใจ หรือบัญญัติหลักคำสอนขึ้นมาใหม่แทนคำสอนของพระพุทธเจ้าก็ได้

ความเป็นพระอรหันต์ก็ดี ความเป็นพระโพธิสัตว์ก็ดี เป็นหลักสำคัญยิ่งในพระธรรมวินัย เป็นหลักธรรมระดับจุดหมายของพระศาสนา ถ้าพูดอย่างชาวบ้านก็ว่าเป็นของสูงยิ่ง แต่ท่านโพธิรักษ์นำมาพูดตามที่ตนพอใจ โดยไม่คำนึงว่า หลักการของพระพุทธศาสนา จะถูกกระทบกระเทือนอย่างไร ทำประดุจเป็นของเล่น เมื่อท่านกล้าที่จะทำกับหลักการสำคัญ

ของพระธรรมวินัยได้แล้ว ก็ยอมเป็นธรรมดาที่ว่าท่านจะทำตามพอใจกับหลักธรรมวินัยอื่น ๆ ได้ อย่างไม่ต้องยับยั้งชั่งใจเลย เมื่อเป็นเช่นนี้ความวิปริตผิดเพี้ยนก็จะเกิดขึ้นแก่พระศาสนาอย่างมากมาย

พระธรรมวินัยนั้น เป็นทั้งเนื้อตัวและเป็นแก่นเป็นแกนของพระพุทธศาสนา เมื่อพระพุทธเจ้าจะปรินิพพานได้ตรัสกำชับไว้ว่า **"เมื่อเราล่วงลับไปแล้ว ธรรมและวินัยที่เราได้แสดงและบัญญัติไว้แล้ว จะเป็นศาสนาของเธอทั้งหลาย"** พระสงฆ์และชาวพุทธทุกคนจึงมีหน้าที่ช่วยกันรักษา และปกป้อง พระธรรมวินัยไว้ให้บริสุทธิ์ ถ้าพระธรรมวินัยไม่ดำรงอยู่ ก็คือพระพุทธศาสนาหมดสิ้นไป ผู้ใดทำลายพระธรรมวินัย ก็คือทำร้ายต่อองค์พระศาสดาและทำลายพระพุทธศาสนา เป็นความผิดต่อพระรัตนตรัย ถ้าใครจะทำความดีในแบบของตนที่ไม่ตรงกับพระพุทธศาสนา ก็ควรออกไปทำและตั้งรูปแบบของตนเองนอกพระพุทธศาสนา จะต้องอาศัยรูปแบบของพระพุทธศาสนา ให้กลายเป็นการแอบแฝงไปทำไม สถานการณ์ในขณะนี้ มาถึงขั้นซึ่งเหมือนกับที่โยมท่านหนึ่งกล่าวว่ **ระหว่างท่านโพธิรักษ์กับพระพุทธเจ้า จะเลือกเอาใคร**

- พระไตรปิฎกสำคัญอย่างไรถึงต้องใช้เป็นมาตรฐานตัดสินพระพุทธศาสนา? พระไตรปิฎกทั้งหมดเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งนั้นหรือ?

เรานับถือพระพุทธศาสนา ก็คือ นับถือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แต่เรารู้คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าได้จากที่ไหน อะไรเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด เท่าที่ตกทอดมาถึงเรานั้น มีอยู่ในพระไตรปิฎก เรารู้คำสั่งสอนหรือพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าได้จากพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกเป็นที่บรรจุรักษาคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ตลอดจนคำกล่าว คำอธิบาย และคำเล่าของบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะของพระสาวกผู้ใหญจนถึงหลังพุทธกาลสองสามร้อยปี

ท่านผู้รู้ไม่มีใครพูดว่าข้อความทั้งหมดในพระไตรปิฎกเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แต่ท่านกล่าวว่า คำสั่งสอนทั้งหมดของพระพุทธเจ้าเรารู้ได้จากพระไตรปิฎก หรือว่าพระไตรปิฎกเป็นหลักฐานแสดงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเท่าที่มีมาถึงเรา หรือเท่าที่เราจะรู้ได้ เมื่อต้องการรู้ว่าอะไรเป็นพระพุทธศาสนา คือเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าหรือไม่ จึงต้องเอาพระไตรปิฎกส่วนที่เป็นพุทธพจน์มาตัดสิน

- พระไตรปิฎกนั้นท่านจำกันมาด้วยปากเปล่าตั้งเกือบ ๕๐๐ ปี จึงได้จารึกลงในใบลาน และรักษากันมาถึงปัจจุบันก็เก่าแก่กว่า ๒๕๐๐ ปีแล้ว ในระหว่างนี้ คำสอนบางส่วนของพระพุทธเจ้าก็คงตกหล่นสูญหายไป และ

คงมีคำสอนนอกพระพุทธศาสนาปะปนเข้ามาบ้าง เมื่อเป็นอย่างนี้ เราจะเชื่อพระไตรปิฎกได้อย่างไร?

พระไตรปิฎกมีความสำคัญยิ่ง อย่างที่กล่าวมาแล้ว ท่านจึงรักษากันมาด้วยความระมัดระวังอย่างที่สุด เช่น ในยุคทองปากเปล่า ท่านแบ่งกันเป็นคณะใหญ่ ๆ ซึ่งรับผิดชอบทรงจำคณะละหมวดตอน โดยใช้วิธีสาธยายหรือสวดพร้อมกันเป็นประจำ วิธีนี้แม่นยำมาก น่าจะแน่นอนยิ่งกว่าการเขียนคัดลอกด้วยซ้ำ เพราะพระที่ชุมนุมสวดทั้งหมดจะต้องว่าลงกันทุกตัวอักษรจึงจะราบรื่นกลมกลืนสวดไปได้ ถ้าใครว่าผิดเพี้ยนไปแม้แต่ตัวเดียว ก็ขัดกับพวกและรู้กันทันที (ขอให้ดูการประชุมทำวัตรสวดมนต์ของพระสงฆ์ในวัดใหญ่ ๆ ปัจจุบันนี้เป็นตัวอย่าง; ในพม่าเวลานี้ ยังมีพระภิกษุที่จำพระไตรปิฎกได้หมดทั้งสองหมื่นกว่าหน้า ซึ่งทางการมีประเพณียกย่องเรียกว่าพระติปิฎกธร) และใครจะเอาอะไรมาเติมเข้าไปก็ไม่ได้ นอกจากทั้งคณะสมคบกัน

ต่อมาในยุคของการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษร โอกาสที่จะคัดลอกตกหล่นคลาดเคลื่อนมีได้มากขึ้น ก็มีการถือกำเนิดกันมาว่า อักษรจารึกพระธรรมหนึ่งตัวมีค่าเท่ากับพระพุทธรูปหนึ่งองค์ และมีพระไตรปิฎกไว้ตรวจสอบกันหลาย ๆ ฉบับ ชาวพุทธจึงมั่นใจในพระไตรปิฎกได้มาก

อย่างไรก็ตาม แม้จะระมัดระวังกันมากเพียงใดก็ตาม ในระยะเวลาที่ยาวนานเป็นพัน ๆ ปี ก็คงต้องมีการตกหล่น

ผิดเพี้ยนบ้างเป็นธรรมดา จึงต้องมีการประชุมเอาฉบับต่าง ๆ จากถิ่นต่าง ๆ มาตรวจชำระกันเป็นคราว ๆ (มีพุทธพจน์บางแห่งคว่าน่าจะคลาดเคลื่อน พอเทียบกับฉบับอื่นหรือคู้ที่อรรถกถายกไปอ้างอิง ก็รู้ว่าที่ถูกเป็นอย่างไร พุทธพจน์บางข้อความปรากฏอยู่กับคำอธิบายในอรรถกถา แต่ไม่พบในพระไตรปิฎก จึงสันนิษฐานว่าคงหลุดหายไป แต่กรณีเช่นนี้มีน้อยอย่างยิ่ง)

สมมติว่า มีข้อความคลาดเคลื่อนหรือแปลกปนเข้ามาบ้าง ก็เท่ากับว่าเรามีโอกาสรู้จักคำสอนที่แท้ของพระพุทธเจ้า ได้น้อยลง หรือคำสอนของพระพุทธเจ้าเหลือมาถึงเราน้อยลงในกรณีเช่นนี้ สิ่งที่เราจะทำได้ที่ดีที่สุดก็คือ รักษาพระไตรปิฎกไว้ให้บริบูรณ์ตรงตามที่มีมาถึงเรา เท่าไรก็เท่านั้น เพื่อให้คนรุ่นหลังจากเรา ได้พบพระไตรปิฎกในสภาพเดียวเท่ากับเรา ไม่ลดน้อยหรือคลาดเคลื่อนไปมากกว่าที่มาถึงเรา และเขาจะได้มีโอกาสเท่ากับเราในการพิจารณาพระไตรปิฎก โดยไม่ถูกเราผูกขาดปิดกั้นในทางปัญญา

ถ้าสงสัยข้อความบางแห่งว่า อาจจะแปลกปลอมเข้ามา ก็ตรวจสอบด้วยหลักสำหรับสอบสวนเทียบเคียง เรียกว่ามหาปเทศ ที่พระพุทธเจ้าตรัสแสดงไว้ โดยดูว่า คัวบทและพยัญชนะสอดคล้องลงกันกับสูตรและวินัยทั่วไปหรือไม่ ด้วยวิธีการเช่นนี้ ถ้าพระไตรปิฎกส่วนใหญ่ยังคงอยู่ ก็ยังรักษาพระพุทธศาสนาไว้ได้

ปัจจุบันนี้ มั่นใจได้ว่า เนื้อหาส่วนใหญ่ของพระไตรปิฎกยังคงอยู่ ชาวพุทธจึงมั่นใจได้ว่ายังสามารถรู้พระธรรมวินัยคือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าตามที่พระองค์ได้ทรงสอนไว้

- บางคนบอกว่าพระไตรปิฎกก็เก่าแก่มากแล้ว ควรจะแก้ไขให้ทันสมัย เขาว่าอย่างนี้ถูกไหม?

ขออย่าว่า พระไตรปิฎกเป็นหลักฐานแสดงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเท่าที่เรามีอยู่ เรายังรักษาพระไตรปิฎกไว้ก็เพื่อจะได้รู้ว่า คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามีว่าอย่างไร เราต้องการรู้ว่าพระองค์ตรัสอะไรไว้ ถ้าพระองค์ตรัสไว้ไม่ทันสมัยก็ให้รู้ตามตรงว่าไม่ทันสมัย เนื้อเดิมของพระไตรปิฎกที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้เหลืออยู่เท่าใด เราก็รู้จักพระพุทธศาสนาเท่านั้น ถ้าเนื้อเดิมของพระไตรปิฎกหมดไป ก็เรียกได้ว่าพระพุทธศาสนาหมดสิ้นแล้ว เรื่องก็จบเท่านั้น ไม่ต้องไปแก้ไข ไม่ต้องไปเติม

ถ้าคุณแก้ไขพระไตรปิฎก อันที่แก่นั้นก็เป็นคำพูดของคุณเอง ไม่ใช่คำพูดของพระพุทธเจ้าแล้ว คนเขาต้องการรู้คำพูดของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ต้องการรู้คำพูดของคุณ ถ้าคุณอยากแก้พระไตรปิฎก ก็ไปเขียนเสนอไว้ข้างนอก ไม่ใช่มาเขียนใส่พระไตรปิฎก ทางที่ดีที่สุดก็คือเขียนคำสอนของคุณเองขึ้นมาใหม่ ไม่ต้องเอามาปะปนกับคำสอนของพระพุทธ

เจ้า หน้าที่ของเราอย่างดีที่สุดก็คือ รักษาพระไตรปิฎกไว้ให้
บริบูรณ์ตรงตามเดิมเท่าที่มีมาถึงเรา

นี่ขนาดว่าท่านพยายามรักษากันมาอย่างดีที่สุดแล้ว ก็
ยังมีความคลาดเคลื่อนและของเสีย เล็ดลอดเข้าไปปะปนใน
พระไตรปิฎกได้บ้าง เหมือนกับสมบัติที่เฝ้ารักษากันมาอย่าง
ดี ก็ยังมีคนร้ายลอบเข้ามาทำลายได้บ้าง แต่เมื่อเกิดเหตุ
อย่างนั้นขึ้นแล้ว วิธีปฏิบัติที่ถูกต้องก็คือ จะต้องเพิ่มความระมัด
ระวังรักษาด้วยความไม่ประมาทมากยิ่งขึ้น ไม่ใช่ว่า พอเสีย
ไปหน่อยแล้ว ก็เลยปล่อยทิ้งหมด หรือทำตัวเป็นโจรทำลาย
เสียเองเลย

- แม้ว่าท่านโพธิรักษ์จะอวดอุตรिमनुสธรรม แต่ท่านก็ยัง
ดีที่ไม่ได้ทำคิริจ্ঞานวิชา

การอวดอุตรिमनुสธรรมก็ดี ทำคิริจ্ঞานวิชาก็ดี เป็น
ความผิดทั้งนั้น ถ้าไม่ทำเสียเลยทั้งสองอย่าง จะดีกว่า พระ
ที่ดีไม่ทำทั้งสองอย่าง

พระเหลวไหลที่เล่นคิริจ্ঞานวิชา ถูกท่านโพธิรักษ์ยก
ขึ้นมาโจมตีให้เด่น แต่แล้วท่านโพธิรักษ์เองก็อวดอุตรिमनुส
ธรรม เหมือนกับจะแข่งกันทำความผิด ฝ่ายหนึ่งอวดอุตริม
นุสธรรม อีกฝ่ายหนึ่งทำคิริจ্ঞานวิชา ฝ่ายหนึ่งเจาะไชราก
ของพระศาสนา อีกฝ่ายหนึ่งทับถมล้มต้นด้วยกาฝาก เรามา
ช่วยกันส่งเสริมพระที่ไม่ทำทั้งสองอย่างนั้นเลยจะดีกว่า

พระมากมาย ที่ถูกเรียกว่าพระของมหาเถรสมาคมนั้น ท่านไม่ทำทั้งการอวดอุตริมนุสสรธรรม และศิริจรรย์วิชา

- แม้ว่าท่านโพธิรักษ์จะทำไม่ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา แต่ท่านก็สอนคนให้ทำความดี และท่านก็อยากสอนต่อไป ท่านจะถือเพศเป็นภิกษุเพื่อทำงานสอนต่อไปไม่ได้หรือ?

ถ้าท่านโพธิรักษ์จะสอนคนให้ทำความดี ตัวท่านเองก็ต้องทำความดีด้วย คือต้องซื่อตรงในการทำความดี ถ้าจะถือเพศเป็นภิกษุ ก็ต้องสอนให้ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา การเข้ามาอาศัยรูปแบบของพระภิกษุ ที่พระพุทธเจ้าจัดตั้งไว้สำหรับรักษาหลักการของพระองค์ ไปสอนหลักการอื่นที่ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า หรือทำการดัดแปลงคำสอนของพระองค์ นอกจากเป็นการประทุษร้ายต่อพระพุทธศาสนาแล้ว ก็เป็นการหลอกหลวงประชาชน ไม่ใช่เป็นความดี แต่เป็นความชั่วอย่างร้ายแรง ยิ่งถ้าท่านต้องอาบัติปาราชิก เพราะอวดอุตริมนุสสรธรรมที่ไม่มีจริง ท่านก็ขาดจากภาวะของพระภิกษุไปแล้ว ท่านก็ไม่มีสิทธิครองเพศต่อไปเลยด้วยซ้ำ

การลาสิกขาสละรูปแบบของพระภิกษุ ออกไปทำงานสั่งสอนหลักการของตนในรูปแบบอื่น ไม่ใช่เป็นการขัดขวางการทำดี แต่เป็นการแสดงความจริงซื่อตรง เหมือนนัก

บวชในศาสนาอื่น ที่เขาใช้รูปแบบอื่นของเขา สอนคนให้ทำ
ความดีตามแบบของเขา ก็ไม่มีใครว่าอะไร

- ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ทุกคนมีเสรีภาพใน
การนับถือศาสนา ท่านโพธิรักษ์จะสอนจะปฏิบัติพระ
พุทธศาสนาอย่างไร ก็ยอมได้

การพูดอย่างนี้ ก็คือการแยกความหมายไม่ถูกต้องเอง
ที่ว่าให้มีเสรีภาพในการนับถือศาสนาก็คือว่า มีศาสนาต่าง ๆ
ให้เราเลือกนับถือได้มากมายหรือหลายศาสนา เราจะเลือก
นับถือศาสนาไหนก็ได้ ไม่มีใครจะบังคับเราได้ เมื่อเรา
เลือกนับถือศาสนาใด ก็คือเราชอบใจหลักธรรมคำสอนของ
ศาสนานั้น ยอมรับและยินดีถือปฏิบัติตามนั้น และเมื่อใดเรา
เกิดเปลี่ยนใจ ไม่ชอบหลักธรรมคำสอนของศาสนานั้น เราก็
เลิกนับถือศาสนานั้นได้ การนับถือก็บ่งบอกความหมายอยู่ใน
ตัวแล้วว่าเราชอบใจ และยินดียอมรับเชื่อถือปฏิบัติตาม เสรี
ภาพในการนับถือศาสนา ไม่ใช่เสรีภาพในการไปคัดแปลง
แก้ไขศาสนา เมื่อหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไม่ถูก
กับความคิดเห็นของเราแล้ว เราก็มีเสรีภาพโดยสมบูรณ์ที่จะ
เลิกนับถือพระพุทธศาสนา และออกจากพระพุทธศาสนาไป
ไม่ใช่ว่าเข้าไปในพระพุทธศาสนาแล้ว ก็ไปคัดแปลงแก้ไข
หลักธรรมคำสอนเอาตามที่เราชอบใจ ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ใช่พระ
พุทธศาสนาแล้ว แต่กลายเป็นศาสนาใหม่ของเราเอง

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้เป็นปฏิปักษ์ต่อศาสนาไม่ได้

เสรีภาพที่จะนับถือศาสนาใดก็ได้ ไม่ใช่เสรีภาพที่จะทำกับศาสนาอย่างไรก็ได้ ถ้าจะทำกับศาสนาตามที่ตนชอบใจ ก็ไม่ใช่นับถือศาสนานั้นแล้ว

- มีบางคนว่า ท่านโพธิรักษ์จะเป็นเหมือนมาร์ติน ลูเธอร์ของพุทธศาสนา จริงหรือไม่?

ท่านโพธิรักษ์ต่างกับมาร์ติน ลูเธอร์ ท่านไปไกลกว่า มาร์ติน ลูเธอร์ มาร์ติน ลูเธอร์ พาศาสนิกหวนกลับไปหา คัมภีร์ไบเบิล และยึดถือไบเบิลเป็นแบบแผนโดยเคร่งครัด ส่วนท่านโพธิรักษ์มีที่ท้าวว่า จะหวนกลับไปหาพระไตรปิฎก แต่แล้วกลับแก้ไขคัดแปลงพุทธบัญญัติในพระไตรปิฎก และตั้งบัญญัติใหม่ที่ต่างจากพระไตรปิฎก มาร์ติน ลูเธอร์ เพียงแต่ตั้งนิกายใหม่ขึ้นในคริสตศาสนา แต่การกระทำของพระโพธิรักษ์จะกลายเป็นการตั้งศาสนาใหม่ขึ้น โดยอาศัยรูปแบบของพระพุทธศาสนาเข้าไปทำลายเนื้อหาของพระพุทธศาสนา

เหตุที่เป็นอย่างนี้ ก็เพราะว่า มาร์ติน ลูเธอร์ ศึกษาเล่าเรียนคัมภีร์ไบเบิลจนรู้เข้าใจเป็นอย่างดี ก่อนเทศนาสั่งสอน แต่ท่านโพธิรักษ์ไม่เล่าเรียนพระธรรมวินัย ไม่ศึกษาพระไตรปิฎกให้รู้หลักการของพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน ตั้งตัวเป็นผู้สั่งสอนโดยอ้างว่ารู้เองด้วยญาณ

- ท่านโพธิรักษ์ก็สอนให้คนทำดี ชาวสันตือโศกก็พยายามทำดีประพฤติดี อย่างนี้เป็นความผิดด้วยหรือ พระที่อื่นทำความผิดกันมากมาย ทำไมไม่ไปลงโทษ ทำไมจึงมาลงโทษสันตือโศก ?

คนทำความผิดอย่างหนึ่ง ก็มักอ้างการทำความดีอีก อย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างมากลบเกลื่อน เป็นอย่างนี้กันทั่วไปหมด

ส่วนที่สันตือโศกทำดี ก็ดีแล้ว ไม่มีใครลงโทษสันตือโศกเพราะการทำความดีนั้น คนอื่นๆ ก็ทำความดีกันคนละ มากบ้างน้อยบ้าง แต่เมื่อเขาทำผิด ก็ต้องถูกลงโทษตามความผิดนั้น

หลักการทั่วไปในเรื่องนี้มีอยู่ว่า บุคคลจะอ้างความดีบางอย่างของตน หรือความดีของคนอื่น มาเป็นเหตุพ้นความผิดตามพระวินัยหรือตามกฎหมายไม่ได้

ที่จริง ในเรื่องนี้ เขาไม่ได้คิดทำอะไรกับชาวสันตือโศกเลย เขาเห็นใจด้วยซ้ำ ปัญหาอยู่ที่ตัวท่านโพธิรักษ์ และเขาก็ดำเนินการกับท่านโพธิรักษ์เท่านั้น แต่การทำผิดบางอย่างของท่านโพธิรักษ์ มีผลโยงมาถึงชาวอโศกบางคนเข้าเอง แม้ว่าการของสันตือโศก จะต้องพลอยกระทบกระเทือนไปด้วยบ้างเป็นธรรมดา แต่ชาวสันตือโศกก็สามารถทำความดีต่อไปได้ ทั้งนี้ก็อยู่ที่ชาวสันตือโศกเอง จะต้องพิสูจน์ตนว่ายังคงมั่น

คงในความดี และควรแสดงตัวให้เห็นว่า ถือธรรมเป็นใหญ่ มิใช่ถือนักบุญบุคคลเป็นใหญ่

ท่านโพธิรักษ์อาจจะได้ทำความดีบางอย่าง แต่ความไม่ซื่อตรงและการทำผิดต่อพระธรรมวินัย เป็นความชั่วที่ยิ่งใหญ่ร้ายแรงกว่ามากมาย เทียบกันไม่ได้

- ความดีที่ท่านโพธิรักษ์ทำแทบทั้งหมดเป็นเพียงความเคร่งครัดวัตรปฏิบัติภายนอก ใช้ธรรมขั้นต้นก็พอ ทำไมท่านจะต้องไปคัดแปลงหลักธรรมชั้นสูงของพระพุทธเจ้าด้วย?

นี่คือข้อสงสัยอย่างหนึ่ง ซึ่งคงต้องหาคำตอบกันต่อไป

- มหาเถรสมาคมทำไมมาหาความผิดกับท่านโพธิรักษ์ พระของตัวเองประพฤติเสียหาย ทำศิรัจฉานวิชามากมาย ทำไมไม่ไปจัดการแก้ไข?

ถ้าพระภิกษุอื่นเป็นพระของมหาเถรสมาคม พระโพธิรักษ์ก็เป็นพระของมหาเถรสมาคมเหมือนกัน ไม่ว่าพระรูปใดทำความผิด มหาเถรสมาคมก็ควรไปจัดการทั้งนั้น

ดังนั้น ถ้าจะพูดให้ถูก คำถามข้างต้นนั้น ควรจะเปลี่ยนใหม่เป็นคำพูดกระตุกแรงไว้ว่า "มหาเถรสมาคมดำเนินการแก้ไขปัญหาท่านโพธิรักษ์แล้ว ก็ขอให้เร่งจัดการแก้ไขปัญหาพระทำศิรัจฉานวิชาเสียด้วย"

- ท่านโพธิรักษ์ว่า ท่านเป็นนานาสังวาสกับมหาเถรสมาคม ดังนั้น มหาเถรสมาคมจึงทำอะไรท่านไม่ได้

ท่านโพธิรักษ์พูดอย่างนี้จะด้วยไม่เข้าใจหรือแกล้งพูดเฉไฉก็แล้วแต่ คนที่รู้เรื่องดีย่อมมองเห็นว่าท่านเอาเรื่องคนละอย่างมาพูดให้สับสนปนเปกัน มหาเถรสมาคมเป็นเพียงองค์กรปกครองคณะสงฆ์ ไม่สามารถจะไปเป็นนานาสังวาสกับใครได้

อนึ่ง การที่ท่านโพธิรักษ์เรียกตัวเป็นคณะสงฆ์หนึ่งต่างหากนั้น ก็เป็นเพียงการตั้งตัวเองเท่านั้น ถ้าจะเป็นอิสระกันได้ ด้วยการตั้งตัวเองอย่างนี้ พระอื่น ๆ เมื่อทำความผิด จะไม่ยอมให้ลงโทษ ก็คงตั้งตัวกันขึ้นอย่างนั้นมากมาย ที่จริงมองในมุมกลับ การที่ท่านโพธิรักษ์ตั้งตัวขึ้นอย่างนี้แหละ จึงทำให้ผู้ที่รักพระศาสนาไม่เชื่อว่า ท่านจะมีความหวังดีต่อพระศาสนาอย่างแท้จริง แต่สงสัยว่าท่านมีเจตนาอะไรอยู่เบื้องหลังกันแน่

ท่านโพธิรักษ์กับคณะของตน เป็นเพียงพระที่อยู่ในปกครองคณะสงฆ์ไทย เสมอกันกับพระอื่น ๆ ทั่วไป หาได้มีอภิสิทธิ์อะไรไม่ การเรียกเป็นฝ่ายหรือเป็นอีกพวกหนึ่งนั้น เป็นวิธีการที่เกิดจากความไม่ซื่อตรงทั้งสิ้น

สิ่งที่แน่นอน มีหลักฐานชัดเจน ก็คือ ท่านโพธิรักษ์คัดค้านพุทธบัญญัติ ลบล้างหลักการตามพระพุทธพจน์ และบัญญัติหลักการใหม่เอาเอง ซึ่งต่างจากหลักคำสอนในพระไตรปิฎกฉบับที่รองรับความเป็นพระภิกษุที่ท่านโพธิรักษ์ใช้อ้างคนอยู่

ฉะนั้น จึงเป็นทั้งความซื่อตรงและชอบธรรมตามหลักจริยธรรมสามัญ และเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามสิทธิมนุษยชนและตามเสรีภาพโดยรัฐธรรมนูญ ที่ท่านโพธิรักษ์จะสละความเป็นพระภิกษุ ออกไปแสวงหารูปแบบอย่างอื่นที่สอดคล้องกับหลักการที่เป็นเนื้อหาของตน

สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ฟังเป็นไปเพื่อส่งเสริมการกระทำที่ซื่อตรงและชอบธรรม ไม่ฟังถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างสำหรับการที่จะทำอะไรได้ตามชอบใจ หรือการอาศัยรูปแบบของพระพุทธศาสนา แอบแฝงเข้ามาทำลายเนื้อตัวของพระพุทธศาสนา

- ท่านโพธิรักษ์เปรียบเทียบกับว่า มหาเถรสมาคมเป็นเหมือนบริษัทใหญ่ที่ผลิตปาห้องโก่ผิดสูตร เป็นผลเสียหายก่ออันตรายแก่ประชาชน ท่านจึงแยกตัวไปตั้งร้านใหม่ผลิตปาห้องโก่ด้วยสูตรที่ถูกต้องของท่านเองต่างหากเป็นคนละสูตรกัน ควรจะปล่อยให้ท่านทำของท่านไป จะมาเอาเรื่องหรือลงโทษท่านได้อย่างไร?

คำเปรียบเทียบกับของท่านโพธิรักษ์นี้ ให้ภาพที่ผิดพลาด ถ้าพูดให้ถูกต้อง คำเปรียบเทียบกับจะเป็นดังนี้

คณะสงฆ์ไทยคือบริษัทใหญ่ที่ผลิตปาห้องโก่ มีโรงงานในเครือมากมาย คือวัดทั้งหลายที่กระจายอยู่ทั่วประเทศไทย ซึ่งจะต้องผลิตปาห้องโก่โดยใช้สูตรเดียวกัน คือสูตรธรรมวินัย

ของพระพุทธเจ้า บริษัทใหญ่ผลิตปาต่องโก้นี้มีมหาเถรสมาคม
เป็นคณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไป

ถ้าคณะกรรมการบริหารทำงานเข้มแข็ง โรงงานส่วน
ใหญ่ก็จะตั้งใจผลิตปาต่องโก้ให้เป็นไปตามสูตร ได้คุณภาพ
ตามเกณฑ์มาตรฐานด้วยดี แต่ถ้าเมื่อใดคณะกรรมการบริหาร
ย่อหย่อนอ่อนแอ ก็เป็นโอกาสให้โรงงานหลายแห่งที่เลวร้าย
ผลิตปาต่องโก้ด้วยคุณภาพ ซึ่งบางที่ผิดสูตรห่างไกลถึงกับ
เป็นอันตรายต่อประชาชน

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริหารไม่ใช่เป็นผู้ผลิต
ปาต่องโก้ แต่โรงงานต่าง ๆ เป็นผู้ผลิต ดังนั้น ไม่ว่าคณะ
กรรมการบริหารจะย่อหย่อนอ่อนแอหรือละเลยเพียงใด ก็จะมี
โรงงานจำนวนหนึ่งที่ตั้งใจจริงตลอดทุกเวลา ทำการผลิตปา
ต่องโก้ตรงตามสูตร มีคุณภาพสูง อย่างซื่อสัตย์และเป็นผลดี
แก่ประชาชน

สภาพของคณะสงฆ์ไทย ที่เปรียบได้กับบริษัทใหญ่
ผลิตปาต่องโก้ ย่อมเป็นดังที่กล่าวมานี้

ท่านโพธิรักษ์อาศัยยี่ห้อของบริษัทใหญ่นั้น เข้ามาคำ
เนินการตั้งโรงงานผลิตปาต่องโก้ขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต จึง
ถูกหลายคนเรียกว่าเป็นโรงงานเถื่อน นอกจากไม่ยอมขึ้นต่อ
คณะกรรมการบริหารแล้ว ยังทำผิดกฎหมายด้วยประการ
ต่าง ๆ และไม่ยอมรับผิดชอบด้วยประการใดทั้งสิ้น แต่ที่ร้ายที่
สุดก็ดังที่ท่านอวดอ้าง ซึ่งกลายเป็นการसारภาพขึ้นมาเองใน
บัดนี้ว่า ท่านใช้สูตรของท่านที่ท่านคิดขึ้นเอง ไม่ใช่สูตรเดียว

กับของบริษัทใหญ่ (คือไม่ใช่สูตรกรรมวินัยของพระพุทธเจ้า) แต่ทั้งที่ทำของตนขึ้นมาใหม่เองอย่างนี้แล้ว ท่านก็ยังเอาตรากรรมวินัยของพระพุทธเจ้าไปติดป้ายเป็นชื่อสูตรของท่าน

เป็นการไม่ซื่อตรงและไม่ชอบธรรมใด ๆ เลย ที่ท่านโพธิรักษ์ จะสมัครเข้ามาในบริษัทใหญ่เพียงเพื่อได้สิทธิของพนักงาน และทั้งที่ยังเป็นคนงานใช้สิทธิของบริษัท ก็อ้างว่าตนอยู่คนละบริษัทอยู่นอกความควบคุม โดยไม่สละสิทธิให้เสร็จสิ้นไป ยิ่งกว่านั้น เมื่อผลิตปาตองโก้ด้วยสูตรที่คิดขึ้นเองแล้ว ทั้งที่ไม่ใช่สูตรของพระพุทธเจ้า ก็ยังเอาชื่อหรือตรากรรมวินัยซึ่งเป็นสูตรของพระพุทธเจ้า มาใช้เรียกสูตรของตน ไม่เปลี่ยนไปใช้ชื่อ ใช้ตรา ยี่ห้อ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น เป็นอย่างอื่นต่างหากให้ชัดเจนออกไป

ที่พูดอย่างนี้ มิใช่จะแกล้งกล่าวหาหรือประณาม แต่เป็นการชี้ให้เห็นความจริงตามคำเปรียบเทียบของท่านโพธิรักษ์เอง โดยมุ่งเพื่อมิให้นำเอาคำเปรียบเทียบที่ไม่ถูกต้องมาใช้ชักจูงประชาชนให้เข้าใจไขว้เขวผิดพลาดไป และเพื่อแสดงให้เห็นว่าคำเปรียบเทียบที่ถูกต้องจะเป็นอย่างไร

สิ่งที่ควรประณาม ซึ่งร้ายแรงยิ่งกว่าคำเปรียบเทียบที่ผิด ก็คือ เจตนาที่มิได้มุ่งที่จะสร้างความเข้าใจในความจริง แต่จงใจใช้คำพูดและการเปรียบเทียบต่าง ๆ ให้ผิด เพื่อสร้างภาพลวง ชักจูงประชาชนให้เกิดความสับสนไขว้เขว

- ท่านโพธิ์รักษ์ และชาวสันตือโคกก็ทำความดีหลายอย่าง เมื่อจะแก้ไข ทำไมจึงลงโทษรุนแรง ไม่หาทางประนีประนอม ไม่เมตตาอภัยกันบ้าง

ความผิดทางพระวินัยนั้น มีโทษตามพุทธบัญญัติในพระวินัยปิฎก ความผิดทางพระวินัยนั้นมีหลายระดับ ตั้งแต่ความผิดอย่างแรงถึงความผิดอย่างเบา มีความผิดอยู่ ๔ อย่าง ซึ่งมีโทษร้ายแรงที่สุด เรียกว่า ปาราชิก เมื่อทำแล้วขาดจากความเป็นพระภิกษุทันทีตั้งแต่เวลาที่กระทำ คือ ร่วมประเวณี ลักทรัพย์ ชำคน และอวดอุตริมนุสสรรมหรือคุณวิเศษที่ไม่มีจริงในตน (เช่น อวดอ้างตนเป็นพระอรหันต์ เป็นพระโสดาบัน เป็นอริยบุคคล) ไม่มีใครจะช่วยแก้ไขให้กลับเป็นพระภิกษุได้อีก ถึงไม่สึกก็ไม่เป็นพระแล้ว ถ้าสึกไปแล้วมาบวชใหม่ก็ไม่สามารเป็นพระได้อีก โทษตามพุทธบัญญัตินี้ พระพุทธเจ้ากำหนดไว้อย่างไร คือตราไว้ในพระวินัยปิฎกอย่างไร ก็ต้องเป็นไปตามนั้น พุทธบัญญัติเป็นของพระพุทธเจ้า มหาเถรสมาคมไม่ได้เป็นเจ้าของพุทธบัญญัติ แต่มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพุทธบัญญัตินั้น ไม่มีพระภิกษุองค์ใด ไม่ว่าจะป็นมหาเถรสมาคมหรือแม้แต่สมเด็จพระสังฆราช จะสามารถไปเปลี่ยนแปลงลดหย่อนโทษตามพระวินัยได้ ถ้าชินทำ ผู้ทำนั้นเองก็กลายเป็นผู้ลบล้างพุทธบัญญัติไป กลายเป็นโทษแก่ตนเอง และถ้าพระภิกษุที่ทำความผิดเป็นปาราชิก เขาก็ไม่เป็นพระอยู่แล้ว จึงไม่ใช่เรื่องที่จะ

ประณีประนอมกันได้ เพราะไม่ใช่เรื่องระหว่างพระกับพระ แต่เป็นเรื่องระหว่างพระกับพระวินัยหรือพระพุทธรูปบัญญัติ

รวมความว่า การปฏิบัติให้ถูกต้องตามพุทธรูปบัญญัติ เมื่อผิดอย่างไร ก็ว่าไปตามนั้น นี่แหละเป็นความซื่อตรง ขอบธรรมและยุติธรรม และเป็นตัวกำหนดขอบเขตของความ เมตตากรุณา การสละรูปแบบนี้ออกไป แล้วไปทำงานของคนในรูปแบบอื่น ไม่เป็นการปิดกั้นขัดขวางการทำความดี แต่จะเป็นการทำความดีด้วยความซื่อตรง

- ในเหตุการณ์นี้ ดูเหมือนว่าประชาชนจะสับสนมาก ในฐานะที่เป็นชาวพุทธ ควรจะวางตัวอย่างไร?

สาเหตุสำคัญที่ทำให้สับสน ก็เพราะมีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากโดยที่ผู้ที่วิจารณ์นั้นไม่รู้ไม่เข้าใจเรื่องราวอย่างเพียงพอ ได้แต่พูดไปตามความรู้สึกจากข่าวที่ว่าตาม ๆ กันไป

ท่าทีที่ถูกต้องคือ คนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะในยุคแห่งข่าวสารข้อมูลนี้ เมื่อจะพูดจาแสดงอะไรออกไป ควรศึกษาเรื่องราวให้เข้าใจดีเสียก่อน ในเมื่อเรื่องนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับพระธรรมวินัย ถ้าเราจะแสดงความเห็น ก็ควรถามตนเองก่อนว่า เรารู้เข้าใจดีแล้วหรือว่าพระธรรมวินัยคืออะไร ปัญหาเกี่ยวกับพระธรรมวินัยเป็นอย่างไร ไม่ใช่พูดออกมาง่าย ๆ ว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับความเชื่อ หรือเป็น

เรื่องของการตีความ หรือว่าเป็นเรื่องพระขัดแย้งกัน เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นการชักพาให้ประชาชนเข้าใจไขว้เขว

การวางตัวให้ถูกก็คือ จะต้องไม่มองแคบ ๆ เพียงในแง่ว่าเป็นข้างไหนฝ่ายไหน แต่ต้องมองว่า การแก้ปัญหาของพระศาสนาหรือปัญหาของส่วนรวมจะเสร็จสิ้นไปได้อย่างไร

- เหตุการณ์นี้ น่าจะให้บทเรียนบางอย่างแก่ชาวพุทธไทยได้บ้าง

แน่นอน ควรจะได้บทเรียนมากที่สุดทีเดียว อาตมาได้บอกแล้วแต่ต้นว่า ในวงการพระศาสนาของไทยเวลานี้ ความเข้มแข็งสมบูรณ์เหลือกระจายอยู่เป็นจุดเป็นหย่อมเท่านั้น แม้ว่ารวมกันแล้วพระคิจะยังมีจำนวนมาก แต่สภาพที่ปรากฏทั่วไปคือความอ่อนแอเสื่อมโทรม ถ้าความอ่อนแอเสื่อมโทรมนั้นไม่มี ปัญหาอย่างนี้ก็คงเกิดขึ้นไม่ได้ ฉะนั้น จึงอย่ามัววประมาทอยู่ ควรจะรีบตื่นตัวกันขึ้นมา เร่งรัดแก้ไขปรับปรุงกิจการพระศาสนาทุกด้าน โดยเฉพาะการศึกษาพระธรรมวินัยให้ได้ผล

พูดในแง่หนึ่งว่า การพระศาสนาเวลานี้ รูปแบบยังพอเหลือชัดเจนอยู่ แต่เนื้อหาข้างในพร่องลงไปอย่างน่ากังวล จนเป็นโอกาสให้คนที่คิดร้าย เอารูปแบบนั้นไปใช้ใส่เนื้อหาอย่างอื่น ดังที่เป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ จึงจะต้องช่วยกันเร่งรัดสร้างเนื้อหาที่แท้ขึ้นมาเติมใส่ให้เต็มโดยเร็ว

- โทษที่ท่านโพธิรักษ์ได้รับครั้งนี้ แม้ว่าจะต้องเป็นไปตามพระพุทธรบัญญัติและตัวบทกฎหมาย แต่ก็อดสงสารท่านไม่ได้

ใช่ ก็ควรจะสงสาร แต่ต้องไม่ลืมว่า ที่น่าสงสารยิ่งกว่านั้นก็คือพระศาสนา ถ้าทุกฝ่าย โดยเฉพาะท่านโพธิรักษ์ สงสารพระศาสนา เห็นแก่พระธรรมวินัยเป็นใหญ่ ปัญหาจะไม่เกิดขึ้น ถึงแม้จะเกิดขึ้น ก็จะแก้ไขกันได้ไม่ยาก

ส่วนที่สงสารก็สงสารกันไปในฐานะเพื่อนมนุษย์ แต่จะเอาความสงสารมาเหนือหลักการไม่ได้ ถ้าเอาแต่สงสารคน ไม่ว่าจะทำหรือแสดงอะไรออกมา ก็จะเป็นไปด้วยอคติ แต่ถ้าสงสารพระศาสนาหรือค่านึงถึงพระศาสนาเป็นใหญ่ ก็จะไม่แก้ปัญหาก็ได้โดยชอบธรรม

- เมื่อแก้ปัญหาระหว่างสองฝ่ายยุติลงได้ เรื่องก็คงจบกันเสียที

อย่ามองปัญหาสั้นๆ แคบๆ อย่างนั้น ขอให้คิดให้ดีกว่า จุดหมายของการแก้ปัญหาอยู่ที่ไหน บอกแล้วตั้งแต่ต้นว่า มันไม่ใช่เรื่องของการเป็นฝ่ายนั้นฝ่ายนี้ เราไม่ได้แก้ปัญหาเพื่อท่านโพธิรักษ์หรือเพื่อมหาเถรสมาคมหรือเพื่อใครๆ ทั้งนั้น จุดหมายของการแก้ปัญหาอยู่ที่พระศาสนา และประโยชน์สุข อันยั่งยืนของสังคม การแก้ปัญหาสำเร็จไม่ใช่อยู่ที่ว่าปัญหาระหว่างสองฝ่ายยุติลง หรือการทำให้เรื่องราวยุติลงได้ แต่

ต้องดูว่า เจตนากรรมที่แท้จริงของการแก้ปัญหาได้สัมฤทธิ์ผลหรือไม่

ประเด็นอยู่ที่ว่า ปัญหาได้เกิดขึ้นแก่พระศาสนาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญอย่างหนึ่ง แห่งประโยชน์สุขของประชาชน การที่ว่าจะแก้ปัญหาสำเร็จหรือไม่ ก็ต้องดูว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่พระศาสนานั้นได้หมดไปแล้วหรือไม่ พระศาสนาได้คืนเข้าสู่สภาพเรียบร้อยสมบูรณ์เป็นปกติ พร้อมทั้งจะเอื้ออำนวยความสงบสุขแก่สังคมต่อไปหรือไม่ การแก้ไขได้ช่วยให้มีอะไรที่จะเป็นหลักประกัน สำหรับรักษาความบริสุทธิ์บริบูรณ์ของพระศาสนานั้น และประโยชน์สุขของประชาชนในระยะยาว

บทพิสูจน์ขบวนการอันถือโลก

เมื่อกล่าวถึง เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์

เนื้อแท้ของปัญหาโพธิรักษ์ หรือ
บทพิสูจน์ขบวนการสันตือโลก

เนื้อแท้ของปัญหาโพธิรักษ์

หรือ

บทพิสูจน์ขบวนการสันตือโลก

เรื่องล่าสุด: เพื่อความเข้าใจปัญหาโพธิรักษ์

เนื้อแท้ของปัญหาโพธิรักษ์ หรือ บทพิสูจน์ขบวนการสันตือโสภ

ท่านโพธิรักษ์และสันตือโสภ ได้พิมพ์หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ออกมาเผยแพร่อย่างมากมาย

ท่ามกลางเรื่องราวต่าง ๆ ที่นอกประเด็นและปัญหาปลีกย่อยเป็นอันมาก ที่ตีพิมพ์ในหนังสือและเอกสารเหล่านั้น พร้อมทั้งวิธีพูดวิธีแสดง ซึ่งกลบเกลื่อนการกระทำ และเป้าหมายที่แท้จริง ทำให้ผู้อ่านสับสนไขว้เขวจับประเด็นปัญหาและเจตนาที่แท้จริงของพวกคนไม่ได้ และเบื้องหลังการแสดงออกต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านนั้น สิ่งที่ท่านโพธิรักษ์และคณะของท่านได้ยื่นหยัดกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดมา เป็นงานหลักงานแกน ก็คือการตัดแปลงและทำลายหลักการของพระพุทธศาสนา ดังจะเห็นได้ แม้ในหนังสือเล่มล่าสุดของสันตือโสภ คือ "วิเคราะห์พระเทพเวที กรณีโพธิรักษ์" ซึ่งเมื่อแหวกเรื่องปรุแงแต่งเสริมรสออกไปแล้ว ก็จะมองเห็นสาระสำคัญของหนังสือ คือ การทำลายหลักการของพระพุทธศาสนาด้วยวิธีการที่ไม่ซื่อตรง เช่นเดียวกับที่ได้ปฏิบัติมาก่อนหน้านั้น

เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความรู้เท่าทันต่อปัญหาโพธิรักษ์ จะขอนำข้อความสำคัญตอนหนึ่งจากหนังสือของพระเทพเวที เรื่อง "วิเคราะห์พระเทพเวที" บท

พิสูจน์ขบวนการโพธิรักษ์ มาแสดงไว้ให้มองเห็นตัวปัญหา โดยชัดเจน

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการกระทำของท่านโพธิรักษ์และชาวสันติอโศก ที่เป็นการทำลายและแสดงถึงความไม่ซื่อตรงต่อหลักการของพระพุทธศาสนา

ในการกระทำตามตัวอย่างเหล่านี้ สิ่งที่น่ารังเกียจและส่อถึงเจตนาที่ไม่ซื่อตรงยิ่งขึ้นไปอีก ก็คือ การที่ท่านโพธิรักษ์และศิษย์ชาวสันติอโศกพยายามใช้กลวิธีต่าง ๆ อธิบายหลบเลี่ยงชักจูง เพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจผิดว่า การกระทำของตนเป็นเรื่องของการตีความคำสอนในพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ตามที่เป็นจริง การกระทำที่เป็นปัญหาของท่านโพธิรักษ์และชาวสันติอโศก ว่าโดยประเด็นหลัก ไม่ใช่เป็นเรื่องของการตีความ แต่เป็นการอ้างหรือสร้างหลักฐานเท็จบ้าง การปิดบังหรืออำพรางหลักฐานที่แท้จริง และบัญญัติหลักการของตนเองขึ้นมาแทนบ้าง ซึ่งถ้ามองในแง่ทั่ว ๆ ไป ก็เป็นเพียงการพูดเท็จหรือมุสาวาทธรรมดา ถ้ามองในแง่วิชาการก็เป็นความทุจริตทางวิชาการ แต่ถ้ามองในแง่ของพระธรรมวินัย ก็เป็นการทำลายหลักการของพระพุทธศาสนา ก่อปรีปวาทให้เกิดขึ้นอันจะทำลายคำสอนที่แท้จริงของพระพุทธเจ้า

นอกจากนั้น การทำความผิดเหล่านี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องของความผิดพลาดพลั้งเผลอ แต่มีลักษณะเป็นการจงใจทำเพื่อนำเอาหลักฐานเท็จ หรือข้อบัญญัติของตนเองนั้น มาเป็นเครื่องรับรองหรือยืนยันหลักการของตนที่ผิดหลักพระพุทธ

ศาสนา เพื่อให้คนเข้าใจผิดหลงเชื่อว่าหลักการของพระพุทธศาสนาเป็นอย่างนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องบอกเล่าชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงความจริงและรู้เท่าทัน

อนึ่ง การกระทำผิดต่อหลักการของพระพุทธศาสนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้ อย่าวว่าแต่จะทำหลายข้อเลย แม้จะทำเพียงข้อเดียว ถ้าจงใจทำ ก็เป็นเรื่องที่ร้ายแรง เพราะเป็นการนำเอาความเท็จมาใส่ให้แก่พระพุทธศาสนา และเมื่อกระทำในลักษณะที่เป็นการถ่มม้อน เชิดชูเป็นหลักการของตน หรือเพื่อเป็นเครื่องรองรับยืนยันหลักการของตน ก็กลายเป็นการนำเอาหลักการเท็จ ที่ปลอมแปลงเป็นพระพุทธศาสนานั้น มาค้ำค้ำน หรือลบล้างหลักการที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา เมื่อคนถือตามหลักการหรือบัญญัติที่ตนวางขึ้น หรือเผยแพร่ใหม่นั้น หลักการเดิมของพระพุทธศาสนาก็จะถูกแทนที่ และเลื่อนลงหายไป ตามปกติ ถ้าความผิดพลาดนั้นเป็นไปโดยพลั้งเผลอหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อมีผู้หักท้วงชี้แจง ก็จะต้องรีบศึกษาให้เข้าใจชัดและรีบทำการแก้ไข แต่ในกรณีของท่านโพธิรักษ์และชาวสันตือโศกนี้ เท่าที่เป็นมา แม้จะมีผู้หักท้วง และชี้หลักฐานที่ถูกต้อง ก็จะไม่ยอมรับ แต่จะหาทางหลบประเด้นหลักไปพูดในเรื่องอื่น ตลอดจนจนหาหลักฐานที่ไม่เป็นความจริงมายืนยันตนเองซ้ำซ้อนขึ้นไปอีก

ตัวปัญหาที่แท้จริง ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับพระธรรมวินัยในกรณีโพธิรักษ์นี้ คือ การที่ท่านโพธิรักษ์พร้อมทั้งคณะของท่าน ได้ใช้รูปแบบของพระพุทธศาสนา และอ้างชื่อของ

พระพุทธศาสนา ทำการต่าง ๆ ตามตัวอย่างต่อไปนี้ ซึ่งเป็นการคัดค้านและลบล้างหลักการของพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีบิดเบือนคัดแปลงและอ้างเท็จ ซึ่งหลักฐานจากพระไตรปิฎก ตลอดจนตั้งบัญญัติใหม่ขึ้นให้เกิดความสับสนไขว้เขวจากพระบัญญัติเดิมของพระพุทธศาสนา ปัญหาที่จะต้องตอบหรือข้อที่จะต้องพิจารณาในกรณีนี้ ไม่ใช่คำถามว่าใครกำลังทำคิรัจฉานวิชาอยู่บ้าง พระเทพเวทีเป็นอย่างไร หรือเรื่องราวอะไรอื่นใดเลย แต่จะต้องตอบว่า ท่านโพธิรักษ์และคณะได้ทำการเหล่านี้ในลักษณะที่กล่าวมาแล้ว และยังพยายามกระทำอยู่ หรือทำยิ่ง ๆ ขึ้นไป ใช่หรือไม่ ดังเช่น

๑. ในการยืนยันหลักการเรื่อง**มังสวิวัตติ** ท่านโพธิรักษ์และคณะอ้างพระบาลีในชิวกสูตรมาอธิบาย **อุททิสสมังสะ** ที่พระภิกษุฉันไม่ได้ ว่า "เพราะพระบาลีที่มีมาในพระไตรปิฎกแท้ ๆ นั้น เนื้อความก็มีอยู่เพียงสั้น ๆ แค่ว่า **อุททิสสะ ปาณัง อารภติ . . .** ซึ่งไม่มีคำความอะไรที่ขยายหรือไม่มีคำความอะไรให้จำกัดจำเขี่ยความหมายไว้ว่า สัตว์นั้นจะต้องเป็นการฆ่าโดยผู้ฆ่าต้องระบุนให้แก่นั่นคนนี่เฉพาะ แล้วคนนั้นหรือผู้ที่ถูกระบุนั้น จึงจะกินเนื้อสัตว์ที่ฆ่ามันไม่ได้ (ไขข้อข้องใจ มังสวิวัตติกับเทวทัต, หน้า ๑๑)

แต่แท้ที่จริง ในพระบาลีแห่งชิวกสูตรนั้น มีคำความที่ขยายหรือจำกัดความหมายไว้ โดยเป็นกรรมรับคำกิริยา "**อุททิสสะ**" อย่างชัดเจนว่าเป็นการฆ่าโดยผู้ฆ่าระบุนเจาะจง พระพุทธเจ้าหรือสาวกของพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะ ดังบาลีใน

ที่เห็นว่า "โย โข ชิวก ตถาคคํ วา ตถาคตสาวกํ วา อุตฺทิสฺส ปาณํ อารภติ" (ม.ม. ๑๓/๖๐/๕๒) ดังนั้น คำอ้างของท่านโพธิรักษ์และคณะจึงตรงข้ามกับความจริง

๒. ในการยืนยันหลักการที่ส่งเสริมให้พระภิกษุ อวดอุตริมนุสสรรม อย่างเปิดเผยกว้างแม่แก่กฤหัสถ์ ซึ่งเป็นการละเมิดพระพุทธบัญญัติในพระวินัยที่ห้ามพระภิกษุบอกอุตริมนุสสรรมแก่อนุปสัมบัน (ผู้มีใค้อุปสมบท ได้แก่กฤหัสถ์ และสามเณร เป็นต้น) และเพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่ตัวท่านเองที่ได้อวดอุตริมนุสสรรม แม้ในที่พร้อมหน้ากฤหัสถ์หลายครั้ง ท่านโพธิรักษ์ได้บัญญัติความหมายของคำว่า **อุปสัมบัน** และ **อนุปสัมบัน** ขึ้นใหม่ว่า "อุปสัมบันน์" (คือ ผู้มีจิตสูง หรือมีฐานะอันเหมาะสมกับคำสอนนั้นแล้ว)" และว่า "อนุปสัมบันน์" (คือผู้มีภูมิจิตยังมากไปด้วยกิเลสอยู่ หรือมีฐานะยังไม่เหมาะสมกับคำกล่าวคำสอนนั้น)" (ทางเอก ภาค ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๒๕. หน้า ๓๔) และบางครั้งถึงกับอ้างในลักษณะที่ทำให้เข้าใจว่า บัญญัติของคนนั้นเป็นพุทธพจน์ หรือเป็นข้อความจากพระไตรปิฎก ดังคำของท่านโพธิรักษ์เองว่า "บาติเรียกผู้ยังเริ่ม ยังไม่บรรลุนั้นง่าย ๆ ขึ้นแรก ๆ นี้ว่า "อนุปสัมบันน์" เรียกผู้สมควรจะได้รับธรรมที่เพิ่มขึ้นเพิ่มตอนสูงขึ้นไปว่า "อุปสัมบันน์" (ทางเอก ภาค ๓. พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๒๒, หน้า ๔๗๕; คำว่า "บาติ" เมื่อใช้ในการอ้างหลักฐาน หมายถึงพุทธพจน์ หรือข้อความจากพระไตรปิฎก) และต่อมาทางสันติอโศกก็ได้พยายามใช้บัญญัติใหม่

ของคนในการสร้างความชอบธรรมให้แก่การกระทำผิดพระวินัยของท่านโพธิรักษ์มากยิ่งขึ้น ดังข้อความว่า "การอวดอุตตริมนุสสธรรมที่มีจริงนั้น ย่อมไม่เป็นความผิดอะไร ถ้าได้แสดงต่อ "อุปสัมบัน" (โดยพยัญชนะหมายเอาภิกษุ, ภิกษุณี) แต่อุปสัมบันโดยอรรถนั้นหมายเอา "ผู้เข้าถึง" ซึ่งพระโพธิรักษ์เห็นว่า โดยสาระของผู้เข้าถึงนั้น ไม่น่าจะอยู่ที่การโกนหัวห่มจีวร... แม้จะเป็นฆราวาส ถ้าเขาได้ศึกษาปฏิบัติกันมาอย่างมีมรรคมีผล เป็นส่วนใหญ่ ย่อมจะน่าได้ชื่อว่า "อุปสัมบัน" นั้นมากกว่า" (แฉสันติโคกผิตรกรรมวินัยจริงหรือ?, พ.ศ. ๒๕๓๑. หน้า ๘-๙)

ตามที่เป็นจริงนั้น "อุปสัมบัน" มาจาก "อุปสมบท" อุปสัมบัน ก็คือผู้ที่อุปสมบทแล้ว และอนุอุปสัมบัน ก็คือผู้มีได้อุปสมบท หรือผู้มีใช้อุปสัมบัน

บัญญัติความหมายของ "อุปสัมบัน" และ "อนุอุปสัมบัน" ที่ท่านโพธิรักษ์และคณะสันติโคกได้ตั้งขึ้นนั้น นอกจากไม่มีในพระบาลีอย่างที่ว่าขึ้นเองลอยๆ คือไม่มีหลักฐานในพระพุทธรพจน์หรือข้อความในพระไตรปิฎก ณ ที่ใด ๆ แล้ว ยังขัดแย้งค้านต่อพระบาลี หรือกลายเป็นการล้มล้างพุทธบัญญัติในพระวินัยอีกด้วย เพราะพระบาลีในเรื่องนี้มีขึ้นเพื่อกำหนดการปฏิบัติตามพระวินัย และได้บัญญัติไว้ในพระวินัยปิฎกอย่างเด็ดขาดเจนแน่นอนว่า "อนุอุปสัมบัน (ผู้มีได้อุปสมบท) ได้แก่บุคคลอื่น นอกจากภิกษุและภิกษุณี" (วินย. ๒/๓๐๖/๒๑๑) ส่วน อุปสัมบัน (ผู้อุปสมบทแล้ว) ก็ได้แก่

ภิกษุหรือภิกษุณี บัญญัติของท่านโพธิรักษ์นี้ เป็นทั้งการบัญญัติใหม่ทับแทนหักล้มพระบัญญัติเดิมในพระวินัย และเป็นการอ้างหลักฐานเท็จ ต่อสิ่งที่ไม่มีในพระบาลีว่าเป็นพระบาลี เมื่อมีผู้ถือตาม ก็จะทำให้เกิดความสับสนไขว้เขวในการปฏิบัติทางพระวินัย ส่งเสริมให้เกิดการทำความคิดละเมิดพุทธบัญญัติมากขึ้น และก่อให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดต่อหลักการของพระพุทธศาสนา

๓. ในการยืนยันหลักการของโพธิรักษ์ ที่ว่าตนเป็นหรือจะ **เป็นทั้งพระโพธิสัตว์และพระอรหันต์** ในเวลาเดียวกัน สันตือโสภณกล่าวว่ พระพุทธศาสนาระบุว่าพระโพธิสัตว์บรรลุอรियมรรคแล้ว โดยยกข้อความจากพระไตรปิฎกมาอ้างว่า ในพระอภิธรรมปิฎก *กถาวัตถุปรกณ* ระบุไว้ว่า "พระโพธิสัตว์ได้หยั่งลงสู่ทางอันแน่นอน (อรियมรรค) มีพรหมจรรย์อันประพฤติแล้ว" (อภิ.ก.๓๗/๘๖๘/๓๑๒; อ้างใน บทความของคุณ ว. ชัยภักดีพิมพ์ใน นิตยสารสมาธิ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔๓ หน้า ๑๗ และ วิเคราะห์พระเทพเวทีฯ หน้า ๖๖)

แต่ตามที่เป็นอย่างนั้น คัมภีร์กถาวัตถุยกข้อความที่อ้างนั้นขึ้นมากล่าวโดยระบุว่าเป็นความเห็นผิด และท่านยกขึ้นมากล่าวถึงเพื่อชี้แจงแก้ไข โดยมีคำตอบโต้ชี้แจงแก้ไขของท่านต่อจากข้อความที่อ้างนั้นไปอีก แต่ทางสันตือโสภณกลับเอาทัศนะที่พระไตรปิฎกย้ำเตือนไว้ว่าเป็นความเห็นผิด มาอ้างว่าเป็นคำสอนของพระไตรปิฎก และไม่ได้ยกคำตอบโต้ชี้แจงของท่านมาพิมพ์ไว้ด้วย การกระทำของคุณ ว. ชัยภักดีใน

นามของท่านโพธิรักษ์และสันติอโศกนี้ จึงเป็นการยกเอาความเห็นผิดนอกพระพุทธศาสนา มาใส่ให้เป็นหลักการของพระพุทธศาสนา ซึ่งตรงข้ามกับความเป็นจริง ด้วยการอ้างหลักฐานในลักษณะที่ทำให้คนหลงเข้าใจผิด

๔. ในการยืนยันหลักการของตนที่ว่า **พระโพธิสัตว์เป็นพระอรหันต์ได้** นั้น สันติอโศกได้ยกหลักฐานจากพระไตรปิฎกมาอ้างอิงแห่งหนึ่ง คือเรื่อง **สุเมธคาบส** ในทีปังกรพุทธวงศ์ โดยกล่าวว่า พระโพธิสัตว์ในพระชาติที่เป็นสุเมธคาบสได้เป็นผู้ "ถึงที่สุดแห่งอภิญญา" แล้ว และตีความว่า ข้อความนั้นแสดงว่า สุเมธคาบสได้เป็นพระอรหันต์แล้ว เพราะ "พระโพธิสัตว์ผู้เข้าถึงที่สุดแห่งอภิญญานั้น . . . ย่อมเป็นผู้บรรลุนิพพานถึงขั้นพระอรหันต์นั่นเอง" (วิเคราะห์พระเทพเวทีฯ หน้า ๗๕)

ข้อความว่า "ถึงที่สุดแห่งอภิญญา" ที่สันติอโศกยกมาอย่างนั้น เป็นข้อความที่ไม่ระบุชัดเจนว่าอภิญญาที่ว่าถึงที่สุดนั้นเป็นอภิญญาประเภทไหนข้อไหน ทำให้เป็นโอกาสที่จะตีความได้ และสันติอโศกก็ได้ตีความว่าถึงอาสวัชฌญาณ จึงเป็นพระอรหันต์ แต่ตามที่เป็นจริงนั้น เรื่องสุเมธคาบสที่สันติอโศกยกมาอย่างนั้นเอง ยังมีข้อความกล่าวต่อไปอีก และข้อความที่เลยจากนั้นไปได้ระบุชัดเจน อย่างไม่เปิดโอกาสให้มีการตีความได้ ข้อความนั้นชี้ชัดว่า สุเมธคาบสได้กล่าวถึงตัวท่านเองว่า เป็นผู้ถึงฝั่ง(จบ)ในอภิญญา ๕" (ปญจกนิญญาสุปารุ - ชุ.พุทธ.๓๓/๒/๔๓๖) ซึ่งแสดงอย่างชัดเจนว่า สุเมธคาบสผู้เป็นพระโพธิสัตว์นั้นได้แค่เพียงอภิญญา ๕ ที่เป็น

เรื่องฤทธิ์เดชปาฏิหาริย์ ไม่ได้อาศัยขยัญญาณ ซึ่งเป็น
อภิญญาที่ ๖ จึงไม่ได้เป็นพระอรหันต์ การอ้างหลักฐานของ
สันตติโศกในกรณีนี้ ถ้าทำด้วยเจตนาทั้งที่รู้ ก็ย่อมเป็น
การกระทำในลักษณะที่ชักจูงให้คนเกิดความเข้าใจผิด เป็น
การพยายามทำลายหลักการของพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีอำ
พรางหลักฐาน และบิดเบือนความจริง

นอกจากนี้ ท่านโพธิรักษ์ยังได้เผยแพร่คำสอนอื่น ๆ
อีก ในลักษณะที่เป็นการลบล้างหลักการของพระพุทธศาสนา
โดยอ้างเอาสิ่งที่ตรงข้ามกับหลักการของพระพุทธศาสนา ว่า
เป็นหลักการของพระพุทธศาสนา เช่น กล่าวว่พระอรหันต์
เกิดอีกได้ เพราะไม่เกิดยากกว่าเกิด และว่าพระอรหันต์ถอย
กลับลงมาเป็นคนสามัญได้ (เมื่อถือหลักการว่า พระโพธิสัตว์
เป็นพระอรหันต์ได้ ก็เกิดความจำเป็นตามมาเองโดยอัตโนมัติ
ที่จะต้องถือหลักการสองอย่างนี้ เข้าทำนองว่า เมื่อถือ
ผิดอย่างหนึ่งแล้ว ก็ต้องถือผิดอย่างอื่นต่อโยงตามกันไป; ดู
วิเคราะห์พระเทพเวทีฯ หน้า ๖๘ และ ๗๕ เป็นต้น) แต่ไม่ได้อ้าง
หลักฐานจากพระไตรปิฎก มาลงพิมพ์ยืนยันไว้อย่างโจ่งแจ้ง
โดยตรง ดังนั้น แม้จะเป็นการคัดค้านล้มล้างหลักการของ
พระพุทธศาสนา ก็จะไม่กล่าวในที่นี้ เพราะในที่นี้ต้องการ
ให้เห็นเฉพาะแต่วิธีการของสันตติโศก ในการอ้างหลักฐานที่
ไม่เป็นความจริง

เมื่อใครคนหนึ่งพูดอะไรไว้ หรือหนังสือหรือคำรับ
 คำราเขียนข้อความไว้อย่างไร ถ้าเราจะอ้างคำพูดของเขา
 หรืออ้างข้อความจากหนังสือหรือคำรับคำรานั้น ก็ต้องอ้างให้
 ถูกต้องตรงตามที่เขาได้พูดหรือเขียนไว้ ถ้าพลังเมล็ดผิต
 พลาดไป ก็ควรขอโทษ และแก้ไขให้ถูกต้องตรงตามของเดิม
 การอ้างอย่างให้ผิตพลาด ย่อมถูกถือว่าเป็นความเสียหายหรือ
 เป็นการมีเจตนาร้ายที่ควรถูกติเตียนอย่างมาก การอ้างหลัก
 ฐานเท็จในกรณีสามัญก็ยังถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างนี้ หันมา
 มองในทางพระศาสนา พระพุทธกิจหรืองานของพระพุทธเจ้า
 โดยเนื้อหาสาระก็คือ การเผยแผ่สั่งสอนธรรมที่ได้ตรัสรู้ให้ผ
 ู้อื่นรู้ตาม เรานับถือพระพุทธเจ้าก็คือนับถือธรรมที่ได้ทรงตรัสรู้
 และได้ทรงสั่งสอนไว้ จึงเป็นธรรมดาว่า ทุกคนต้องการรู้ให้
 ตรงตามที่ได้ทรงสั่งสอนไว้ เพราะฉะนั้นหลักฐานเกี่ยวกับคำ
 สอนของพระพุทธเจ้าเท่าที่ตกมาถึงเรา มีอยู่หรือเหลืออยู่เท่า
 ไร พุทธศาสนิกชนย่อมถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้
 ให้ครบถ้วนสมบูรณ์เท่านั้น และนำไปอ้างให้ถูกต้องตรงตาม
 นั้น การอ้างให้ผิตพลาดไปจากที่เป็นจริง ทำให้เกิดความ
 เข้าใจผิตหลงผิตต่อพระพุทธเจ้า และต่อคำสอนของพระองค์
 ท่านเรียกว่าเป็นการกล่าวคู่พระพุทธเจ้า ย่อมเป็นทั้งการประ
 ทุษร้ายต่อองค์พระพุทธเจ้า และเป็นการประทุษร้ายต่อพุทธ
 ศาสนิกชนทั้งหมด ตลอดจนต่อทุกคนที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ
 คำสอนของพระองค์ เห็นได้ชัดว่าเป็นบาปที่ร้ายแรง เพราะ
 เป็นการทำลายเนื้อตัวแท้ๆ ของพระพุทธศาสนา

ใครก็ตาม ที่ไม่เชื่อหรือไม่เห็นด้วยกับคำสอนของพระพุทธเจ้า ย่อมมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะไม่เชื่อและไม่เห็นด้วย แต่จะต้องมีความซื่อตรง ที่จะพูดหรือแสดงออกมาว่าคนไม่เชื่อหรือไม่เห็นด้วยอย่างนั้น ๆ ไม่ควรมาใช้วิธีลอบดัดแปลงคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้เป็นไปตามความเชื่อหรือความคิดเห็นของคน ด้วยการบิดเบือนความโดยอ้างหรือสร้างหลักฐานเท็จ ซึ่งเป็นกรรมที่น่าละอายอย่างยิ่ง

ในการกระทำดังที่กล่าวมานี้ ถ้าท่านโพธิรักษ์และคณะสันติอโศกมีความจงใจทำลงไป ทั้งที่รู้ยู่่าไม่เป็นความจริง หรือรู้ตัวแล้วว่าได้ทำผิดพลาดไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ยังขืนยืนหยัดอยู่ในการอ้างหลักฐานที่ไม่เป็นความจริง หรือในการยึดถือหลักการที่ผิดจากพระธรรมวินัย จะให้เชื่อได้อย่างไรว่าท่านโพธิรักษ์และคณะสันติอโศก มีความประสงค์ดีต่อพระพุทธศาสนา หรือแม้แต่เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา โดยที่แท้แล้วย่อมจะต้องเรียกว่า เป็นผู้ประสงค์ร้ายมุ่งทำลายพระพุทธศาสนา การยกเอาเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือสิทธิมนุษยชนขึ้นมาเป็นข้ออ้าง สำหรับสร้างความชอบธรรมให้แก่การอ้างหรือสร้างหลักฐานเท็จก็ดี การใช้กลอุบายต่างๆ ในการทำลายหรือทำให้ประชาชนสับสนไขว้เขวเกี่ยวกับหลักการของพระพุทธศาสนาก็ดี เป็นการกระทำที่วิญญูชนไม่อาจยอมรับว่าเป็นความชอบธรรม แต่จะต้องถือว่าเป็นความทุจริตในการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพทางศาสนา

สำหรับความผิดพลาดที่ชัดเจนอย่างนี้ หากท่าน โพรธิรักษ์มีความจริงใจ ซื่อตรง และสุจริต ย่อมจะต้องยอมรับ และแก้ไข ทั้งยอมรับการที่ได้อ้างหลักฐานที่ไม่เป็นความจริง และปรับทฤษฎีหรือหลักการของตนให้ตรงตามหลักการของพระพุทธศาสนาในทุกเรื่องที่ได้ทำผิดพลาดไปแล้วนั้น หรือถ้าหากจะยืนยันยึดในหลักการของตนอยู่อย่างเดิม ก็ควรจะแสดง ความซื่อตรงและความสุจริต เช่นเดียวกัน ด้วยการประกาศ อย่างตรงไปตรงมาว่า หลักการของตนกับหลักการของพระพุทธศาสนาไม่ตรงกัน และว่าตนไม่ยอมรับหลักการของพระพุทธศาสนา ไม่พึงทำให้ประชาชนเข้าใจผิดสับสนไขว้เขว ระหว่างหลักการสองฝ่ายนี้ ด้วยวิธีอ้างหลักฐานที่ไม่เป็นความจริงอีกต่อไป และถ้ายืนยันว่าหลักการของตนแตกต่าง เป็นคนละอย่างกับหลักการของพระพุทธศาสนาแล้ว ก็น่าจะมีความสุจริตและแสดงความจริงใจ ที่จะไม่ใช้ชื่อและรูปแบบของพระพุทธศาสนาด้วย นี่เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่พึงทราบได้ด้วยตนเอง มิใช่จะต้องมีผู้ใดพิพากษาคัดสิน